

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİNİ
KULLANMA DURUMLARI VE BU SİTELERİN EĞİTİMDE
KULLANILABİLİRLİĞİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ**

SERDAR SANAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EĞİTİM TEKNOLOJİSİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ARALIK, 2015

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezdten fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Serdar

Soyadı: SANAR

Bölümü: Eğitim Teknolojisi

İmza:

Teslim tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı: Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Durumları Ve
Bu Sitelerin Eğitimde Kullanılabilirliği Hakkında Görüşleri

İngilizce Adı : Secondary School Students' Habits Of Using Social Network Sites And Their
Opinions About Availability Of These Sites In Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı:

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Serdar SANAR tarafından hazırlanan Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Durumları Ve Bu Sitelerin Eğitimde Kullanılabilirliği Hakkında Görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Teknolojisi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Başkan: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

.....

Tez Savunma Tarihi:/...../.....

Bu tezinAnabilim Dalı'nda
Yüksek Lisans/ Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan Ad Soy ad

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde bana birçok kişi destek olmuştur. Öncelikle araştırma kapsamında hem yönlendirmeleriyle hem de uyarı ve düzeltmeleriyle çalışmanın tamamlanmasında bana destek olan tez danışmanım Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ ‘ a teşekkür ederim.

Araştırma boyunca bana destek olan ve gerek sosyal hayatından ödünler vererek gerekse çalışmalarda bana yardım ederek yanımda olan eşim Ayşe SANAR’ a ve çocuklarıma teşekkür ederim.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİNİ
KULLANMA DURUMLARI VE BU SİTELERİN EĞİTİMDE
KULLANILABİLİRLİĞİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Serdar SANAR

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Aralık 2015

ÖZ

Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini (SPS) kullanım sıklıkları, kullanım amaçları ve eğitimde kullanılabilirliği hakkında ki görüşleri araştırılmıştır. Bu kapsamda çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma örneklemini Afyonkarahisar ilinde bulunan 77 ortaokul oluşturmaktadır. Bu okullar arasından seçilen 308 erkek, 296 kız toplam 604 öğrenciye gönüllülük esasına dayalı olarak ‘SPS Kullanım Amacı Ölçeği’ ve ‘SPS Eğitsel Kullanım Ölçeği’ uygulanmıştır. Çalışma sonucunda ortaokul öğrencilerinin SPS’yi haftada bir kaç kez ve ortalama bir saate yakın kullandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin SPS kullanımlarında güvenliklerine dikkat ettikleri ve yakın çevreleri hariç gelen iletilere önem vermedikleri görülmüştür. Erkek öğrencilerin SPS kullanımında ve SPS’de bilgi paylaşmada kızlara göre daha aktif oldukları görülmüştür. Ayrıca sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin SPS kullanım sıklığının da arttığı belirlenmiştir.

Çalışma da, öğrencilerin büyük çoğunluğunun SPS’lerin sınıf arkadaşları ve öğretmenleri ile iletişim kurmalarına katkı sağlayacağını, dersle yâda diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunmaları ve grup çalışmalarının yürütülmesi için işbirliği amacıyla kullanılabileceğini dolayısıyla da SPS’lerin eğitimde kullanılabilir olduğunu düşündükleri görülmüştür. İlave olarak, öğrencilerin SPS’lerin öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim amacıyla da kullanılabileceklerini, öğretim esnasında video, animasyon, ses gibi zengin çoklu ortam desteği sağlayabileceklerini ve materyal paylaşım aracı olarak da

kullanılabileceklerini düşündükleri tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında ayrıca, öğrencilerin sınıf seviyeleri arttıkça SPS'nin eğitim amacıyla kullanılabileceğine ilişkin olumlu düşüncelerinde artış gözlemlendiği ve SPS'lerin güvenli olduğunu düşünenler arasında SPS'nin eğitim amaçlı kullanılabileceğine ilişkin olumlu görüşlerin daha yaygın olduğu da belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal paylaşım siteleri, eğitimde kullanılabilirlik

Sayfa âdeti :118

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' HABITS OF USING SOCIAL
NETWORK SITES AND THEIR OPINIONS ABOUT AVAILABILITY OF
THESE SITES IN EDUCATION

(M.S Thesis)

Serdar SANAR

GAZI UNIVERSTY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

December 2015

ABSTRACT

In this study, the secondary school students' opinions are taken about the conditions of using social networking sites, the purposes of using these sites and availability of them in education. Within this context, general screening model is used as a survey method. The target population of the study is consisted of 77 secondary school located in Afyonkarahisar. 'SPS Purpose Scale' and 'SPS Educational User Scale' are implemented to total of 604 volunteer students (308 boys, 296 girls). In the study, SPS is used by secondary school students in average close to an hour and several times a week for interacting each other, was founded. It is observed that students pay attention to the security in use SPS and don't respect incoming messages except those coming from close friends. According to results, boy students appear to be more active in both utilization of SPS and sharing information in it. Moreover, the utilization of SPS increases due to the increasing level of the class.

In the research, a great majority of students pointed out that; sites would contribute to communication between classmates and techers, could be used in order to share information

about course or other educational activities and cooperation for the implementation of group studies as a result SPS's could be used in education. In addition, SPS could be used to access rich resources and material for learning, the social networking site resources could be used for providing rich multimedia support to education such as video animation, sound etc. And sites could be used as material sharing tool. During the research the thoughts about using SPS in education expand with levels of classes with respect to differences between groups and the people who believe in the security of these sites opine positively about the ability of using SPA in education was observed.

key words: social networking sites , usability in education

pages: 118

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1 Problem	1
1.2 Amaç	3
1.2.1 Alt Amaçlar	3
1.3 Araştırmanın Önemi.....	4
1.4 Varsayımlar	5
1.5 Sınırlılıklar	5
1.6 Kısaltmalar	5
BÖLÜM II	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1 Sosyal Paylaşım Siteleri	7
2.2 Sosyal Öğrenme Kuramı	7
2.2.1 Sosyal Öğrenmenin Genel Prensipleri.....	8
2.2.2 Sosyal Öğrenmenin Temel Kavramları	9
2.2.3 Modelleme ve Gözlem Yoluyla Öğrenme Süreçleri	10
2.2.4 Etkili Modelleme İçin Gerekli Süreçler.....	10

2.3 İşbirliğine Dayalı Öğrenme Modeli	11
2.4 E-Öğrenme Modeli.....	11
2.4.1 E- Öğrenmenin Avantajları	12
2.4.2 E-Öğrenmenin Dezavantajları	13
2.5 Mobil Öğrenme	13
2.6 Başlıca Web 2.0 Teknolojileri ve Öğrenmeye Etkileri	15
2.6.1 Blog (Weblog)	15
2.6.2 Wikiler	16
2.6.3 Dosya Paylaşım Servisleri	16
2.6.4 Podcast Servisleri.....	17
2.6.5 İşbirlikçi Düzenleme Servisleri.....	17
2.6.6 RSS Yayınları	17
2.6.7 Programlama Ortamları	18
2.7 Web 2.0 ve Sosyal Ağlar.....	18
2.8 Dünya da ve Türkiye de Sosyal Ağ Kullanım Oranları	21
2.8.1 Dünya Da Sosyal Ağ Kullanımı	21
2.8.2 Türkiye de Sosyal Ağ Kullanımı	23
2.9 Sosyal Paylaşım Sitelerinin Yararları ve Zararları.....	24
2.9.1. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Yararları.....	25
2.9.2. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Zararları	26
2.10 Sosyal Paylaşım Sitelerinde Güvenlik	30
2.11 Öğrenme Ortamı Olarak Sosyal Ağlarda Olması Gereken Standartlar.....	34
2.12 Sosyal Ağların Eğitsel Amaçlı Kullanımı.....	35
2.12.1 Facebook’ un Eğitsel Amaçlı Kullanımı.....	36
2.12.2 Twitter’ ın Eğitsel Amaçlı Kullanımı	37
2.12.3 Flickr’ ın Eğitsel Kullanımı	37
2.12.4 Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Kullanımı	38
İlgili Araştırmalar.....	39
BÖLÜM III	47
YÖNTEM	47
3.1 Araştırmanın Modeli.....	47
3.2 Evren ve Örneklem.....	47

3.3 Veri Toplama Araçları	48
3.3.1 Kişisel Bilgi Formu	48
3.3.2 SPS Kullanım Amacı Ölçeği	48
3.3.3 SPS ‘in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri Ölçeği	50
3.4 Verilerin Toplanması.....	51
3.5 Verilerin Analizi.....	52
BÖLÜM IV_BULGULAR VE YORUM.....	53
BÖLÜM V_TARTIŞMA ve SONUÇ	75
ÖNERİLER.....	82
KAYNAKLAR	84

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.2014 Yılında Dünya Üzerinde Sosyal Ağ Kullanımı	22
Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyetlerinin Sınıflara Göre Dağılımı	53
Tablo 3. Öğrencilerin Kullandıkları SPS'lere Ait Bulgular.....	54
Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Sosyal Ağ Kullanım Analizi	55
Tablo 5. Öğrencilerin SPS Kullanma Sıklığına Ait Bulgular	56
Tablo 6. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Cinsiyetlerine Göre t-testi.....	56
Tablo 7. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Sınıflara Göre Verilerin Analizi	57
Tablo 8. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Sınıflara Göre Analiz Sonuçları (ANOVA)	57
Tablo 9. Öğrencilerin SPS Günlük Kullanım Sürelerine Ait Bulgular.....	58
Tablo 10. SPS Günlük Kullanım Süresinin Cinsiyete Göre Değişimi t-testi	58
Tablo 11. Öğrencilerin SPS Günlük Kullanım Sürelerinin Sınıflara Göre Verilerin Analizi	59
Tablo 12. Öğrencilerinin SPS Günlük Kullanım Sürelerinin Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	59
Tablo 13. SPS Bilgi Paylaşımı Güvenlik ve Özel Bilgilerin Güvenliği Durumlarına Ait Bulgular.....	60
Tablo 14. SPS'de Paylaşılan Bilgilerin Güvenliği İçin Alınan Önlemlere Ait Bulgular.....	61
Tablo 15. SPS Bilgi Paylaşımı Güvenlik ve Özel Bilgilerin Güvenliği Durumlarına Ait Bulguların Cinsiyete Göre Analizi t-testi	62
Tablo 16. Öğrencilerin SPS de Bilgi Güvenliğinin Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	63
Tablo 17. SPS de Özel Bilgilerin Gizliliğinin Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	63
Tablo 18. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Kullanım Amaçlarına Ait Bulgular	64
Tablo 19. Öğrencilerinin SPS 'yi "Sosyal İlişkiler" Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları	65
Tablo 20. Öğrencilerin SPS'yi "Sosyal İlişkiler" Amacıyla Kullanımının Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	66
Tablo 21. Öğrencilerin SPS'yi Çalışma İlişkin Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları	67
Tablo 22. Öğrencilerin SPS'yi Çalışmalara İlişkin Kullanımının Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	67

Tablo 23. Öğrencilerin SPS’yi Günlük Kullanım Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları.....	67
Tablo 24. Öğrencilerinin SPS’yi “Günlük Kullanım” Amacıyla Kullanımının Okudukları Sınıflara Göre Varyans Analizleri Sonuçları (ANOVA).....	68
Tablo 25. SPS’nin Eğitimde İletişim İçin Kullanılmasına Ait Bulgular	69
Tablo 26. SPS’nin ‘Eğitimde İşbirliği’ Amacıyla Kullanılmasına Ait Bulgular	70
Tablo 27. SPS’nin ‘Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı’ Amacıyla Kullanılmasına Ait Bulgular.....	71
Tablo 28. Öğrencilerinin SPS ‘yi “Eğitimde İletişim” Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları	72
Tablo 29. Öğrencilerin SPS ‘yi “Eğitimde İletişim” Amacıyla Kullanımın Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	72
Tablo 30. Ortaokul Öğrencilerinin SPS ‘yi ‘Eğitimde İşbirliği’ Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi	73
Tablo 31. Öğrencilerin SPS ‘yi “Eğitimde İşbirliği” Amacıyla Kullanımın Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA).....	73
Tablo 32. Öğrencilerin SPS ‘yi ‘Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı’ Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi	74
Tablo 33. Öğrencilerin SPS ‘yi “Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı ” Amacıyla Kullanımın Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)	74

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 Problem

İlk olarak 1954 yılında Barnes tarafından kullanılan sosyal ağ kavramı, kişinin çevresi ile etkileşimi ve ilişkileri olarak tanımlanmıştır. Barnes'a göre sosyal ağ kişinin önemsendiği ve etkileşimde bulunduğu bireylerden meydana gelmektedir (Bilen,Ercan ve Gülmez,2014).

1954 yılında Barnes tarafından insanların birbirleriyle ve çevreleriyle olan iletişimleri olarak tanımlanan sosyal ağlar şimdilerde özellikle web ortamlarının hızlı gelişimiyle daha da kapsamlı olarak ifade edilen bir olgu haline gelmiştir. Sosyal ağlar kitlesel iletişim imkânı tanıyan, bireysel olarak katılımı arttıran ve topluluk ruhunu oluşturmayı mümkün kılan yazılımlardır.

İnternetin ortaya çıkması ve yaygınlaşmasıyla bilgi paylaşımında önemli yollar kat edilmiştir. Ofis ve evlerde kullanılan bilgisayarlar ve ardından taşınabilir cihazlarda internet kullanımı hızla yaygınlaşmıştır. Buna bağlı olarak web ortamlarında geliştirilen yazılımlarda çeşitlenmiştir. Özellikle insanlar arasındaki iletişimi arttıran sosyal ağ sitelerinin kullanım oranı milyonları geçer hale gelmiştir (Özmen, Aküzüm, Şükür ve Baysal, 2011). Sosyal paylaşım siteleri bireyin kendi kişisel bilgilerini oluşturup kayıtlı bir ortamda istedikleri oranda paylaşım açarak, diğer kullanıcıların arkadaş gruplarını, sosyal ortamda paylaştıkları resim, video, yazı vb. içerikleri takip edebildikleri, gene bu ortam üzerinden birbirleriyle mesajlaşma, e-mail atma, grup oluşturma, videolar, resimler ve dosyalar gönderip alabildikleri ortamlardır (Boyd ve Ellison, 2007).

İlk zamanlar web 1.0 olarak adlandırılan teknoloji ile sadece bilginin paylaşıldığı ve kullanıcıların herhangi bir katkıda veya etkileşimde bulunamadığı ortamlar vardı. Daha sonra ortaya çıkan web 2.0 ile beraber kullanıcılarda içeriklere katkıda bulunmaya, diğer kullanıcılarla iletişime geçmeye başlamışlardır. Web 2.0 teknolojisi ile çift taraflı etkileşim ortaya çıkmıştır. Web 2.0 okunabilir ve yazılabilir olma özelliği sayesinde içeriklerin kullanıcılar tarafından da yaratılmasını sağlamaktadır. Web 2.0 'ın en önemli yazılımları sosyal ağlardır. İlk sosyal site 1997 de kurulan "Sixdegrees.com" dur. Bu site ilk kez kullanıcılarına profil oluşturabilme ve mesaj gönderme imkânı vermiştir. 2001'den sonra hızla yeni sosyal paylaşım siteleri ortaya çıkmıştır. Bunlardan Migente, Blackplanet, ve Asianavenue Cyworld arkadaşlık boyutlarına yeni alternatifler ekleyerek kullanıcı sayılarını arttırmayı başarmışlardır. Ancak özellikle 2004 sonrasında kurulan My Space, Facebook, Youtube, Twitter gibi son yıllarda sıklıkla kullanılan sosyal paylaşım siteleriyle beraber bu ortamlar her alanda boy göstermeye başlamıştır. Resim, video, yazı vb. iletişim kaynaklarını bünyesine eklemeyi destekleyen sosyal ağlar internet kullanıcıları arasında hızla popüler hale gelmiştir (Selwyn,2007). Dünya genelinde farklı yaş gruplarından milyonlarca kullanıcı değişik amaçlarla sosyal ağlara kayıt olmaktadır. Sosyal ağların insanların özel hayatları hakkında bilgiler paylaştığı, gündelik olaylardan haberdar olmak için kullandıkları çok katılımlı internet ortamları oldukları söylenebilir.

Kullanım ağı bu denli fazla olan ve her geçen yıl kullanıcı sayısını katlayan sosyal ağların farklı alanlarda da kullanılabileceği göz ardı edilemez. İnsanlar da oluşan bu bilgi paylaşım ve kullanım alanındaki yeniliklere her geçen gün artan bir şekilde ilgi göstermeye devam etmektedir.

Dünya üzerinde kullanıcı sayılara bakıldığında önde gelen sosyal ağ sitelerinin kullanıcı yaşlarına göre % 52 'sini 8-16 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kullanıcı profillerinin yarısını genç nüfusun oluşturduğu söylenebilir. Özellikle öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan ve ilgi alanlarına giren, onları meraklandıran, etkileşimde olmalarını sağlayan sosyal paylaşım sitelerinin eğitim ortamlarında kullanılması veya yeni ortamlar oluşturulmasına yardımcı olarak kullanılması incelenmesi gereken önemli bir konudur (Kaynak: Dailymail.co.uk).

Eğitim açısından süreklilik önem arz etmektedir. Yani zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme ortamlarının oluşturulması eğitimin devamlılığı ve niteliği açısından önemlidir.

Özellikle internet kullanımının artması ve mobil teknolojiler sayesinde her yerden ve her zaman iletişimde olunabilmesi sosyal ağların eğitim açısından önemini ortaya koymaktadır. Fakat çocuklar tarafından kullanımı bu kadar fazla olan sosyal ağların öğrenciler açısından kullanım amaçları ve bu ortamların eğitim açısından faydalı olup olmayacağı hakkındaki görüşleri araştırılmalıdır. Sosyal ağların hali hazırda bünyesinde bulunan özellikleri sayesinde sunduğu iletişim çeşitlerinin ve eğitim uygulamalarının Türkiye'deki genç nüfus arasında yüzdesi bu denli fazla olan sosyal ağların eğitimde kullanılması hakkında bilgi edinilmesi, eğitimin çeşitliliği açısından önemlidir.

2013 yılı TUIK verilerine göre Türkiye'de günlük internet kullanım oranı 11-15 yaş yani ortaokul öğrencileri arasında % 65,1 civarındadır. Öğrencilerin % 84,8 'inin interneti ödev ve öğrenme amacıyla kullandıkları görülmektedir. Kullanım oranı 11-15 yaş arasında bu kadar yoğun olan internetin içinde sosyal ağların payının ve öneminin ne olduğu belirlenmelidir. Dolayısıyla ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumları, sosyal paylaşım siteleriyle ilgili görüşleri ve sosyal paylaşım sitelerini ortaokul öğrencilerinin kullanım durumlarının araştırılarak bu sitelerin ortaokul eğitiminde kullanılabilirliği açısından öğrenci görüşlerinin belirlenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerinin kullanım durumlarını ve eğitim sisteminde kullanılması hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir.

1.2.1 Alt Amaçlar

Bu araştırmanın alt amaçları şunlardır:

1. Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım durumları nedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre SPS kullanımları değişmekte midir?
3. Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım sıklıkları cinsiyetlerine ve okudukları sınıfa göre değişmekte midir?

4. Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşleri nelerdir?
5. Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşlerinde cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre farklılık var mıdır?
6. Ortaokul öğrencileri SPS' yi kullanım amaçları nelerdir?
7. Ortaokul öğrencileri SPS' yi kullanım amaçları cinsiyet ve okudukları sınıfa göre değişiklik göstermekte midir?
8. Ortaokul öğrencilerinin SPS 'nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri nelerdir?
9. Ortaokul öğrencilerinin SPS 'nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri görüşleri cinsiyet ve sınıf değişkenine göre değişmekte midir?

1.3 Araştırmanın Önemi

İçinde bulunduğumuz çağı teknoloji ve bilgi çağı olarak nitelendirmek, insanoğlunun son zamanlarda yaptıklarına bakınca daha bir net anlaşıyor. Her geçen gün bize özellikle bilgisayarın her halinin, yani hem evde hem cepte olan, insanlar için ne kadar vazgeçilmez bir olgu haline geldiğini bir kez daha göstermektedir. Günlük hayatta insanların bir arada olduklarında bile yanındakilerle konuşmaktan çok ellerindeki cep bilgisayarları, tablet veya akıllı telefonlar vasıtasıyla sürekli sosyal paylaşım sitelerinde an paylaşımları yaptıklarını veya insanların neler yaptığını, yeni neyin piyasaya çıktığını, kişisel bilgilerini kısacası hemen hemen tüm işlerini hallettikleri bir ortam haline geldiği görülmektedir.

Bu durumda insanların bu kadar sıklıkla kullandıkları bu ortamların birçok yerde kullanılabileceğini söylemek yanlış olmaz. Özellikle öğrencilerin etrafındakilerden daha fazla arkadaşının bu sosyal ortamlarda olduğu varsayımıyla, bu tür ortamların eğitim için kullanılması önem arz etmektedir. SPS' nin eğitimdeki önemli unsurlardan olan birden fazla ortam sağlaması, kaynak ve materyal paylaşımına katkı sağlaması, eleştirel düşünme, işbirliği ve aktif katılım gibi destekleri içinde barındırmaktadır. Öğrencilerin günlük yaşamlarında bu kadar sıklıkla kullandıkları sosyal paylaşım sitelerinin eğitimde kullanılması büyük önem oluşturmaktadır. Buna rağmen bu konu üzerinde yapılan araştırmaların çok sınırlı sayıda ve dar bir çerçevede ele alınmış olması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.4 Varsayımlar

Üzerinde araştırma yapılan Afyonkarahisar ili Merkez ilçesindeki örneklem olarak seçilenlerin evreni temsil ettiği ve kişilerin kendileriyle yapılan görüşmelerde sorulan soruları içtenlikle yanıtladıkları kabul edilmiştir.

1.5 Sınırlılıklar

Bu araştırma:

1. Araştırma, 2013–2014 öğretim yılında, Afyonkarahisar ili merkez ilköğretim okullarından 5,6,7 ve 8. Sınıf öğrencilerinden toplanan veriler ile
2. Araştırma, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım siteleri ve eğitimde kullanılabilirliğine ilişkin geliştirilen ölçek sorularına verdikleri yanıtlarla sınırlıdır.

1.6 Kısaltmalar

SPS: Sosyal Paylaşım Siteleri

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Sosyal Paylaşım Siteleri

Bireylerin, sınırları belirlenmiş bir sistem içinde halka açık/yarı açık profil oluşturmaya, bağlantıda olduğu diğer kullanıcıların listesini vermesine, bu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmesine izin veren web tabanlı ortam ya da ortak faaliyet veya ilgi alanlarına yönelik insanlarla bağlantı ve iletişim kurma, ilgi alanlarını geliştirme ve arkadaşlıklar kurma ya da mevcut arkadaşlıkları geliştirme, oyunlar oynama ve fikirleri paylaşma için kullanılan web tabanlı ortam olarak tanımlanabilir (Akkoyunlu, Soylu, 2011).

SPS insanlar arasında sanal ortamda topluluklar oluşturmayı sağlayan yazılımlardır. SPS sayesinde kullanıcılar kendileri hakkında bilgiler paylaşabilmekte, ilgi alanlarıyla alakalı gruplar oluşturabilir veya oluşturulmuş olan gruplara ilgileri nispetinde üye olabilmektedirler. SPS aslen kişiler arasında bağ kurma amacıyla kurulmuş olsa da gün geçtikçe artan uygulamalarıyla eğitim alanında da kullanılmaya mümkün hale gelmiştir.

Sosyal paylaşım sitelerinin eğitim alanında kullanılabilir olup olmadığını anlamak gerekmektedir. Bu sebeple sosyal paylaşım sitelerin eğitim alanında kullanılmasının nasıl gerçekleşebilir olacağının öğrenme kuram ve metotları ile açıklanmalıdır.

2.2 Sosyal Öğrenme Kuramı

Albert Bandura tarafından ortaya atılan bu kuram davranışçı kuramların deneye dayalı ve esnek olmayan kurallarının insan davranışlarını tam olarak açıklayamadığı savıyla ortaya

çıkıştır. Sosyal öğrenme kuramının savunucuları bireylerin öğrenmeyi nasıl gerçekleştirdiğini açıklamaya çalışmaktadırlar. Davranışçı yaklaşımlar canlıların davranışlarının uyarıcılarla azalıp arttığını deneylerle açıklamışlardır ancak insanların karmaşık davranışlarını açıklamada yetersiz kalmışlardır (Tınaz,2000).Örneğin öğrenciler sınıf ortamında parmak kaldırıp söz istemeyi veya sessiz bir şekilde öğretmeni beklemeyi genel olarak doğrudan pekiştirmeden öğrenirler (Erden ve Akman ,1998). Bu da özellikle insanların bazı davranışları çevreleri ile etkileşimde oldukları için öğrendiklerini göstermektedir. Karmaşık zihinsel süreçleri gerektiren öğrenmeleri davranışçı kuramlar ile açıklamak zordur. Davranışlara göre insan ve hayvan davranışları birbiri ile benzerlik göstermektedir ve deneylerle açıklanabilir. Fakat davranışçılar çevre faktörünü ele almamışlardır. Oysaki hayvanlar için çevre faktörü önemli olmasa da yani bulunduğu çevreye göre hareket etme veya çevresini seçme gibi yetisi olmamasına rağmen insanlarda öğrenme ortamı ve çevresel faktörler önemlidir. İnsan kendi çevresini seçer ve çevrelerine de etki ederler (Korkmaz ve Yeşilyaprak, 2003).

Sosyal öğrenme kuramına göre öğrenme pekiştirilen bir davranışın taklit edilmesi kadar basit değildir. İnsan etrafındakilerin davranışlarını gözlemler kendine uygun olan veya uygun olmayanları ayırt eder. Davranışın tamamı olduğu gibi alınabileceği gibi gerekli değişiklikler yapılarak da uygulanabilir. Dolayısıyla sosyal öğrenme kuramında davranış alma, yorumlama, değiştirme, uygulama gibi bilişsel süreçleri de içeren bilişsel boyutta önemli bir yer almaktadır. Sosyal öğrenme kuramı insan davranışlarının bilişsel, davranışsal ve çevresel etmenlerden etkilenecek şekilde gerçekleştiğini savunmaktadır (Ergün, 2004).

2.2.1 Sosyal Öğrenmenin Genel Prensipleri

Sosyal öğrenme kuramına göre insanlar çevreleri ile sürekli etkileşim halindedirler. Öğrenme gerçekleşirken bulunduğu ortamda seyreden değil aktif olandır, yani duyuşal, motor ve bilişsel süreçlerin tamamını yeni öğrenmeler için kullanırlar (Bandura, 1999). Bandura (1999)’a göre insan zihni sadece tepki veren olarak değil aynı zamanda karar veren olarak da kullanırlar. Eski öğrenmeleri yeni öğrenmeler için organize olma ve strateji üretme içinde kullanabilirler (Tınaz,2000). Bandura ‘ya göre sosyal öğrenme kuramı için şu genel prensipler sıralanabilir;

1. Gözlem ile öğrenme, insan çevresindekilerin davranışlarını ve davranışların sonuçlarını gözlemler.
2. Öğrenme için davranış değişikliği şart değildir. Davranışçı kuram savunucuları davranışı öğrenmenin gösterilmesi için şart olarak gösterirlerken, sosyal öğrenme kuramcıları için davranış değişikliği olması şart değildir. Birey uygun görmediği davranışı sergilemeyebilir.
3. Algı, insanlar için yeni öğrenmeler oluşması ceza ve ödüllerin farkında olma durumu ile alakalıdır.
4. Sosyal öğrenme kuramı davranışçı ve bilişsel öğrenmelerin arasında bir geçiş veya köprü olarak kabul edilebilir (Çakır,2007).

2.2.2 Sosyal Öğrenmenin Temel Kavramları

Sosyal öğrenme kuramcılarına göre temel kavramlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. *Sosyal Pekiştireçler*- Bu pekiştireç insanların psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaktadır insanlar çevreleri tarafından onaylanmak isterler dolayısıyla kabul edilme övgü gülümsemeyi sevgi gösterme öğrenme için pekiştireçtir .
2. *Öznel Pekiştireçler*- Kişinin kendi kendini ödüllendirmesidir. Örneğin ‘Günlük 100 soru çözersem kendime yarım saat bilgisayar kullanma hakkı tanıyorum’ ifadesi öğrenenin kendini güdülemek için kullandığı bir yöntemdir. Sadece fiziksel ve görsel olarak değil kendini iyi hissetmesini sağlayacak sözleri kendine söylemesi şeklinde de kişinin kendini güdülemesidir.
3. *Dolaylı Pekiştireç*- Pekiştireç türünde birey başkalarının davranışları elde edilen sonuçlarına bakar ödül ve ceza durumu gibi durumları kendine uyarlar ve kendini buna göre güdüler. Örneğin düzenli ders çalışan birinin sınavdan yüksek not aldığını görmesi bireyi çalışmaya teşvik edebilir Aslında dolaylı pekiştireçler bir bakıma özel pekiştireçlerdir ve bazen davranış değişimi elde etmede yetersiz kalabilir (Aydın,Akbağ,Tuzcuoğlu,Yaycı ve Ağır, 2005)
4. *Dolaylı Ceza*- Birey örnek aldığı kişinin davranışları sonucunda cezalandırıldığını gördüğünde kendisi de bu davranışı yapmaz (Çakır ,2007) . Örneğin sınıfta öğretmen izin vermeden konuşan birinin ceza alması sonucu birey izinsiz konuşmamayı

öğrenir. Ancak bu durumlar korkma sonucunda ortaya çıkıyorsa korkulan durum ortadan kalktığında davranış tekrardan yapılabilir (Korkmaz ve Yeşilyaprak 2003).

5. *Anlamsal Genelleştirme*- Somuttan daha çok soyut kavramların genellenmesidir. Bir kişi daha önce yaşadığı deneyimleri olayları daha sonradan yaşayabileceği olaylara geneller. Örneğin bir lokantada yediği herhangi bir yemekten hoşlanmayan kişi daha sonra başka lokantalarda yediği yemekler hakkında da olumsuz görüşlere sahip olabilir.
6. *Kurala Dayalı Öğrenme*- Bireyler önceki deneyimleriyle öğrendikleri sosyal ortamda uyulması gereken kuralları daha sonraki öğrenmelere geneller. Örneğin okul müsameresinde sessiz bir şekilde durulmasını öğrenen öğrenci tiyatrodan da aynı kurallara uymaya devam eder (Aydın vd, 2005).

2.2.3 Modelleme ve Gözlem Yoluyla Öğrenme Süreçleri

Bandura insanların ortaya koyduğu davranışların büyük bir çoğunluğunu diğer insanları gözlemleyerek veya model alarak kazandıklarını söylemektedir (Çakır ,2007). Örneğin babasının sigara içtiğini gören bir çocuğun ileride sigara içmesi annesinin kendi annesine güzel davrandığını gören çocuğun yaşlı bir teyzeye yardım etmesi gibi olumlu veya olumsuz birçok davranış sergilenebilir. Bandura üç başlık altında modellemeyi açıklamaktadır.

1. *Canlı Model* davranışın izlendiği gerçek kişidir.
2. *Sembolik Model* sanal ortamda kitapta televizyonda olan hayali bir karakterdir
3. *Sözlü Direktifler* nasıl davranılacağını dair açıklamalardır (Çakır, 2007).

2.2.4 Etkili Modelleme İçin Gerekli Süreçler

Bandura (1999)'a göre modellemenin oluşması için;

1. *Dikkat*- Örnek alınacak modeli dikkat edilmesi ve yoğunlaştırılması modellemenin gerçekleşmesi için önemlidir.
2. *Hatırlama ve Akılda Tutma*- Modellenen davranışın hatırlanması gerekir.
3. *Yeniden Üretme*- Birey daha önce gözlemlediği davranışı tekrar kullanabilmelidir.
4. *Motivasyon*- Öğrenenlerin öğrenecekleri davranış için istekli olmaları gereklidir.

Bu maddeler arasında sıralama farklılık gösterebilir fakat buradaki en nokta öğrenenin sosyal ortamdan öğrendiklerini hemen uygulama gibi zorunluluğun olmamasıdır. Davranışçı kuramlara göre öğrenmenin belli olması için davranış değişikliği olması gerekirken sosyal öğrenme kuramına göre birey öğrendiği bir durumu uygulamak zorunda değildir.

Sosyal öğrenme kuramının elemanları ve işleyişi göz önüne alındığında sosyal paylaşım sitelerinin bu öğrenme modeli ile uyumlu şekilde kullanılabileceği söylenebilir. Özellikle öğrencilerin birbirinden öğrenmesi, zaman ve mekândan bağımsız şekilde sosyal ortamlara dâhil olabilmeleri öğrenciler için birbirinden öğrenmeyi teşvik edecektir. Bir gruba dâhil olma, grupça hareket etme, model olma gibi kavramları sosyal paylaşım siteleri sayesinde oluşturulan öğrenme ortamlarında rahatlıkla gerçekleştirmeleri mümkündür.

2.3 İşbirliğine Dayalı Öğrenme Modeli

İşbirliğine dayalı öğrenme modeli farklı araştırmacılar tarafından değişik şekiller ve tanımlanmıştır. Büyükkaragöz (1999) ‘a göre işbirlikli Öğrenme; öğrencilerin küçük gruplar halinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmelerini yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirmeleridir. İşbirlikli öğrenmede gruplar heterojen bir yapıya sahiptir grup üyelerinin bireysel sorumlulukları vardır. Öğrenciler arasında olumlu bir dayanışma söz konusudur. Grubun üyelerinin başarıları grup başarısını etkilemektedir. Öğretmen işbirlikli öğrenmede rehber konumundadır. Verimli bir öğrenme ortamının oluşması için takımları belirler ve öğrenme süreci boyunca bütün aşamaların planlanmasından sorumludur.

2.4 E-Öğrenme Modeli

E-öğrenme, internet yâda bir bilgisayar ağı üzerinden sunulan web tabanlı bir eğitim platformu olarak tanımlanmaktadır (Aytaç,2000). Özellikle 1980 yıllardan sonra ortaya çıkan World Wide Web yani kısaca www bilginin ulaştırılması bakımından önemli bir alternatif haline gelmiştir. www teknolojisi ile öğrenme ve öğretme arasında yeni formlar oluşmuştur (Ghaoui ve Taylor,2000). E-öğrenme büyük firmalar, kuruluşlar, eğitim kurumları, organizasyonlar ve devlet tarafından sahip olunan iş gücüne yani bireylere eğitim verilmesi ve geliştirilmesi için sıkça kullanılır hale gelmiştir. (Harun, 2002). Son yıllarda

ortaya çıkan teknolojik eğitim araçlarının en önemli özelliği klasik eğitim araçlarının gelişiminde olduğu gibi uzun yıllar alması değil sürekli değişimin olmasıdır (Short,2002).

E-öğrenme ile geleneksel öğrenme türlerinin temel elemanları arasındaki en önemli fark eğitimin aktarıldığı vasıtaıdır. Geleneksel öğrenme modelinde öğretmenin öğretme yetisi, kişiliği, yeteneği önemli iken E- öğrenme de öğretene ile öğrenen farklı ortamlarda bulunduğu için öğretmenin bu özellikleri çok önemli değildir. Dolayısıyla burada içerik boyutu önem kazanmaktadır. E-Öğrenmenin kaliteli bir şekilde verilebilmesi için içeriğin kaliteli olması şarttır.

2.4.1 E- Öğrenmenin Avantajları

- E-Öğrenme sayesinde fiziksel sınıf ihtiyacı ortadan kalkmaktadır. Öğrenenlerin derse katılmak için yapmaları gereken tek şey eğitimi veren kurumun internet sitesine girip derse giriş yapmalarıdır.
- Ders içeriğine ulaşmak kolaydır ve herhangi bir fiziksel materyal ihtiyacı yoktur.
- Öğrenenler evlerinde konforlu bir ortamda stressiz bir şekilde eğitim alabilirler.
- Öğrenen ile öğretene aynı ortamda olmak zorunda değildir. Öğrenen kendi özel işlerini hallettikten sonra istediği bir zamanda, istediği bir yerde e-öğrenme içeriğini alabilir.
- E-öğrenme etkili ve kalıcı öğrenmenin hızlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. İçerikte resim, video ve yazı çalışmalarının kullanılması ile çeşitliliğin sağlanması, diğer kullanıcılarla anlık olarak iletişim sağlanması ile de etkili iletişimin oluşmasını sağlar.
- E-öğrenme öğrenen kesime olduğu kadar öğretene kesime de kolaylıklar sağlamaktadır. Örneğin öğretmen internet bağlantısı olduğu durumlarda öğrencilere soru sorar, sohbet eder ve geri dönütler alabilirler.
- E-öğrenme maliyet olarak tasarruf sağlamaktadır. Bu durum hem eğitim veren kurumlar için hem de eğitimi alanlar için geçerlidir (Aytaç, 2000).

2.4.2 E-Öğrenmenin Dezavantajları

- Özellikle el çalışmalarının ve laboratuvar ortamlarının oluşturulması sanal ortamlarda oldukça zor ve maliyetlidir.
- Bilgisayar kullanımı iyi olmayan kullanıcılar için dosya yönetimi ve çevrimiçi öğrenme yazılımının kullanılması karışıklığa neden olabilir.
- E-öğrenmede Öğrenme motivasyonu düşük olan kişilerin eğitimden faydalanması da bu oranda düşük olmaktadır. Yani kişiyi kontrol eden tek şey yine kişinin kendisidir (Aslan,2006).

Tüm bunlar göz önüne alındığında e-öğrenmenin avantajlı ve dezavantajlı durumları vardır. Yalnız özellikle son yıllarda teknolojinin hızla gelişmesi e-öğrenmenin dezavantajlarını azaltmaktadır. Örneğin e-öğrenmenin dezavantajlardan biri olan ortamın oluşturulması için maliyetin fazlalığı günümüzde sosyal ağlar ile halledilebilir. Sosyal ağların sunmuş olduğu platformlar sayesinde sanal sınıflar oluşturulup öğrenme ortamları sağlanabilir.

2.5 Mobil Öğrenme

Daha önceleri masaüstü bilgisayarlarla ve kablolu bağlantılarla yapılan eğitim daha sonra ortaya çıkan teknolojilerle değişime uğramıştır. Son yıllarda kablosuz ağa teknolojisinin gelişmesiyle beraber zaman ve mekândan bağımsız şekilde eğitim alma şansı ortaya çıkmıştır. Özellikle uzaktan eğitim programlarının rağbet gördüğü günümüzde insanların zamanın değerli olmasının önemli bir yeri vardır. Mobil teknoloji de insanların bu ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Artık herkesin rahatlıkla ulaşabildiği akıllı cep telefonları, tablet bilgisayarlar, taşınabilir bilgisayarlar eğitim ortamını insanların önüne sermiştir (Bulun, Gülnar ve Güran,2004) .

Gimenez,López, Royo, Laborda ve Litzler (2014) mobil eğitimin avantajlarını şöyle sıralamışlardır.

- *Yaşam boyu öğrenme*: Öğrenilmesi gereken çok fazla konu olması yaşam boyu öğrenmeyi önemli kılmaktadır. Eğitimdeki değişimin sürekli olması, buna ayak uydurması ve yeniliklere açık olması bakımından mobil öğrenmenin önemini arttırmaktadır.
- *Farkında olmadan öğrenme*: sürekli öğrenim çabaları öğrendiğini olumsuz yönde etkilemektedir. Bunu engellemenin en iyi yolu da farkında olmadan öğrenme yoludur. Mobil öğrenme sayesinde sıkıcı ders ortamların da bulunmadan da bireylere sürekli mesajlar gönderilerek hem yaşam boyu öğrenme sağlanır hem de bireyler farkında öğrenilmesi gereken bilgiyi alırlar.
- *İhtiyaç anında öğrenme*: Özellikle bilgiye ulaşmanın kolay olması yönünden mobil öğrenme sayesinde insanlar gerekli duydukları bilgilere istedikleri anda ve istedikleri yerde ulaşabilirler.
- *Yer ve şartlara göre ayarlamam öğrenme*: bulunulan ortama göre veya zamana göre öğrenilmesi gereken konularda değişiklikler olabilir. Örneğin bir gezi dolayısıyla herhangi bir şehirde bulunduğumuz da o şehirli alakalı bilgileri öğrenmek birey için ihtiyaç olacaktır. Bunun içinde mobil öğrenme sayesinde anlık bir şekilde bilgiye ulaşılabilir.

Mobil cihazlar eğitimde iki türlü kullanılır:

- *Offline (Çevrimdışı)* :İnternet bağlantısının olmadığı durumlarda kullanılan bir bağlantı türüdür. Bilgiler direk mobil cihazda olduğundan bilgiye ulaşım hızı herhangi bir bağlantıya ihtiyaç duyulmadığından dolayı çok hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Fakat bu durumda da anlık ve taze bilgilere ulaşmak mümkün değildir.
- *Online (Çevrimiçi)* : İnternet bağlantısı sayesinde anlık olarak bilgiye ulaşmak mümkündür. Ayrıca eşzaman bir şekilde eğitim yapılabilir. Yani birey öğrenen ortamda olmak zorunda kalmadan istediği yerden eğitim ortamına katılabilir.

Sonuç olarak mobil öğrenme sayesinde insanlar mekâna ve zamana bağlı olmaksızın istedikleri zaman istedikleri yerden bilgiye ulaşabilmektedirler. Dolayısıyla mobil teknolojilerle ulaşılması çok kolay olan sosyal ağlara da eğitim içeriklerinin eklenmesi, eğitim odaklı paylaşımların yapılması hem eğitimi ilgi çekici hale getirecektir hem de eğitimin sürekli olmasını sağlayacaktır.

2.6 Başlıca Web 2.0 Teknolojileri ve Öğrenmeye Etkileri

Web 2.0 yapısı gereği içeriğe müdahale edilebilmesinden dolayı özellikle sosyal ağlar web 2.0 teknolojisiyle beraber ortaya çıkmıştır. Karşılıklı etkileşim fırsatı eğitim-öğretimde de kullanılmasını kolaylaştırmıştır. Eğitimin web ortamına taşınmasını sağlayan ve çeşitli bilgi paylaşımlarını destekleyen web 2.0 eğitimin ilgi alanına girmektedir. Web 2.0 ile karşılıklı etkileşim olanağı sağlanmıştır. Tek taraflı değil iki taraflı iletişim söz konusudur.

Başlıca web 2.0 teknolojileri ise şunlardır;

2.6.1 Blog (Weblog)

İnternet kullanıcılarının oluşturdukları içerikleri başka kullanıcılarla ve başka kişilerle paylaşabildikleri web ortamlarıdır. Bloglar teknolojik günlükler olarak da adlandırılabilirler. Bloglarda belirli bir kronolojik sıralama vardır (Altun,2005).

Blog kavramı ilk defa Peter Melholz tarafından İngilizce kelime karşılığı ‘weblog’ yani web günlükleri olan kelimenin kısaltması olarak literatüre kazandırılmıştır. Bloglar sahip oldukları alt yapı sayesinde kullanıcılar arasında güçlü bir etkileşime olanak vermektedir. Kullanıcılar arasında birbirlerinin bloglarını takip etme ve yorumlarda bulunma imkânı vardır (Grodecka, Wild ve Kieslinger, 2008).

Bloglar eğitim alanında da kullanılabilir. Öğretmenler ve öğrenciler açacakları bloglar ile öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci, öğretmen-öğretmen arasında etkileşimde bulunabilirler. Bloglar sayesinde aynı konu başlıkları altında topluluklar oluşturulabilir, toplu bir kaynak elde edilir ve eksik olan yönler tamamlanabilir. Öğrencilerinde bu gruplar sayesinde

öğrenme ortamına dâhil olması ve bu ortamın bir parçası olarak katkıda bulunması öğrenmede güdülenmesini sağlamaktadır.

Blog kavramının teknoloji ortamına kazandırdığı önemli bir web 2.0 standartı da ‘tag’lardır. Taglar sayesinde karmaşık bir düzende olan web ortamında ki dosyalara belli anahtar kelimeler altında arşivlenmektedir.

Örneğin yazılan bir yazının başlığı arama her zaman üst sıralarda olmayabilir veya benzer başlıklar açılmış olabileceğinden kaynağa ulaşım zor olacaktır. Ama taglar sayesinde konuyla alakalı tagların sayfaya eklenmesi ile aramalar özelleştirilmiş olur.

2.6.2 Wikiler

Wikiler kullanıcı sayısı oldukça fazla olan web ortamlarından biridir. Çalışma prensibi belirli bir konu üzerinde kullanıcıların işbirlikçi çalışma sonucunda belirli konular hakkında bilgilerin toplandığı ve yayımlandığı ortamlar olmasıdır. Wiki ortamında ki kayıtlı kullanıcılar web ortamında paylaşılan yazılara eklemeler yapabilir. Dolayısıyla belirli konular hakkında farklı görüşler ve kaynaklar toplanmış olmaktadır (Ferret,2006).

Wikilerin en çok bilineni ‘wikipedia’ adlı web sitesidir. Çalışma mantığı belirli konuların başlıkları altında toplayıp bir tür ansiklopedi oluşturmaktır. Konuların başlıklar altında arşivlenmesi eğitim alanında kullanılmasını da kolaylaştırmaktadır. Bilgiye ulaşmanın kolay olması ve aynı başlık altında konuların çeşitli yönleriyle ele alınması bilgiye erişimi kolaylaştırmaktadır.

Wikilerin hiç şüphesiz en önemli özelliği ve eğitim için getirisi öğretmen ve öğrencilerin işbirlikçi çalışmasına, birbirleri arasında iletişim sağlamasına olanak vermesidir.

2.6.3 Dosya Paylaşım Servisleri

Kategorilendirilmiş belgelerin konu konu arşivlenmesini sağlayan web servisleridir. Video paylaşım sitelerinin çalışma mantığı dosya paylaşım servislerindeki gibi işlemektedir.

Yüklenecek video web ortamına atılırken kullanıcıya atılan videonun kategorisi, konusu vb. özellikleri sorularak eklenmektedir.

Dosya paylaşım servisleri özellikle son zamanlarda metin, dosyaları, ses dosyaları, sunum dosyalarının da paylaşıldığı ortamlar haline geldi. Bu eğitimde kullanılmasının da önünü açtı denilebilir. İhtiyaç duyulan dosyaların bu servislerden sağlanması eğitimde kaynağa ulaşımı arttırdı (Mutlu, 2015).

2.6.4 Podcast Servisleri

Podcasting, çoğunlukla dizi halindeki dijital medya ürünlerinin (radyo programları, videolar vs.) internet üzerinden -genellikle feed (besleme) yoluyla- bilgisayar ve taşınabilir cihazlara (cep telefonu, tablet vs.) indirilebilecek şekilde yayınlanması. Bu şekilde indirilmiş dosyalara ise **podcast** denir.

Elinde yeterli materyalleri bulunan herhangi biri video veya ses yayını yapabilir. Eğitim açısından podcast özellikle e-öğrenme için ideal ortamlardır. Kısa sürede hazırlanabilen podcastler hem görsel hem de işitsel özellikleri sayesinde ilgi çekici ve ulaşılabilir kaynaklardır. Podcastler ile uzak mesafelerdeki öğrencilerle iletişime geçilmesi ve eğitim ortamındakilerle etkileşimin sağlanması açısından önemlidir(Thacker,2007).

2.6.5 İşbirlikçi Düzenleme Servisleri

Çalışma mantığı wikilere benzemektedir. Değişik iş kollarında olan kullanıcıları işbirlikçi çalışmaya teşvik etmektedir. Kullanıcılar çevrimiçi ortamlar sayesinde benzer kollarda olan kullanıcılarla iletişime geçerler ve ortak ürünler meydana getirirler. Bu ortamlar eğitim içinde benzer şekilde kullanılabilirler.

2.6.6 RSS Yayınları

Web 2.0 ile birlikte ortaya çıkan RSS'lerin çalışma mantığı web sitelerindeki yeni paylaşımların bu web sitelerine üye olanlara haber verilmesidir. RSS yayınları kullanıcıların

anında yeni oluşturulan yayınlara ulaşmasını sağlar. Yalnız RSS yayınlarına ulaşmak için RSS okuyucu denilen servislerin ya da programların kullanıcının bilgisayarında yüklü olması gerekir. Hangi web sitesinin bilgilerini anında almak isteniyorsa o web sitesinin RSS yayınlarına üye olmak gerekir.

RSS yayınları eğitim için kullanılabilir. Sanal ortamda yürütülen eğitimlerde paylaşılan yeni içeriklerin, ders içerikleri ve duyuruların öğrenme ortamını kullananlara ulaştırılmasında kullanılabilir.

2.6.7 Programlama Ortamları

Web 2.0 teknolojilerini geliştirmek için kullanılan programlama dili ve teknikleri vardır. Html, XML, Javascript gibi programlama dillerini bir arada kullanmayı sağlayan programlama tekniklerine genel olarak AJAX denilmektedir. XML, konuların etiketlenmesini insanlar ve bilgisayarlar tarafından anlaşılmasını kolaylaştırmayı sağlayan bir dildir. RSS internet sitelerindeki yayın akışlarıdır. Web 2.0 teknolojileri söz konusu bu yapılar tarafından oluşmaktadır. Özellikle öğretmen-öğrenci arasındaki etkileşimi arttıran haber şeridi, takvim, oylama paneli gibi küçük ama işlevsel programlar bu alt yapılar sayesinde oluşturulmaktadır (Deperlioğlu ve Köse, 2010).

2.7 Web 2.0 ve Sosyal Ağlar

Boyd (2003) sosyal ağları, bireyler ve gruplar arasındaki karşılıklı etkileşimi kolaylaştıran, sosyal dönüt için çeşitli seçenekler sunan ve sosyal ilişkiler yumağı oluşumunu destekleyen yazılımlar olarak tanımlamıştır. Ayrıca sosyal ağların bireylerin kişisel isteklerini destekleyerek onları sürece kattığını ve bu isteklerin kişisel amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için grubun isteği haline geldiğini ifade etmiştir.

Sosyal paylaşım siteleri İngilizce ‘ social network site ‘ kelimesinden gelmektedir. Temel amaç arkadaşları ve çevresi ile sanal ortamda iletişime geçmek, paylaşımlarda bulunmak ve etrafında cereyan eden güncel olayları takip etmektir.

Bir başka İngilizce kavram olan ‘ social networking sites’ yani sosyal ağlar da bu tarz ortamları tanımlamada kullanılmaktadır. İki kavram arasında ki temel farklılık birinci tanımlama da kullanıcılar sadece tanıdıklarıyla bu tarz sitelerde arkadaşlık kurabilir derken ikinci tanımda ise yabancılarla da arkadaşlık kurulabilir denmektedir.

Sosyal paylaşım siteleri kullanıcılara arkadaşlarını bulma fırsatı vermektedir. Ayrıca yabancı oldukları insanlarla da arkadaşlık kurulabilmektedir. Sosyal paylaşım siteleri arkadaşlık kurmakta zorlanan bireyler arasında arkadaşlık kurulmasını kolaylaştırmaktadır.

Çoğu sosyal paylaşım sitesinde kullanıcılar hiç tanımadıkları insanlarla arkadaşlık kurmaya çalışmamaktadır. Daha çok önceden az da olsa bir bağ olan veya arkadaşlarının listesindeki kişilerden arkadaşlıklar kurulmaktadır. Şu an en çok kullanılan sosyal paylaşım sitesi olan Facebook da arkadaşlıkların çoğu daha önceden tanışılan ve ya sık sık yâda ara sıra iletişimde olunan kişilerden oluşmaktadır.

Sosyal paylaşım siteleri temel olarak kullanıcı profillerinden oluşmaktadır. Profiller sosyal ağlara kayıt olurken sorulan kişisel bilgiler ve ilgi alanlarına verilen cevaplara göre oluşmaktadır. Birçok sosyal ağ üye olurken profiline fotoğraf eklemesini kullanıcılarına teşvik etmektedir. Bu aslında daha sonra başka kullanıcılar tarafından aranırken bulunabilme açısından kolaylık sağlamaktadır. Örneğin aynı isim ve soy isime sahip kullanıcıların ayırt edilmesinde fotoğraflar önemli rol oynamaktadır. Kullanım sırasında kullanıcılara birçok ekstra uygulama sunulmaktadır.

Profiller ve profillerin görünüm ve kullanım ayarları sosyal paylaşım sitelerinde farklılıklar göstermektedir. Örneğin LinkedIn sitesinde kullanıcılar profillerinin gizlilik ayarlarını istedikleri gibi ayarlayabilmekte iken Firendster da bilgiler arama motorları tarafından indekslenmekte ve herkese bu şekliyle görünmektedir. Facebook ise bu konuda en çok değişikliği yapan sitedir. Daha önceleri yapılan paylaşımlar kullanıcıların profillerinde herkes tarafından görüntülenebilmekte iken son yapılan değişikliklerle kullanıcılar kimlerin görüp kimlerin görmeyeceğini isterlerse tek tek kişilere kadar uygulayabilmektedir.

Sosyal paylaşım siteleri üye olduktan sonra kullanıcılarına seçenekler sunarak arkadaşlarını bulmasına yardımcı olmaktadır. Birkaç arkadaş listesine ekledikten sonra kullanıcıların arkadaş sayıları arttırması çok daha kolay olmaktadır. Bu tarz siteler genelde bu aşamadan sonra kullanıcıya sürekli diğer kullanıcılar ve aralarındaki ilişki durumunu gösteren uyarılar

göndermektedir. Bu ilişki durumları siteden siteye değişiklik gösterse de genel olarak ortak arkadaşlar , aile, hayran vb. kelimelerdir.

Twitter ve Friendfeed tarzı sosyal paylaşım siteleri tek taraflı takip sistemi ile çalışmaktadır. Bunlar genelde kullanıcıların ilgi alanında ki kişilerin paylaşımlarını takip etmek amacıyla kullanılmaktadır. Facebook tarzı sosyal paylaşım sitelerinde ise takip çift yönlü çalışmaktadır. Kullanıcılar birbirlerine arkadaşlık istekleri göndermekte ve ancak kullanıcılar tarafından onaylanırsa kişiler birbirlerinin paylaşımlarına ve bilgilerine ulaşabilmektedir.

Sosyal paylaşım sitelerinin bir başka özelliği ise arkadaş olanların birbirlerinin arkadaş listelerini görebilmeleridir. Bazı küçük farklılıklar olsa da genel olarak sosyal ağlarda üyelerin profillerindeki linkler aracılığıyla arkadaş listesi ve yakınlık derecesi diğer kullanıcıların bilgisine sunulmaktadır.

Sosyal paylaşım sitelerinde kullanıcılar birbirlerinin paylaşımlarına yorum yapabilmektedir. Ayrıca kişinin profil sayfasına yazılar gönderebilmekte ve kişiye özel paylaşımlarda bulunabilmektedir.

Bu tür sitelerde kullanıcılar arasında özel mesajlaşmada yapılabilmektedir. Aslında birçok sosyal paylaşım sitesinin kuruluşu bu amaca hizmet ediyordu. Bunlara Çin'in QQ 'su , Korenin Cyworld 'u Fransa'nın Skyrock 'ı örnek verilebilir. Bu siteler ilk olarak ya mesajlaşma yâda mesajlaşmayı esas alan yapılarıydı. 2006 ' dan sonra bu siteler sosyal ağları kendilerine entegre ettiler.

Facebook diğer sosyal paylaşım sitelerinden sahip olduğu özelliklerle ayrılmaktadır. Örneğin Facebook uygulamalarının yüklendiği bir başka siteye sadece Facebook kullanıcı adı ve şifresini kullanarak otomatik olarak bağlanılabilir, beğenilen bir yazı Facebook da paylaşılabilir veya yorum yapılabilir.

Sosyal ağlar çağı teknolojisine de ayak uydurmuştur. Mobil ağların ve mobil internetin hızla yayıldığı Dünya da sosyal ağlar kendi mobil uygulamaları da yaparak bu internet trafiğinden yararlanmasını bilmişlerdir.

Özkan ve McKenzie, (2008) sosyal ağların genel özelliklerini şöyle özetlemişlerdir;

- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıya e-posta, chat, anlık mesajlaşma, video, blogging, dosya paylaşımı, fotoğraf paylaşımı gibi çeşitli hizmet sağlayarak, kullanıcıların etkileşimini kolaylaştırır.
- Sosyal ağlar kullanıcıların bir veri tabanını tutar ve böylece kullanıcılar kolaylıkla arkadaşlarını bulabilir, topluluklar oluşturabilir ve kendileri ile ortak ilgiye sahip bireyler ile paylaşımda bulunabilirler.
- Sosyal ağlar kullanıcıya çevrimiçi olarak kendi profilini oluşturma imkânı verir ve kendi sosyal ağlarını ortaya koymalarını sağlar,
- Sosyal ağların büyük bir çoğunluğu ücretsizdir.

2.8 Dünya da ve Türkiye de Sosyal Ağ Kullanım Oranları

2.8.1 Dünya Da Sosyal Ağ Kullanımı

Dünyadaki internet kullanıcılarının sayısı We Are Social 2014 verilerine göre 2.5 milyar seviyelerine ulaşmış durumdadır. Tüm kullanıcıların içinde sosyal ağların kullanımı ise 1.8 milyar civarındadır. Dünyada internet kullanımının dağılımında ise Kuzey Amerika ülkeleri % 82 'lik pay ile ilk sırada yer almaktadır. Aynı verilere göre bu oranın en düşük olduğu ülkeler ise % 13 ile Güney Asya ülkeleridir.

Bu kadar yoğun bir internet kullanımının olduğu günümüzde sosyal ağların kullanım oranı da oldukça yüksek seviyelerdedir. Sadece 2014 yılında sosyal ağlarda 136 milyon yeni hesap açılmıştır.

Son istatistiki bilgilere göre Dünya da aktif kullanıcı sayılarında ilk on sosyal paylaşım sitesi tabloda verilmiştir.

Tablo 1.2014 Yılında Dünya Üzerinde Sosyal Ağ Kullanımı

Sosyal Ağ Türü	Kullanıcı Sayısı (milyon)
Facebook	1.35
QQ (Tencent)	829
Qzone	645
Whatsapp	436
Google+	300
Wechat	436
LinkedIn	259
Twitter	284
Tumblr	230
Tencent Webio	156

Dünya üzerinde sosyal ağlara bağlanmak için kullanılan yollardan biri olan mobil trafiğinde en önde olan bölgeler Ortadoğu ülkeleri, Avrupa ve Güney Amerika ülkeleri olarak göze çarpmaktadır. İnternet kullanımının en yaygın olduğu ülkeler de ise İngiltere % 88 ile baştır. İngiltere ‘ yi % 87 ile Kanada , % 85 ‘lik oranla Almanya ve Güney Kore ve %84 ‘lük oranla ise Fransa takip etmektedir. Burada dikkat çeken nokta internet kullanım oranının gelişmiş ülkelerde daha fazla olmasıdır. Geri kalmış ülkelerin internet kullanımında da geri kaldıkları göze çarpmaktadır.

Kişisel bilgisayarlarından internete bağlanan ve sosyal ağları kullananların oranı 6.1 saat kullanım ile Brezilya’dır. Birçok sosyal ağ olmasına rağmen bazı sosyal ağlar çeşitli bölgelerde ciddi üstünlük kurmuş durumdadırlar. Ekonomik ve sosyal yönden önde gelen birçok ülkede en çok kullanılan sosyal ağlar Facebook ve Twitter’dır. Örneğin Amerika’da aktif internet kullanıcılarının Facebook hesap oranı % 86 iken Twitter hesap oranı % 47 dolaylarındadır. Bu iki ağdan sonra en çok tercih edilen ağlar LinkedIn ve Google + ‘dır.

Fakat tüm dünya da bu oranlarda önemli bir nokta göze çarpmaktadır. Herkes tarafından kullanılan ve üye sayısı çok fazla olan Facebook , Twitter , Youtube vb. sosyal ağlara ek

olarak dünya üzerinde çeşitle bölgelerde o bölgelere ait yerel sosyal ağlar da ciddi manada üye sayısına ulaşmış durumdadır. Örneğin 2006 yılında kurulan V Kontakte adlı sosyal ağ özellikle Rusya ve çevresinde ki aynı dili konuşan ülkelerde en çok kullanılan sosyal ağ durumuna geldi. Rusya da internet kullanıcılarının dörtte üçünün V Kontakte üzerinde hesabı bulunmaktadır. Aynı şekilde bu siteyi % 68 lik kullanım oranları ile Odnoklassniki ve Facebook takip etmektedir.

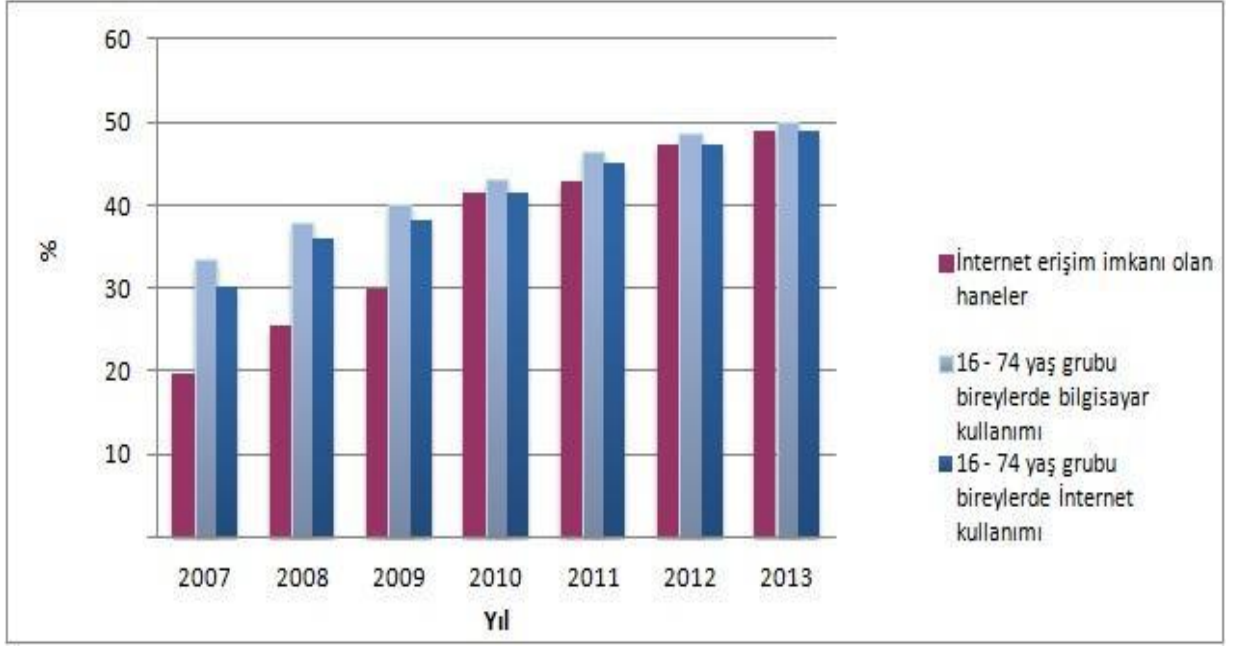
Yine aynı durum Çin deki sosyal ağ kullanımlarında da dikkat çekmektedir. 2009 yılında kurulan ve microblog özelliğe sahip bir sosyal ağa olan Sina Weibo % 83 oranla Çin 'de en çok tercih edilen sosyal ağdır. Bu siteyi sırasıyla 623 milyon aktif kullanıcısı ile Qzone ve Youtube tarzı bir arama motoru olan Youku % 56 'lık oranla takip etmektedir.

Çin'in dünyanın en kalabalık ülkesi olması burada kullanılan sosyal ağlarında Dünya üzerinde kullanılan sosyal ağ kullanım oranlarında ciddi etkiler yapmaktadır. QQ adıyla bilinen Tencent adlı sosyal ağ dünya sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır.

Kalabalık ülkelerden bir diğeri Hindistan da ise Google tarafından oluşturulan Orkut adlı sosyal ağ % 51 'lik bir kullanım oranına sahiptir. Hindistan da en çok kullanılan sosyal ağlar ise %94 ile Facebook ve % 67 ile Twitter 'dır.

2.8.2 Türkiye de Sosyal Ağ Kullanımı

Türkiye de internet kullanım oranı gelişmiş ülkelere oranla oldukça düşük seviyelerde kalmaktadır. Nüfusun yaklaşık %49.1 'lik kesimi aktif internet kullanıcısı durumundadır. İnternet erişim imkânı olan hane oranı kentsel yerlerde %57,4 iken, kırsal yerlerde %29,1'dir.

Şekil 1. Türkiye ‘de İnternete Erişim İmkânı Oranları (Kaynak: TUİK)

Buna rağmen Türkiye ‘de 35 milyon internet kullanıcısına karşın 36 milyon Facebook hesabı bulunmaktadır. Bu hesaplara bir kişi tarafından açılmış başka hesaplar ve sahte hesaplar da dâhildir.

Türkiye ‘de aktif olarak günde 4,9 saati bireysel bilgisayarlardan, 1,9 saatini de mobil cihazlardan olmak üzere toplam 6,4 saat internet kullanılmaktadır. Bu kullanımın içinde 2 saat 33 dakika ise sosyal ağlar içinde geçirilmektedir. Türkiye de en çok tercih edilen sosyal ağlar ise % 93 ile Facebook , % 72 ile Twitter , % 70 ile Google + ve % 33 ile LinkedIn gelmektedir (TUİK).

2.9 Sosyal Paylaşım Sitelerinin Yararları ve Zararları

İletişimin konu alanı uzmanları SPS ‘lerin faydaları ve zararları noktasında farklı görüşler belirtmişlerdir. SPS ‘lerin insanlar arasında ki etkileşimde yararlı olduğunu düşünenler kadar, insanların topluluklardan koparak yalnızlaştığını savunanlar da vardır (Wellman, Haase, Witte ve Hampton, 2001).

Beck (2004)’ e göre SPS ler kullanıcılar arasında aile arasında olan iletişime benzer duygusal bir bağ oluşturduğunu belirtmektedir. Bazı araştırmacılar da yine benzer olarak

internet kullanımı ve SPS kullanımı sayesinde iletişim ağı oluşturulması ve sürdürülmesine katkı sağlanacağını belirtmektedirler (Çetin, 2008).

Günümüzde SPS hakkında olumlu görüş belirtenlerin SPS 'lerin insanların duygularını daha rahat ifade etmede kullanarak insanlar arasında ki ilişkileri güçlendirdiğini savunurken, karşı görüş belirtenlerin ise teknolojinin kullanımına karşı olmadıklarını ama bunların denetim altına alınması gerektiğini belirtmektedirler.

Neil Postman'a göre önemli olan insanların toplumdaki yerini bilmesi, tüketen olmaktan çıkıp bilen ve anlayan bir birey olması gerekir (Yılmaz, 2010). Bu bakış açısıyla insanlara kendini tanımlayan bireyler olma imkânı tanıyan SPS 'lerin hayatta ve özellikle eğitim alanında nasıl kullanılması gerektiği önemlidir. Bu bölümde sosyal paylaşım sitelerinin, yapılan araştırma sonuçlarına göre bu siteleri kullanan kullanıcılar açısından yarar (olumlu) ve zararları (olumsuz) ele alınmıştır.

2.9.1. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Yararları

Sosyal paylaşım siteleri kısa sürede kitleler tarafından yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmış, kişilere tanıdığı özellikler sayesinde bireyler arasında iletişimin artmasına imkân tanımıştır. Öyle ki insanlara hiç görmedikleri ve yüz yüze konuşmadıkları insanlarla paylaşımlarda bulunma fırsatı vermiştir. Sosyal paylaşım sitelerinin bu yönden incelendiğinde insanların eğitim alanında da konusunda uzman insanlardan yardım alabilmelerine veya kazanımlarını paylaşmasına imkân sağlayacağını düşünebiliriz.

Sosyal paylaşım siteleri kişilik olarak insanlarla iç içe olmayı beceremeyen asosyal insanların oturduğu yerden bu sitelerdeki gruplar sayesinde inşalarla arkadaşlık kurmasına olanak sağlamaktadır.

Wellman vd. (2001)'e göre sosyal paylaşım sitelerinin olumlu yönlerini şöyle sıralayabiliriz.

1. Sosyal paylaşım sitelerinde birey kullanımın yönünü kendisi kontrol edebilmektedir.
2. Sosyal paylaşım siteleri bireysel olduğu gibi kurumsal olarak da kullanılabilir.
3. Sosyal paylaşım siteleri sayesinde kurumlar kendi kampanyalarını geniş kitlelere yayma imkânı bulmaktadır.

4. Sosyal paylaşım sitelerinde ilgi alanlarına göre gruplar oluşturulabilmektedir.
5. Sosyal paylaşım sitelerinin çeşitli uygulamaları sayesinde üyeler kendi sitelerinde bunları kullanarak ulaşabilecekleri kitleyi arttırabilirler.
6. Sosyal paylaşım siteleri, özellikle kuruluşlar için bünyesindeki anketlerle kısa yoldan birçok kişiye ulaşp bilgi toplanmasını sağlar.
7. Kısa zamanda çevre edinilmesinin ve ilgi alanlarına göre insanlarla tanışılmasının en kısa yoludur.
9. Sosyal paylaşım siteleri, insanlara karşılıklı konuşma yani etkileşimde olma fırsatı verir.
10. Sosyal paylaşım siteleri, ilgi alanlarına göre veya iş sahalarına göre toplulukların oluşturulmasını sağlar.
11. İnsanlar sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla kendi ilgi alanlarına hitap eden veya kişisel bilgilerini (yazı, fotoğraf, video vb.) diğer insanlarla paylaşmasına fırsat verir.
12. Sosyal paylaşım siteleri, özellikle eğitimde en büyük sıkıntı olan öğreneni merkeze oturtmada yaşanan sıkıntıları, karşılıklı iletişime dayanmasından ve insanların bir şeyleri paylaşarak katkıda bulunma, bir topluluğa ait olma hissini kazandırması açısından önemlidir.
13. Sosyal paylaşım siteleri, insanlara seçici olmayı öğretir. İnsanlar başkaları tarafından dayatılan değil kendi ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda üyelik ve gruba dâhil olma paylaşımlarda bulunma imkânına sahiptirler.
14. Sosyal paylaşım siteleri, kişilere normal hayatta ulaşılması zor kurumlar veya şahıslarla karşılıklı iletişime geçme imkânı verir.

2.9.2. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Zararları

Sosyal paylaşım siteleri hayatın vazgeçilmez bir parçası olduğundan beri insanlar yaptıkları her işi, olayı, hareketi buralarda paylaşma ihtiyacı duyar hale gelmişlerdir.

İngiltere 'de Dr. Aric Sigman tarafından gerçekleştirilen araştırmaya göre başlangıçta sosyal ağların insanların iletişiminin arttırılması ve sosyal yaşantıların çeşitlendirilmesi amacıyla

oluşturulduğunu belirtmiştir. Fakat zamanla bu sitelerin ortamlarına alışan ve sosyal çevrelerini bu siteler aracılığıyla oluşturmaya, insanların karşılıklı ve yüz yüze iletişimden uzaklaşmaya neden olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun da çeşitli biyolojik etkilerinin olabileceğine ve öğrencilere kötü yönde tesir edeceğini belirtmiştir.

Elde edilen verilere göre bilgisayar başında vakit geçirmeye alışan gençler de bağışıklık sistemlerinde ve hormonla dengelerinde değişiklik, vücut içinde dengesizlikler ve fonksiyon bozuklukları oluşabileceğini ve bunların neticesinde bireylerde ruhsal bozukluklara sebebiyet verebileceğini belirtilmiştir. Sigman, “Bütün bunlar da kişinin kanser, kalp krizi, beyin kanaması ve bunama gibi ciddi sağlık riskleriyle karşı karşıya kalmasına yol açabilir” demiştir.

ABD'nin Ohio devlet üniversitesinde yapılan bir araştırma, Facebook ve benzeri sosyal ağ sitelerine fazla ilgi gösteren öğrencilerin notlarında düşüş meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Araştırmayı yapan üniversite görevlisi Aryn Karpinski; Sosyal ağların kullanım sıklığı ile öğrencilerin notlarındaki düşüş arasında bir bağ olduğunu belirtmektedir. Üniversite eğitimleri bilişim teknolojileri üzerine olan üniversite öğrencilerinin SPS'ler de daha fazla zaman geçirdikleri görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun (%79) sosyal ağa üye oldukları ve günlük olarak kullandıkları görülmektedir. Bu sebeple geçirilen zaman ne kadar artarsa ders çalışmaya ayrılan zamanda o nispette düşmektedir.

Mark Zuckerberg`in geliştirdiği Facebook hızlı bir şekilde büyümektedir. Her gün kullanıcı sayısını arttıran Facebook genel olarak diğer SPS ler ile aynı mantıkta çalışmaktadır. Genel olarak arkadaş ekleyip, gruplar oluşturup kullanıcılar arasında iletişimi sağlamaktadır. Sitenin özelliği herkesin gerçek ismiyle kayıt olmasıdır. Yani takma adlar burada kullanılamıyor. Ad ve soyadı formatında istenilen kişi aratılabilmektedir.. Dolayısıyla geçmiş yıllarda ilişkilerin koptuğu çok eski arkadaşlıklar bile bu ortam sayesinde bulunabilir hale gelmiştir.

Tabi bu doğru bilgilerin Facebook'ta paylaşılması kullanıcıları önemli bir sorunla karşı karşıya getiriyor ‘ Kimlik hırsızlığı ‘ . Facebook'a gerçek isim ve soy isimle kayıt olunmaktadır. Aslında sistem bunu şart koşmuyor gerçek isim girilmezse, insanlara kim olduğunun anlatması ve arkadaşlıkların kurulması daha da zorlaşıyor. Gerçek isim, soy isim,

doğum tarihi, doğum yeri, telefon numarası, mail adresi gibi bilgileri Facebook'a girdikten sonra aslında bütün iletişim bilgilerinin ve dolayısıyla kişiye ulaşım yollarının tamamı kötü niyetli insanların kullanımına sunulmuş oluyor. Aslında bu bilgiler gizlenebilmektedir. Ama çoğu kullanıcı bunun nasıl ve nereden yapılacağını bilmemekte. Çünkü site de güvenlik ayarlarının bulunduğu yer tek başlık altında değil de birçok başlık altında oluşturulmuş bir yapıya sahip. Ayarlamalar için tüm başlıklara tek tek bakmak gerekmekte dolayısıyla birçok kullanıcı bu ayarları yapmayıp sitenin genel ayarlarını kullanmaya devam etmektedir.

Ayrıca kullanıcılar diğer kullanıcıların profil sayfalarına girdiklerinde kullanıcının çalıştığı kurumdan hobilerine ve paylaşımına açık olan fotoğraflarına kadar birçok bilgiye kolayca ulaşabilmektedir. Buda insanların çok gizli kişisel bilgilerinin 3. Şahıslara kolayca geçebileceğinin ve dolandırılmaya varan sonuçlara neden olacağının bir göstergesidir.

Dahası birilerine şahısların kimliklerini kullanarak tehdit mailleri atıp internet hesaplarının şifreleri de çalınabilir. Sanal âlemde tüm bu bilgilerle yeni bir hesap açıp, kişinin tüm arkadaşlarını ekleyerek kendisini hesabı açılan kişi gibi tanıtabilecek insanlar var. Bununla ilgi örnekler tüm dünyada yaşanmaktadır.

Sosyal paylaşım sitelerine kayıt olurken onaylanan ve genelde okunmayan kullanıcı sözleşmesin de "Elimizde bulunan bilgileri üçüncü kişilerle, şirketlerle, ortaklık ya da benzeri bir ilişki içinde olduğumuz firmalar ve şahıslarla paylaşabiliriz" ifadesine onay verilmiş oluyor. Buda kullanıcıların kişisel bilgilerini üçüncü şahıslara kolaylıkla verilebileceği anlamına geliyor. Bu bilgilerden bazıları ad, soyadı, adres, işyeri adresi, ilgi alanları, arkadaş listesi vb. istenildiğinde sosyal ağlar tarafından başka alanlarda da kullanıma sunulabiliyor. Tabi kayıt olurken kullanılan mail adresinde kullanılan gerçek şifrelerde kişilerin özel haberleşme bilgilerini ortalığa atması anlamına geliyor.

Son olarak sosyal paylaşım sitelerinden çıkmak da mümkün değildir. Hesabın silinmesi istendiğinde bile silinmemesi sadece de aktif hale getirilmesi bunun göstergesidir. Diğer insanların listesinde kişi görünmeye devam ediyor. Yapılan her şey, atılan bütün mesajlar, fotoğraflar ve kişisel bilgiler duruyor. İstenilen an aynı isimle ve şifreyle kullanıcı tekrar aktif olabiliyor. Bunun Facebook'a verilen tüm bilgilerin sonsuza dek kullanılabilceği anlamına geldiğini söylemek mümkündür. Silinen bilgilerin hiçbirisi veri tabanından silinmiyor.

Zafarmand (2010)'a göre sosyal paylaşım sitelerinin kullanıcılar üzerindeki olumsuz yönleri su şekilde ifade edilebilir;

1. Kullanıcılar arasında sınırlı bir ortamdır. Dışarıdan müdahale söz konusu değildir.
2. İnternet ortamına dayalı ortamlar olduğu için hackerler tarafından kişisel bilgilerin çalınması olasıdır.
3. Sosyal paylaşım siteleri içinde üyelerin kişisel bilgileri de bir başka sosyal paylaşım dağıtılmamakta ve paylaşılmamaktadır.
4. Sosyal paylaşım sitelerine ait üyeler, tüm şahsi bilgilerini bir başka platforma yönlendirememektedir.
5. Sosyal paylaşım sitelerinde yeterince açıklık yoktur. Üye profillerine ulaşabilmek için, çoğu sitede üyeler tarafından kabul görmek gerekmektedir.
6. Sosyal paylaşım sitelerine her gün yeni üyelerin katılmasıyla, sosyal paylaşım sitelerinin giderek kalabalıklaşması, iletişimde gürültü unsurunun ortaya çıkmasına sebebiyet vererek kullanıcılardan dönüt olarak alınacak geribildirimlerin istenilen seviyenin altında kalmasına sebebiyet oluşturmaktadır.
7. Sosyal paylaşım siteleriyle kurulan ilişkiler, birebir gerçekleşmediği için; yüz yüze iletişimin, konferansların, fuarların ve hatta telefonla görüşmenin yerini tutmayacaktır.
8. İnternet hukuku ve internet ortamında halkla ilişkiler ve reklamlara yönelik kanunlar ülkeden ülkeye değişmektedir. Dolayısıyla kanuni sınırlamalar kurumların amaçlarına ulaşmaları konusunda zorluk çıkarabilmektedir.
9. Sosyal paylaşım sitelerinde kullanılan dil de başka bir dezavantajdır. İngilizce' nin yaygın dil olması sosyal paylaşım sitelerinin İngilizce tasarlanıp oluşturulmasına neden olmuştur. Örneğin; Facebook sosyal paylaşım sitesi Türkçe dil desteği verirken Twitter sosyal sosyal paylaşım sitesi Türkçe dil desteği sağlayamamaktadır. Bu da eğitim kurumlarında sosyal paylaşım sitelerinden yararlanılması konusunda ülkemizde Facebook' tan yararlanılacağını fakat Twitter' dan yararlanılamayacağını ya da sadece İngilizce bilenler için yararlanılabileceğini göstermektedir. Bu da sosyal paylaşım sitelerinin en büyük dezavantajlarından birisi olarak ileri sürülebilir.

10. İnternete bağlantı hızları bölgeden bölgeye ve hatta aynı ilin merkezinin farklı semtlerinde değişiklik göstermektedir. Bu değişim yüklü mesajların ve görsellerin yüklenme süresinde farklılıklar oluşturacağından yüklemesi uzun süren uygulamalardan (application, widget) kullanıcılar kaçabilir. Bu da sosyal paylaşım sitelerinin senkron eğitim bağlamında kullanılmasında olumsuzluklara sebebiyet verir.

11. Sosyal paylaşım siteleri yoluyla çeşitli konularda binlerce kişi tarafından içerikler üretilmektedir. İçeriklerle ilgili iyi ve uygun filtreler bulunmadığı takdirde, özel bir konuda bilgi sahibi olmak isteyen insanlar Internet ortamında aşırı bilgiyle karşılaşarak hangi kaynaktan ve hangi bilgiden yararlanmaları hakkında sorunlar yaşamaktadır. Dolayısıyla özellikle eğitim amacıyla sosyal paylaşım sitelerinin kullanılması için içeriklerin konunun uzmanları tarafından oluşturulması gerekir. Ayrıca sosyal paylaşım siteleri ile ilgili birçok yöneticinin korktuğu konu kullanıcıların bu sitelerde isleri ile ilgili çalışmak yerine başka eğlenceli faaliyetler mesela kendi profillerini güncellemek veya arkadaşlarının gönderdikleri videolar vb. ile meşgul olmaları ve böylece asıl konuya odaklanmaları yerine zamanlarını konu dışında diğer uğraşlarla harcamalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle sosyal paylaşım sitelerini eğitim amacıyla kullanacak olan öğretmenlerin bu unsuru göz önünde bulundurmaları ve içeriği öğrencilerin ilgisini ve dikkatini çekecek düzeyde tutmasına dikkat etmelidir.

12. Çeşitli uzmanlara göre sosyal paylaşım sitelerin sosyalleşmeyi pekiştirmek yerine sosyalleşmeyi bitirdiği ifade edilmektedir

2.10 Sosyal Paylaşım Sitelerinde Güvenlik

Son yıllarda hayatımızın vazgeçilmezleri arasında olan sosyal paylaşım siteleri insanların sosyal çevrelerinin neler yaptığını ve çeşitli konular hakkında neler düşündüğünü, yaşam tarzlarını vb. konuları takip ettikleri bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kullanım oranının çok yüksek olduğu ve insanların neredeyse birbirleri hakkındaki bilgileri bile bu ortamlardan öğrendikleri sosyal paylaşım sitelerinde güvenlik tehditleri de kaçınılmaz bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle kişilerin bu ortamlarda yaptığı paylaşımlar bireylerin en mahrem bilgilerinin bile hiç tanımadığı insanlar tarafından öğrenilmesine neden olmaktadır. Bu ortamlar da normalde en yakınındaki insanlarla bile paylaşmaktan kaçındıkları konuları sosyal paylaşım sitelerinde rahatça paylaşmaktadır. Buda insanların dünya görüşleri, siyasi bakışı, gizil kişilik özellikleri gibi bireyin hakkında ipucu vermektedir. Bunun tabi sonucu olarak da insanlar sosyal paylaşım sitelerinde yaptıkları paylaşımların sonuçlarını olumlu veya olumsuz şekilde görmektedirler. Örneğin, bir kuruma iş başvurusunda bulunan bir kişi hakkındaki bilgiler sosyal paylaşım sitelerinde ki hesabından alınabilir ve iş başvurusu olumsuz şekilde sonuçlanabilir. Zaten birçok şirket artık işe alacağı bireyler hakkındaki bilgileri sosyal paylaşım sitelerinden toplamakta ve kişilerin başvuru zamanında verdiği bilgilerle karşılaştırıp iş başvurusuna cevap vermektedirler. Yine herhangi bir sebepten dolayı işinden veya okulundan izin alan bir kişinin kendisini bir ortamda etiketlemesi karşına olumsuz sonuç olarak çıkmaktadır.

Özellikle hesap ayrıntılarında paylaşımların herkese açık olmasına izin veren kişiler, bu tür hesapları sürekli araştıran kişilerin saldırısına maruz kalmaktadır. Mesela sosyal paylaşım sitelerinde ‘ Şuan ailemle beraber piknikteyim, hava çok güzel, çok iyi vakit geçiriyoruz ‘ tarzında bir yazı yazan kişi profili de herkese açıksa hırsıza davetiye çıkarıyor demektir.

O zaman sosyal paylaşım sitelerinde yapılan paylaşımların sadece birer paylaşım olduğunu ve bunların başkaları tarafından takip edilmesinin de bir sakınca olmadığını düşünmemek gerekir.

2007 yılında Carnegie Mellon Üniversitesinde 4000 öğrencinin sosyal paylaşım siteleri üzerinde ki hesapları hakkında araştırmaya göre, Lenhart ve Madden araştırmadaki öğrencilerden % 55 inin Facebook adlı sosyal paylaşım sitesinde hesabının bulunduğunun ve bunlardan % 66 sının profillerinin sadece arkadaşlarına açık olduğunu geriye kalanların ise herkese açık profile sahip olduğunu belirtmektedir. Tabi bu sonuç aslında o zamanlar yeni olan Facebook için kullanıcı oranının şimdiye göre düşük olduğunu, aslında şuan çok daha fazla kullanıcı oranına sahip Facebook için bu oranın daha da artmış olabileceğinin göstergesidir (Boyd ve Ellison, 2007).

Dünyanın her yerinde sosyal paylaşım sitelerini kullanma oranı farklılık göstermektedir. Örneğin Japon gençleri arasında Facebook kullanımı ‘ güvensiz ‘ görüldüğü için oldukça

düşüktür. Ülkemize baktığımızda bu oranın tam tersi şekilde olduğu görülmektedir. Özellikle genç yaşlarda ki kullanıcı sayısının fazla olduğu ülkemizde gençlerin birden fazla hesabı olanlarda azımsanmayacak düzeylerde. Bunun nedenleri ise arkadaşları için ayrı ailesi için ayrı hesapları tercih etmelerinden kaynaklanmaktadır.

Bu kadar genç bir kullanıcı oranının olduğu sosyal paylaşım siteleri için hesap ayarları dolayısıyla güvenlik önlemleri kişilerin dikkat etmesi gereken bir konudur. Tabi sosyal paylaşım sitelerinde güvenlik önlemleri sadece kullanıcılara bağlı olan bir durum olmaması bu siteleri kullananların şikâyet ettikleri ve rahatsız oldukları bir durumdur. Sosyal paylaşım sitelerinde yöneticilerin istediklerinde kişisel bilgileri 3. şahıslarla paylaşılabilceğini kullanım koşullarında belirtmeleri bunun bir göstergesidir.

Şener (2009), Türkiye de Facebook Kullanımı Araştırması' adlı araştırmasında Facebook ta bulunan bir gruba üye 254 kişiye düzenlenen ankete kişilerin verdiği cevaba göre ; ankete katılanların % 49,4 ü kadın % 50,6 sı erkekten oluşmaktadır. Araştırma konularından biri olan profil paylaşımı ve güvenlik bölümüne verilen cevaplara göre ; kullanıcıların % 75,4 ü sadece arkadaşlarının profillerini görmelerine izin verdiğini , bu oranın kadın kullanıcılar arasında % 86,3 çıkmaktadır.

Araştırmaya katılanların % 59,3 'ü Facebook ' un güvenli olmadığını düşünmekte ve % 55,1 'inin Facebook 'ta birileri tarafından takip edildiğini düşünmektedir. Her şeye rağmen Facebook ' u güvenli bulanların sayısı da araştırmaya katılanların neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

Sel (2012) 'Erişim, Güvenlik ve Gizlilik Boyutunda Ortaokul Öğrencilerinin Facebook Kullanımı' adlı araştırmasına göre Kocaeli Gebze Kroman Çelik İlkokulu'nda okuyan 30'u kız, 30'u erkek toplam 60 ortaokul öğrenciye yöneltilen sorulara verilen cevaplara göre; Bağlantı Kurma Ayarları, Zaman Tüneli Ayarları, Uygulama Ayarları, Engellenen Kişiler, Arkadaş Bilgileri, Fotoğraf/Albüm ve Duvardaki Erişim Ayarları şeklinde altı başlık altında toplanan bilgilerde öğrencilerin % 70 'inin bu ayarları bilmediği ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bu ayarları bilmediğinden dolayı genel ayarları kullandığı ama gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra bu altı güvenlik ayarlarında önemli değişimler gözlenmiştir. Birkaç örnek verilecek olursa; daha önce arkadaş listelerini herkese açık bırakanlar %60 iken sonra %32.7 ye gerilemiş, herhangi bir gönderide etiketlenmeden onay

alma oranı %6.7'den %23.3'e yükselmiştir. Ayrıca arkadaşlarının arkadaşlarına profil resmine erişim izni verenler %51.7'den %40'a inerken, sadece arkadaşlarına bu erişim izni verenler %23'ten %30'a yükselmiştir. Kullanıcıların herkesin mesaj göndermesine izin verme oranı ise %80'den %50'ye düşmüştür.

Kişisel güvenliğimiz açısından aşağıdaki vurgulara dikkat edilmesi gerekmektedir.

1. Sosyal ağlar dikkatli seçilmeli ve kullanılacak olan sosyal ağların gizlilik politikaları okunmalıdır.
2. Eğer kişisel bilgilerin verilmesi söz konusuysa sosyal ağın bunları depolayıp depolamadığının iyi araştırılması gerekir.
3. Aileler bu tür ağları kullanacak çocuklarının kullanım yaşına uyup uymadığını kontrol etmesi gerekir.
4. Sosyal ağa üye olunan e-posta adresinin ve şifresinin daha sonra başka kişilere veya firmalara pazarlanabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
5. Özellikle buradaki tüm paylaşımların ele geçirebilmesine neden olan kolay şifrelerden kaçınılması gerekir.
6. Sosyal ağın güvenlik ayarlarının en sıkı seviyede olmasına dikkat edilmelidir.
7. Güvenlik sağlanması için bir anti-virüs programı kullanılmalıdır.
8. Özellikle başkasının görmesi istenmeyen paylaşımlarda bulunulmamalıdır. Bunun daha sonra istenmeyen kişiler tarafından ele geçirilebileceği unutulmamalıdır.
9. Yapacağınız organizasyon tarihleri (tatil, gezi vb.) paylaşılmamalıdır.
10. Güvenlik açıklarının sürekli güncellemeye ihtiyacı vardır. Bu yüzden işletim sistemi ve tarayıcı güncellemesi yapılmalıdır.
11. Tanımadığımız kişiler tarafından gelen paylaşımlar açılmamalıdır.
12. Özellikle ortak kullanılan bilgisayarlardan bağlandıktan sonra çıkış yapıldığından emin olunmalıdır.

13. Spam mesajlar genelde dikkat çekici başlıklar içerirler. Ama ne sebeple olursa olsun bu tür mesajlar açılmamalıdır.

14. Paylaşılan bağlantılarda ki linklerin tarayıcıdaki güvenlik standartlarına uygun olması gerekir.

Tüm bunlara rağmen internet ortamının ve dolayısıyla sosyal ağların günümüzde tam anlamıyla bırakılması söz konusu değildir. Bu sistemler yapıları gerekli bilerek veya bilmeyerek bazı güvenlik açıklarına sahip yapılardır.

Özellikle sosyal paylaşım sitelerinde yapılan güvenlik ayarlamalarına ve özel paylaşımlara dikkat edilmeli ve bilinçli bir kullanım gerekmektedir.

2.11 Öğrenme Ortamı Olarak Sosyal Ağlarda Olması Gereken Standartlar

Son yıllarda sosyal ağlar özellikle eğitim ortamlarında kullanılır olmaya başladı. Özellikle bünyesinde barındırdığı çeşitli uygulamalarla eğitime büyük kolaylıklar getirmektedir. Ancak konu eğitim olunca bu ortamlarında kusursuz hale getirilmesi önem arz etmektedir. Uygulama ağının çok çeşitli olmasından dolayı eğitimin yararına olabileceği gibi eğitimi olumsuz yönde etkileyecek uygulamalar da çokça bulunmaktadır. Dolayısıyla sosyal paylaşım sitelerinin bir öğrenme ortamında olması gereken standartları ve gereksinimleri karşılaması gerekir. Karademir ve Alper (2011)'e göre bu standartlar başlıklar altında toplanırsa;

1. Kullanıcılara yardıma açık olmalıdır.
2. Yapısı gereği ortaya çıkabilecek teknik sorunlarda kullanıcıyla iletişim sağlanabilmelidir.
3. Çıkan teknik sorunlarda kullanılan dil anlaşılır olmalıdır.
4. İnternet sayfalarının açılma hızı iyi olmalıdır.
5. SPS farklı cihazlarda kullanıma müsait olmalıdır.
6. SPS dil desteği sağlamalıdır.
7. SPS kullanıcılarının bilgileri güvenli bir şekilde kayıt altında tutulmalıdır.

8. Sitelerde engellilerin kullanımına kolaylık sağlayan altyapı olmalıdır.
9. Kullanıcılar site içerisinde gezerken yönlendirmeler ve yer belirtmeleri düzgün yapılmalıdır.
10. Sitelerin kullanım haritalarının olması gereklidir.
11. Sitelerde sayfa içerisinde açıklayıcı linkler olmalıdır.
12. Gereğinden fazla reklama yer verilmemelidir.
13. Tüm tarayıcıları desteklemelidir.
14. Site içi arama seçeneği olmalıdır.
15. Sitenin genel görünümü göz yormamalıdır.
16. Kullanışlı bir sohbet ortamına sahip olmalıdır.
17. Kullanılan görseller yerinde ve uygun kullanılmalıdır.

2.12 Sosyal Ağların Eğitsel Amaçlı Kullanımı

Sosyal ağlar çok çeşitli özellikleri bünyesinde barındıran, işlevselliği her alanda kullanılabilecek servislerdir. Sosyal ağlar insanları zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde birbirleriyle iletişimde olmasını sağlamaktadır. Sosyal ağlarda insanlar istedikleri kaynaklara ulaşma ve dilediklerini paylaşma, yayma şansına sahiptirler. Bu sayede öğretmenler ve öğrenciler, öğrenciler ve öğrenciler, öğretmenler ve öğretmenler bu ortamlar üzerinden eğitsel paylaşımlarda bulunabilir, istenilen saatte ve istenilen koşullarda iletişime geçebilirler. Bu sayede öğrenciler ve öğretmenler sınıf ortamı dışında bir ortamda istedikleri zaman iletişime geçme fırsatı bulurlar. Dahası öğretmenler kendi branşlarında ki arkadaşlarıyla veya gereken diğer branşlarla normal ortamlarda tanışma fırsatı olmayacak insanlarla bilgi paylaşımında bulunabilirler. Aynı şekilde öğrencilerde kendi öğretmenleri haricindeki öğretmenlerle bilgi paylaşımında bulunma fırsatı yakalarlar (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2011).

Sosyal ağların çeşitlerinden olan blog , wiki ,podcastler kişilerin katılımı ve birbirleriyle etkileşimi şeklinde işler. İnsanların fikir alışverişinde bulunduğu ve sosyal öğrenmeyi destekleyen bu ve benzeri siteler eğitsel ortamlarda ki işlevselliği de arttırmaktadır.

Sosyal ağlardaki kullanıcı profillerine bakıldığında öğrenci ve öğretmenlerin bu ortamları fazlasıyla kullanması eğitim açısından da kullanımını gerekli hale getirmektedir. Sosyal ağlar öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli, öğretmen-yönetici, öğrenci-öğrenci, yönetici-öğrenci gibi birçok farklı amaçla kullanılabilir. Bu kadar farklı amaçlar doğrultusunda kullanılabilecek sosyal ağlardan bir kaçının eğitsel amaçlı kullanımları şöyle sıralanabilir.

2.12.1 Facebook’ un Eğitsel Amaçlı Kullanımı

Sosyal ağlar içinde en çok kullanıcı sayısına sahip olan SPS’dir. Kullanıcılar Facebook da kendilerine ait özel bilgileri istedikleri kullanıcılarla paylaşabilirler. Site üzerinde çeşitli amaçlar doğrultusunda kurulmuş olan gruplara üye olabilir, arkadaş grupları arasında yorumlarda bulunabilirler (İşman ve Albayrak, 2014).

Facebook barındırdığı özellikler sayesinde ;

- Ödev ve kaynak paylaşımı yapılabilir.
- Okullardaki sosyal kulüpler gibi gruplar oluşturularak tartışma ortamı sağlanabilir.
- Öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci gibi karşılıklı iletişime geçilebilir.
- Öğrenciler öğretmenleri tarafından gerekli yerlerde yönlendirilebilir.

Facebook’un eğitsel kullanımının faydalarını aşağıdaki gibi özetlenebilir.

- Farklı kaynaklardan bilgi toplamayı sağlar.
- Öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimi kolaylaştırır.
- Klasik öğrenme yaklaşımlarında pasif olan öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade etmelerini sağlar.
- Öğretmenler öğrencileri için gruplar oluşturabilirler.
- Gruplara ile materyal paylaşımında bulunabilirler.
- Öğretmen dersin tekrarı amaçlı videolar ve görseller paylaşabilirler.

2.12.2 Twitter’ ın Eğitsel Amaçlı Kullanımı

Twitter önemli bir mikroblog sitesidir. Twitter kullanıcıları yazılarını takip etmek istedikleri kişileri ekleyebilir, kendileri bir profil oluşturabilir ve hatta istedikleri bir konu üzerinden sosyal bir ağ oluşturabilirler. Twitter’da karşılıklı takip etme zorunluluğu yoktur. Kişi istediği herhangi bir kişiyi yani kullanıcıyı takip edebilir. Yazılanlar 140 karakterle sınırlı olmakla beraber resim , video, yazı, internet sitelerinin URL adresleri gibi istedikleri türden paylaşımlar yapabilmektedirler. Dolayısıyla çok yönlü oluşturulan bu sosyal ağın eğitim amaçlı da kullanılabileceği açıktır. Bu sayede herhangi bir konu üzerinde hızlı bir şekilde fikir alışverişi yapılabilir ve hiç bilmedikleri konular hakkında da fikir sahibi olabilirler (Erol,2012).

- İstenilen kişileri takip etmeye olanak sağlama
- Tek taraflı takibe izin vermesi ile istenilen kişinin fikirlerini öğrenebilme
- Öğretmenlerin işleyecekleri dersler hakkında bilgi verme
- Dersin işlenişi hakkında anında geri dönütler alabilme
- Derse ait kaynak ve materyal paylaşımı yapılabilir.
- Belirlenen konu hakkında başlık açarak tartışma ortamı oluşturulabilir.

2.12.3 Flickr’ ın Eğitsel Kullanımı

Flickr fotoğraf yükleme ve paylaşma amacıyla kurulmuş bir sosyal ağıdır. Bu özelliği sayesinde eğitim amacıyla;

- Öğrenciler araştırdıkları konu ile alakalı olan ve sitenin bünyesinde bulunan birçok resim arasından arama yaparak görsele ulaşabilirler.
- Resimler yardımıyla dersler daha kalıcı hale gelebilir.
- Özellikle görsel içerikli derslerde ders içeriği zenginleştirilebilir.

2.12.4 Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Kullanımı

Öğrenme ortamları için önemli bir yardımcı olan videolar sayesinde kısa zaman içinde fazlaca bilgi paylaşılabilir. Öğrencilerinde güdülenmesine katkıda bulunan videolar ile eğitim daha ilgi çekici hale getirilebilir (Yıldırım ve Özmen ,2011).

Sosyal ağalar içinde en yaygın video paylaşım siteleri YouTube ve Dailymotion dur.

- Videolar sayesinde daha etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlanabilir ve istendiğinde dersler tekrar edilebilir.
- Öğrenme ortamı çeşitlendirilerek öğrencilerin motivasyonu sağlanabilir.
- Çeşitli kaynaklardan toplanan videolar ders içeriğine uygun şekilde düzenlenebilir.

YouTube'nin Eğitsel Amaçlı Kullanımı

- Videolardan oluşan bir kütüphane olarak kullanılabilir.
- İlgilenilen konuyla alakalı daha önce dünya da çekilmiş olan videolara ulaşımı sağlayarak kişiler arası bilgi alışverişini hızlandırır.
- İstenilen konuyla alakalı videolar ilk videodan sonra konuyla alakalı diğer videolar kullanıcıların karşısına çıkar. Dolayısıyla birçok kaynağa vakit harcamadan kolayca ulaşmayı sağlar.
- Video paylaşımı yaparak üye sayısı artırılabilir ve öğrenmeye olan istek artar.
- Dil seçenekleri sayesinde videolara farklı dillerde altyazı ekleyerek dünyaca izlenen videolar üretilebilir.

Dailymotion'un Eğitsel Kullanımı

- Youtube 'a benzer şekilde kullanıcılar yükledikleri videolar üzerinde kesme, kopyalama, düzenleme işlemleri yapabilirler. Böylece istenilen eklentiler yapılabilir.
- Mobil cihazlarla uyumları sayesinde her zaman ve her yerden ulaşma imkânı tanır. Böylece eğitim için sürekliliği sağlar.

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde ilgili literatür taraması sonucunda sosyal paylaşım siteleri üzerine dünyada ve Türkiye de yapılmış olan araştırmalar sıralanmıştır.

S.Yuen (2008) ve P.Yuen (2008) yılında karma eğitim olan bir lisede sosyal paylaşım sitesinde bir dersi planlayarak öğrencilere ait kapalı bir grup oluşturmuştur. Yani dışarıdan gruba dâhil olmayı engellemişlerdir. Gruba üye olan her öğrenci kendine ait kişisel bilgileri kendi sayfasında oluşturmuştur. Her hafta düzenli olarak verilen ödevlerle öğrenciler hem ödevlerin tartışmışlar hem de derse ait video, müzik gibi dosyaları paylaşmışlardır. Öğrenciler kendi arasında da küçük gruplar kurarak ders etkinliğini zenginleştirmişlerdir. Derslerin bitiminden sonra öğrencilere süreçle ilgi görüşleri sorulmuştur. Öğrenciler aralarındaki etkileşimin arttığını, topluluk hissinin oluştuğunu ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Çalışma sonunda bu ortamların öğrencilerin kendileri rahat ifade edebildikleri ve öğrenmeye teşvik edici özelliğinin olduğu görülmüştür.

Karaman, Yıldırım ve Kaban (2008), “Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar” adlı çalışmada web 2.0 uygulamaları üzerine son yıllarda bu uygulamaların eğitsel anlamda kullanılmasına yönelik yayın taramasında blogların ve wikilerindeki yayınları sıklıkla ilköğretim ve lisans seviyesinde olmak üzere giderek arttığını belirtmişlerdir. Temel olarak bu uygulamaların grup çalışmasına uygun ortam hazırlaması, düşünmeye teşvik ederek öğrenmeyi desteklediğini saptamışlardır.

Mazman ve Usluel (2009) , sosyal paylaşım sitelerinin eğitsel ortamlarda kullanılmasını etkileyen nedenleri ortaya koymak için model önerisinde bulunmuşlar fakat konunun çok boyutlu olması nedeniyle burada farklı kuram yâda modellerin birleştirilerek karma bir yapının daha uygun olacağını belirtmişlerdir. Modelde temel yapı olarak sosyal faktörler, kullanım kolaylığı, algılanan yarar ve yenilikçilik; bu yapıların belirleyicileri olarak ise imaj, öznal norm, kolaylaştırıcı faktörler ve topluluk kimliğini almışlardır.

Altun (2005), webloglar üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre bu yapıların öğrencilerin bilgi paylaşımını yapabilecekleri, öğrendiklerini aktarabilecekleri ve arkadaş

grupları arasında öğrenme üzerine tartışmaların yapılabileceği bir ortam sunduğunu belirtmiştir

Grosseck ve Hotescu (2008) , yaptıkları '*Blok Ve Mikro Blokların Eğitim Amaçlı Etkin Kullanımları*' adlı çalışmalarında öğrencilerin Twitter'ı eğitim amaçlı kullanımlarını araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin genel olarak Twitter'ı birbirleriyle mesajlaşmak ve kaynak paylaşımı amacıyla kullandıklarını gözlemlemişlerdir. Ayrıca öğrenciler araştırma sonuçlarına göre Twitter'ın yeni öğrenme ortamları oluşturmakta da kullanmanın çok pratik bir yol olduğunu belirtmişlerdir.

Kroski (2008), kütüphane kullanıcıları arasında yapmış olduğu araştırmaya göre, Twitter'ın kütüphane kullanıcılarının birbirleriyle iletişimlerini sağlaması için kolay bir yol olduğunu söylemiştir. Özellikle oluşturulan sosyal ağ ile kullanıcılar kütüphanedeki yeni gelişmelerden kolayca haberdar edilmiş ve aynı kitabı okuyan kullanıcılar kitaplar hakkında yorumlarda bulunmuşlar ve etkin bir tartışma ortamı oluşturulmuştur.

Reinhart, Ebner, Beham ve Costa (2009) yapmış oldukları araştırmada, Twitter'ın özellikle konferans ve sempozyumlarda katılımcılar arasında iletişimin ve bilgi alışverişinin sağlanması amaçlı kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar hem kendi aralarında hem de konu hakkında birbirleriyle düşünce paylaşımı yapabilir ayrıca organizasyonu düzenleyenler de organizasyon hakkındaki gelişmelerden katılımcıları anında bilgilendirebilir demişlerdir.

Wright (2010) öğretmen adayları üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre staj sırasında öğretmen adaylarına Twitter üzerinden çeşitli sorular yönetmiş ve bunları cevaplandırmalarını istemiştir. Bu sayede anlık dönütler alınmıştır. Öğrencilerden aldıkları yanıtlardan elde ettiği Sonuçlara göre Twitter'ın eğitim esnasında kullanılmasının öğrenme sürecini içerik odaklı olmaktan çıkarıp öğrenen odaklı olmaya dönüştüreceğine belirtmiştir. Ayrıca Twitter'ın özelliğinden kaynaklanan en fazla 140 karakterle yazmaya izin vermesi ve öğrencilerin de kendi ifadelerini bu sınırlama ile yapmak zorunda olmaları öğrencilerin eleştirel düşünmesine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

McCool (2011) öğretim elemanları üzerinde yapmış olduğu çalışmada, öğretim elemanlarının Twitter'ı kullanma amaçlarını araştırmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen

verilere göre ğretim elemanları Twitter'ı sınıf içinde özellikle soru-cevap, ders notu paylaşımında, sınıf dışında ise özellikle güncel olaylardan haberdar etme veya haberdar olma, işbirliğine dayalı çalışmalar gerçekleştirme ve öğrenme sürecini yönetme için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Mislan ve Elavsky (2011)'e göre özellikle kalabalık öğrenme ortamlarında öğrenen ile öğretici arasında sağlanamayan iletişimin kurulmasında Twitter kullanılabilir. Bu sayede sadece ğretmen-ğrenci iletişime değil ğrenci-ğrenci iletişimi de sağlanmış olur. Bu da öğrenme ortamında sürekli bir iletişim ağının olmasını sağlar.

Stieger ve Burger (2010)'a göre eğitim ğretim için kullanılan programın değerlendirilmesinde eğitimciler öğrencilere hazırladıkları soruları yöneltebilirler, anketler uygulayabilirler ve elde ettikleri dönütler ile program üzerinde gerekli düzenlemeleri yapabilirler.

Junco, Heiberger ve Loken (2011)'e göre Twitter sayesinde öğrencilerde sorumluluk duygusu artmaktadır. Öğretmen ğrenci arasındaki iletişim sınıf ortamıyla sınırlı kalmamakta sınıf dışında da iletişim devam etmektedir. Dolayısıyla ğrenci sürekli hazır bulunmalıdır. Ayrıca bu sayede ğretmen ğrenci bağı da kuvvetlenmektedir.

Johnson (2011)'e göre Twitter kullanımı ile etkileşim sadece sınıf ortamında sınırlı kalmayıp sınıf dışında da devam ettirilebilmektedir. Bu sayede ğrenci ve ğretmen arasındaki bağ kuvvetlenmektedir. Öğrenci ğretmen güven duygusu artmaktadır.

Schmucki ve Meel (2010)'e göre, Twitter ve benzeri sosyal ağların kurumsal yapılarda yöneticilerle çalışanlar veya okullarda öğrenciler arasında sürekli bir iletişimin sağlanmasında kullanılabileceği, bu sayede karar verme süreçlerinde ve kurum politikalarının belirlenmesinde katkıda bulunabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında zmen, Aküzüm, şükür ve Baysal (2011) da belirttiği gibi öğretmenler arasında da ister aynı kurumda ister farklı kurumlarda olsunlar belirledikleri konular üzerinde topluluklar oluşturabilir ve kaynak, materyal, tecrübelerini paylaşabilirler.

2009 yılında Newyork da bir İngilizce ğretmeni İngilizce sınıfı için Twitter kullanımını önermiştir. 140 karakter kullanarak yorumlar yapılabilen bir bloglama türü olan twitter da, konularla alakalı kitap önerilerinde bulunmak, kararlaştırılan konular üzerinde birbirlerine

sorular sormak, haber kanallarını takip ederek bilgilendirme yapmak ve diğer sınıflarla Twitter üzerinden tartışmak amacı ile kullanmışlardır.

Lee ve McLoughlin (2007), sosyal paylaşım sitelerinin bir eğitim aracına dönüştürülebileceğini ve ders işlenişinde bu ortamlardan yararlanılabileceğini belirtmişlerdir.

Aspden ve Thorpe (2009)'a göre özellikle teknolojideki hızlı gelişmelerle beraber hayatın vazgeçilmez bir parçası olan akıllı cep telefonları ve tablet bilgisayarların kullanımındaki artış Twitter'a da ulaşımı arttırmıştır. Böylece öğrenme ortamı içinde sınırlar ortadan kalkmıştır. Kullanıcılar içerik oluşturma ve öğrenme öğretme sürecini yaşamlarına entegre etme imkânı bulmuşlardır.

Heather Rogers Haverback (2009) Towson Üniversitesi'nde, öğretmen adayları ile '324 Okuma Yöntemleri Grubunun Bayanları' isimli bir grup oluşturmuş ve okuma dersini bu şekilde devam ettirmiştir. Grupta ödevler tartışılmış, konuyla alakalı sorular yöneltilmiş, gerekli kaynak ve bilgiler aktarılmıştır. Araştırmacı ek olarak grup üyeleri ile okumanın yaygınlaşması için sosyal paylaşım sitelerini kullanmayı teşvik etmiştir

Brown (2008) yaptığı araştırma da öğrencilerin Facebook sosyal paylaşım sitesini derslerin içerik paylaşımı, videolar, uygulamalar, bireysel ödevler ve grup ödevlerinin yapılması ve paylaşımı ve ders kitaplarının kulüp elektronik ortamda alınıp verilmesi için kullanılabildiğinden bahsetmiştir. Öğrenciler arkadaş gruplarını genişletebilir ve özel gruplar oluşturabilir. Öğretmenlerini arkadaş listesine ekleyip çalışma konularına ait sorun ve görüşlerini dile getirebilir, herhangi bir konu hakkında tartışma ortamı oluşturabilir ve dersin işlenişine aktif şekilde katkıda bulunabilirler .

Munoz ve Towner (2009), Facebook sosyal paylaşım sitesinin ders içeriğiyle ilgili resim ,video, uygulamaların , ödevlerin ,konu anlatımlarının paylaşılması için kullanılabileceğini belirtmiştir. Öğretmenler ise hem paylaşımlarını oluşturacakları hem de kendi web sitelerinin konularını paylaşabileceklerini, bulut teknolojisinden de yararlanarak kendi depolama adresleri sayesinde konu linkleri verebileceklerini, bu sayede sunu, ödev gibi ürünleri paylaşabileceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca sosyal paylaşım sitelerinin kullanılmasının öğrencilerin daha kolay sosyalleşmesini sağladığı ve sosyal birleştirici özelliği taşıdığını belirtilmiştir. Kısacası, işbirlikçi öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma

becerileri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini desteklemek için Facebook etkili bir şekilde materyalleri (video dosyaları, ses dosyaları, resimler, kelime işlemci, tablolar, sunu, veri tabanı ve diğer türdeki belgeleri içeren web siteleri) paylaşmak, gündelik olayları, haberleri, kişileri veya grupları takip etmek, tartışma ortamlarına dâhil olmak için kullanılabilir.

Saunders (2008) sosyal ağların, öğretmen adaylarının kişisel kimlikleri ve mesleki kimliklerini ilişkilendirdikleri bir ortam olduğunu, ayrıca öğretmen adaylarının Facebook gruplarını kullanarak bir öğretmen ağı oluşturma ve işbirliği yapma yoluna gittiklerini de ortaya koymuştur .

Lockyer ve Patterson (2008), yüksek lisans öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, dersi bir sosyal paylaşım sitesi üzerinde yürütmüşlerdir. Bu süreçte öğrenciler arası etkileşimin ve dersin kalitesinin arttığı görülmüştür.

Genç (2010), '*Bir Facebook Eğitim Uygulama Örneği*' adlı çalışmasında Facebook Courses uygulamasından yararlanarak Fırat Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde üç dersin işlenişini Facebook üzerinden yapmıştır. Facebook Courses uygulamasının ;

- Kurs ekleme ,
- Doküman ekleyebilme,
- Öğretmen ara yüzü,
- Öğrenci ara yüzü

gibi özelliklerinden yararlanarak dersin işlenişini yapmışlardır. Dersin işleniş süresince öğrenciler kendi ara yüzleri sayesinde gruplar oluşturmuş, dosya paylaşımları yapmış, sadece öğretmen ile değil öğrenci-öğrenci arasında da karşılıklı fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Facebook gibi bir sosyal paylaşım sitesi kullanılarak hazırlanan öğrenme ortamlarını ve öğrenme sürecine katkı yapabileceği düşüncesiyle hazırlanan dersin işleniş hakkında öğrencileri görüşleri alındığında dersin sosyal paylaşım sitesinde uygulanmasının ders işleniş, karşılıklı etkileşim, aktif ders katılımı noktasında çok yararlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Kalafat (2011), Facebook kullanımının etkililiğinin detaylı olarak araştırılması amacıyla nitel bir çalışma yürütmüş ve 2010 – 2011 eğitim öğretim yılı, bahar döneminde Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Aydın Doğan Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümünden iki dersi seçmiş ve bu dersleri alan toplam 75 öğrencinin oluşturduğu Facebook grubuna üye olmalarını sağlamıştır. Grup üyelerine dersin duyuruları bu grup üzerinden yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerden derse gelmeden önce grupta paylaşılan konulara bakarak hazırlıklı gelmeleri istenmiştir. Ders ile karşılaştıkları problemlerin çözüm önerileri ve isteklerini de yine grup üzerinden arkadaşlarıyla paylaşarak birlikte konulara çözüm getirmeleri istenmiştir. Bu sayede sosyal paylaşım sitesi aracılığıyla işbirlikli bir öğrenme ortamı oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca İngilizce hazırlık dersleri için Facebook üzerinden bir görüntü oluşturarak öğrencilerin bu profili kişi olarak eklenmesi sağlanmış ve çeşitli multimedya (resim, video, müzik, vb) paylaşımları yapılarak eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur. Ayrıca profil sayfasından sorular sorulmuş, resimler paylaşılmış ve sorulan sorular ve resimlere öğrencilerin İngilizce yorum yapmaları istenmiştir. Bu yapılan yorumların özellikle İngilizce yapılması istenmiş, farklı dillerde yapılan yorumlar silinmiştir. Yapılan paylaşımlara öğrencilerin derse gelmeden önce kontrol etmeleri istenmiştir. Verilerin toplanması aşamasında ise; örnekleme oluşturan öğrencilere, çalışmanın daha objektif olması açısından gönüllülük esasına dayalı olarak açık uçlu anket uygulanmıştır. Gruba üye olan öğrencilerden 34 ü ankete katılmıştır. Sonuç olarak Öğrencilerin Facebook tarzı siteleri eğitim ortamına bütünleşmiş edilmesinin eğitim ortamının ilgi çekici olmasına ve eğitimin sürekliliğine katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir.

Duffy (2009) Youtube'nin klasik eğitim yerine çeşitlendirilmiş ortamlar sağlayabilir, bir öğrenme topluluğu oluşturmak için kullanılabilir, video kliplere erişim sağlayarak öğrencilerin derslerini desteklemek için sanal kütüphane olarak kullanabilir. Ayrıca, Öğrencilerin dil gelişimini destekler.

Yıldırım ve Özmen (2011) yapılan '*Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanımı*' adlı çalışmada Youtube ve Dailymotion gibi popüler video paylaşım sitelerinin eğitsel açıdan kullanımlarına ilişkin yapılan araştırmalar ve öneriler yer almıştır. Araştırma sonucuna göre bu ve benzeri siteler içerdikleri çeşitli araçlar sayesinde işbirlikçi öğrenme de kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bu sitelerin mobil cihazlara da uyumlu olması eğitimin her zaman ve her yerde ulaşılabilir hale gelmesini sağladığı dolayısıyla öğrencilerin

zamandan ve mekândan bağımsız olarak öğrenmeye devam edebileceklerini belirtmişlerdir. Bu sitelerde sunulan videodaki dili farklı dillere çevirme olanağı sayesinde öğrencilerin yabancı oldukları dillerde çekilen eğitim videolarında imkânına kavuştuklarını dolayısıyla geniş bir yelpazede bilgi edilebilmesini sağladığını belirtmişlerdir. Bu tür sitelerin özellikleri arasında bulunan embed yani blog veya benzer ortamlara eklenebilmesini sağlayan kodları da kullanıcılarına vermesi web sitelerine de videoların eklenmesini kolaylaştırmıştır. Ayrıca bu sitelerde eğitim videolarının takip edilmesinin eğitim kalitesini arttırmada katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Knosel,Jung ve Bleckmann (2011) ‘*Youtube Dış Hekimliği Ve Dış Eğitimi*’ adlı çalışmalarında bir Youtube kanalı oluşturmuşlar ve oluşturdukları bu Youtube kanalına videolar eklemişler daha sonra eklenen bu videoları dış hekimliğinde okuyan öğrencilerin izlemesi sağlanmış daha sonra uygulanan ankete göre öğrencilerin bu videoların eğitimlerinde eksikliklerini kapatmaları açısından çok yararlı olduğunu ve bu sayede öğrenemedikleri veya yanlış öğrendikleri aynı zamanda uygulamada yaşanacak sorunları da sorun yaşamadan önce gördüklerini dolayısıyla eğitime katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir.

Demirci (2008) yaptığı bir ankette Google Earth, Google Video ve Youtube gibi internetteki yeni gelişmelerden coğrafya derslerinde yararlanılması gerektiği konusuna da 84 kişiden 80’i katılarak bu platformların eğitimde önemli bir yeri olduğu vurgulanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanım amaçları ve durumları ile bu sitelerin eğitimde kullanılabilirliği hakkında öğrenci görüşlerinin saptanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda bu araştırma betimsel bir çalışma olup araştırma yöntemlerinden ise genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Karasar, 2004).

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2013–2014 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar ili merkez ilçeleri sınırları içindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kamu ilköğretim okullarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir durum örneklem yöntemi kullanılmıştır. 2013–2014 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar ili merkez ilçeleri sınırları içinde 8 ortaokulda Toplam 604 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Durum örnekleme yöntemi Yıldırım ve Şimşek (2006) 'a göre ‘Araştırmacının yakın ve erişilmesi kolay olan durumları seçmesini ifade eden bu yöntem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır.’

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada daha önce konu alanıyla ilgili yapılmış çalışmalardan ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Yararlanılan anketler ve kişisel bilgi formu düzenlenmiş ve aşağıdaki sıralamayla yeni bir ölçek oluşturulmuştur.

1. Kişisel Bilgi Formu
2. Sosyal Paylaşım Sitesi Kullanım Amacı Ölçeği
3. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri

3.3.1 Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, öğrenim kademesi, SPS kullanım sıklığı, SPS kullanım süreleri, SPS ile ilgili güvenlik düşüncelerini soran sorular kullanılmıştır.

3.3.2 SPS Kullanım Amacı Ölçeği

Araştırma da Sacide Güzin MAZMAN tarafından 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri A.B.D. da yüksek lisans tezinde kullanılan “Facebook’u Kullanma Amacı” ölçeği hazır olarak alınmıştır. Kullanılan ölçek için araştırmacıdan gerekli izinler alınmıştır.

Ölçeklerin geçerliliğinin belirlenmesinde uzman görüşü yöntemi, güvenilirliğinin belirlenmesinde ise madde toplam korelasyonları ve Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı yöntemi kullanılmıştır. Ölçek alanında uzman 7 kişiye verilerek görüşleri sorulmuş ve alınan cevaplar ile ölçek aracındaki soruların ölçek amacına uygun olup olmadığı ve ifadelerin anlaşılabilirliği ile ilgili alınan dönütler doğrultusunda ölçeğe son şekli verilmiştir.

“Facebook’un Kullanım Amacı Ölçeği ‘nin üç alt faktörü bulunmaktadır. Bu faktörler ve iç tutarlık katsayıları Sosyal ilişkiler (.58), Çalışmaya ilişkin (.78) ve günlük Kullanıma ilişkin (.68) seklindedir (Mazman, 2009). Bu faktörler altında yer alan maddelerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .13 ile .57 arasında değişmektedir (Mazman, 2009). Bu araştırmada da geliştiren bu ölçek kullanılmıştır. Fakat ölçekte kullanılan ‘Facebook ‘ sözcüğü araştırmada kullanılan ‘Sosyal Paylaşım Sitesi ‘ (SPS) ile değiştirildiğinden ölçeğin daha önceden hesaplanmış olan geçerlilik ve güvenilirlikleri tekrar hesaplanmıştır. Bu ifade değişikliği nedeniyle araştırma kapsamında kullanılan ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile güvenilirliği ise iç tutarlık katsayısı ile tekrar incelenmiştir.

3.3.2.1 SPS Kullanım Amacı Ölçeğinin Yapı Geçerlilik Çalışmaları

Uygulanan ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için veriler üzerinde faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere göre ölçeğin faktörleşmeye uygunluğunu tespit etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett’s küresellik test sonuçlarına bakılmıştır. Sonuçlara göre Barlett’s küresellik testi sonuçlarının anlamlı olduğu ($p < .001$) ve KMO değerinin .79 olduğu bulunmuştur. Bu değer .60 dan büyük olması örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir. (Tabachnick ve Fidell, 2005). Faktör analizinde 11 madde için boyut tanımlaması yapmadan temel bileşenler analizi yapılmış ve elde edilen döndürülmemiş faktör çözümlemesi incelenmiştir. Özdeğeri 1’in üzerinde olan 3 boyut gözlenmiştir. Faktör yüklerinin .30 ve iki faktöre de giren maddeler arasındaki farkın .10 olması dikkate alınıp tekrar faktör analizi uygulanmıştır. Varimax döndürme yöntemi kullanılarak yapılan işlemde edilen sonuçlar EK D de verilmiştir.

Faktör analizi sonucunda 11 maddenin öz değerinin (Eigenvalue) 1’den büyük ve 3 faktör olarak ayrıldığı gözlenmiştir (4.695;1.682;1.239). Birinci faktör, ölçeğe ilişkin toplam varyansın % 42.677 ‘sini, ikinci faktör %15.288, üçüncü faktörün ise % 11.267 ‘sini açıklamaktadır. Üç faktörün toplam varyansı ise %69.233 ‘tür. Döndürme sonuçlarına göre 1. Faktör 7, ikinci faktör 2 ve üçüncü faktör 2 maddeden oluştuğu belirlenmiştir. Birinci faktör “Sosyal İlişkiler”, ikinci faktör “Çalışmalara İlişkin Kullanım” ve üçüncü faktör “Günlük Kullanım” olarak adlandırılmaktadır.

3.3.2.2 SPS Kullanım Amacı Ölçeğinin Güvenirlik Çalışmaları

Ölçeğin güvenirliliğini belirlemek için iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Analizde elde edilen sonuçlara göre tüm ölçeğin içi tutarlılık katsayısı .86 çıkmıştır. Faktörlere ait iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla .85 ; .86 ve .85 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerlere göre ölçme aracının güvenirliliğinin yüksek olduğu söylenebilir.

3.3.3 SPS ‘in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri Ölçeği

‘SPS ‘in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri’ veri toplama aracı Sacide Güzün Mazman tarafından 2009 yılında yaptığı araştırma için geliştirilmiştir. Fakat araştırma için geliştirilen ölçekte kullanılan ‘Facebook’ ifadesi yerine araştırmada kullanılan sosyal paylaşım siteleri ifadesi kullanılmıştır. Bu ifade değişikliğinden dolayı ölçeğin geçerliliği için faktör analizi, güvenirliliği için ise Cronbach Alpha katsayısına bakılmıştır.

3.3.3.1 SPS ‘in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri Ölçeğinin Yapı Geçerlilik Çalışmaları

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için veriler üzerinde faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere göre ölçeğin faktörleşmeye uygunluğunu tespit etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett’s küresellik test sonuçlarına bakılmıştır. Sonuçlara göre Barlett’s küresellik testi sonuçlarının anlamlı olduğu ($p < .001$) ve KMO değerinin .84 olduğu bulunmuştur. Bu değer .60 dan büyük olması örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir. (Tabachnick ve Fidell,2005). Faktör analizinde 11 madde için boyut tanımlaması yapmadan temel bileşenler analizi yapılmış ve elde edilen döndürülmemiş faktör çözümlemesi incelenmiştir. Özdeğeri 1’in üzerinde olan 3 boyut gözlenmiştir. Faktör yüklerinin .30 ve iki faktöre de giren maddeler arasındaki farkın .10 olması dikkate alınıp tekrar faktör analizi uygulanmıştır. Varimax döndürme yöntemi kullanılarak yapılan işlemde edilen sonuçlar EK E’de verilmiştir.

Elde edilen verilere göre ölçeğin, ölçek geliştiricisi tarafından daha önce geçerliliği çıkan sonuçlarına benzer sonuçlar verdiği görülmüştür. ‘SPS Eğitsel Kullanım Ölçeği’ üç faktör

altında toplanmıştır. Bu faktörler ise iletişim, işbirliği, kaynak ve materyal paylaşımı şeklindedir.

3.3.3.2 SPS ‘in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri Ölçeğinin Güvenirliği

Ölçeğin güvenirliliğini belirlemek için iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Analizde elde edilen sonuçlara göre tüm ölçeğin içi tutarlılık katsayısı .91 çıkmıştır. Faktörlere ait iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla .913 ; .914 ve .810 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerlere göre ölçme aracının güvenirliliğinin yüksek olduğu söylenebilir.

3.4 Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması için anket kullanılmıştır. Bu yöntem betimleme teknikleri arasında çok kullanılan bir yöntemdir. Bunun sebebi, kolay, ucuz ve doğrudan doğruya veri toplama tekniği oluşudur. Ayrıca fikirler, inanışlar, tavsiye ve bireysel yaşantılarla ilgili bilgilerin elde edilmesi için de uygun bir yöntemdir. Anket yönteminin keşfi bilime, sosyoloji, psikoloji ve eğitim araştırmalarının gelişimine büyük katkıda bulunmuştur (Kaptan, 1973).

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla ilk olarak Gazi Üniversitesi’nden ve Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izinler alınmış ve ölçekler Ayşegül Arsoy Yatılı Bölge Ortaokulu, Fethibey Ortaokulu, Hacı Ahmet Özsoy Ortaokulu, Kocatepe Ortaokulu, Oruçoğlu Ortaokulu, Şemsettin Karahisari Ortaokulu, Kadınana İmam Hatip Ortaokulu, Huriye Aşkar Ortaokulu’ndan toplam 604 öğrenciye araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra uygulanmıştır. Ölçek uygulanırken öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmış ve yaşlarının küçük olmasından dolayı anlamadıkları noktalarda öğrencilerden gelen sorulara ölçek sonucunu etkilemeyecek şekilde gereken açıklamalar yapılmıştır.

3.5 Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken SPSS paket programından yararlanılmıştır. Bilgilerin analiz edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) bulgular ortaya konulmuştur. Frekans değeri, her cevaba karşılık gelen öğrenci sayısını; yüzdelik değer ise frekans değerinin toplam öğrenci sayısına oranını ifade etmektedir. Ayrıca verilerin basıklık ve çarpıklık değerleri Tabachnick and Fidell, (2013) 'e göre -1.5 ile +1.5 arasında olduğundan parametrik testler uygulanmıştır.

Bağımsız değişkenler de ölçeklerde elde edilen puan ortalamaları arasındaki farkı test etmek için ikili gruplarda bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla olan grupların ortalamaları arasındaki farka bakmak için ise varyans analizi kullanılmıştır. Bağımsız örneklem için t testinde bağımsız iki gruba test uygulandıktan sonra iki grubun teste ilişkin ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığı belirlenir (Ural , 2006).

Varyans analizi ile elde edilen F değerinin anlamlı olduğu durumlarda farkın kaynağını bulmak için varyanslar homojen dağılmış ise Scheffe ve Tukey testleri uygulanmıştır. Varyansların homojen olmadığı gruplarda ise farkın anlamlılığını anlamak için Games-Howell testi sonuçlarına bakılmıştır. Verilerin analizinde ve yorumlanmasında anlamlılık düzeyi olarak .05 alınmıştır. Kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliğine bakmak için faktör analizi yapılmıştır. Ölçeklerin iç tutarlılıklarının güvenilirliğine bakmak için Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre öncelikle öğrencilerin okudukları sınıfa ve cinsiyete göre dağılımları verilmiş daha sonra alt amaçlara ait bulgular sıralanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyetlerinin Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	Erkek (f) ve (%)	Kız (f) ve (%)
5	80 (%25.97)	64 (%22.53)
6	81 (%26.29)	71 (%25.00)
7	56 (%18.18)	84 (%29.57)
8	91 (%29.54)	77 (%27.11)
Toplam	308 (%100)	296 (%100)

Tablo incelendiğinde 5. sınıflardan katılan 144 öğrencinin 80 tanesi (%25.97) erkek , 64 tanesi (%22.53) kızlardan oluşmaktadır. Erkek katılımcıların 5. sınıflarda daha fazla olduğu gözlenmektedir.6. sınıflardan katılan 152 öğrenciden 81 tanesi (%26.29) erkek, 71 tanesi (%25.00) kızlardan oluşmaktadır. 6. sınıflarda erkek katılımcı yoğunluğu biraz daha fazladır. 7. sınıflardan katılan 140 öğrenciden 56 tanesi (%18.18) erkek, 84 tanesi (%29.57) kızlardan oluşmaktadır ve 7. sınıflarda ki kız katılımcı sayısı erkek katılımcılara göre hissedilir derecede fazladır. 8.sınıflardan katılan 168 öğrenciden 91 tanesi (%29.54) erkek , 77 tanesi (%27.11) kızlardan oluşmaktadır. 8. sınıflarda da erkek katılımcıların fazla olduğu gözlemlenmektedir. Katılımcıların kız ve erkeklerin yoğunlukları genel olarak sınıflarda farklılık göstermektedir.

1. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım durumları nedir?’

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumlarına verdikleri cevaplara ait frekans ve yüzde değerleri verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Kullandıkları SPS’lere Ait Bulgular

SPS Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Facebook	491	81.3
Twitter	162	26.8
İnstagram	135	22.4
Youtube	485	80.3
Diğer	251	41.6

Tabloya bakıldığında en çok kullanım oranına sahip sosyal paylaşım sitesinin 491 kişi ve % 81.3 ile Facebook olduğu, ikinci sırada 485 kişi ve %80.3 ile Youtube, üçüncü sırada 162 kişi ve %26.8 ile Twitter, dördüncü sırada ise 135 kişi ve % 22.4 ile Instagram gelmektedir. Burada diğer seçeneğini işaretleyen 251 kişi (%41.6) ise genel olarak Google + , Dailymotion ve Vimeo gibi sosyal paylaşım sitelerini yazdıkları görülmüştür.

Öğrencilerin sosyal ağlardan hangilerini kullandıklarına dair verdikleri cevaplara göre bu sosyal ağların kullanım oranlarının aritmetik ortalaması alınmıştır. Sosyal ağlar adı altında toplanan beş bölümün öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine t-testi uygulanarak bakılmıştır.

2. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre SPS kullanımları değişmekte midir?’

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Sosyal Ağ Kullanım Analizi

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P	Sosyal Ağ
Kız	308	.86	.35	602	3.06	.00	Facebook
Erkek	296	.76	.43				
Kız	308	.30	.46		1.54	.12	Twitter
Erkek	296	.24	.46				
Kız	308	.17	.38		3.10	.00	İnstagram
Erkek	296	.28	.45				
Kız	308	.81	.39		.34	.73	Youtube
Erkek	296	.80	.40				
Kız	308	.43	.50		.83	.41	Diğer
Erkek	296	.40	.49				

Facebook kullanımının kız ve erkekler yönünden anlamlı bir farka sahip olduğu görülmektedir. ($t=3.06$, $p<.01$) Bu farklılığın erkek öğrenciler yönünde olduğu, yani erkek öğrencilerin Facebook adlı sosyal ağı kız öğrencilere oranla daha çok takip ettikleri anlaşılmaktadır. Twitter kullanımının erkekler ve kızlar yönünden anlamlı bir farklılığa sahip olmadığı görülmektedir ($t=1.54$, $p>.05$). Instagram kullanımının erkek ve kız öğrenciler açısından anlamlı bir farklılığa sahip olduğu görülmektedir ($t=3.10$, $p<.05$). Kız öğrencilerin ortalamasının $\bar{X}= .28$ iken erkek öğrencilerin ortalaması $\bar{X}= .17$ olması kız öğrencilerin Instagram adlı sosyal ağı erkek öğrencilere oranla daha fazla kullandığını göstermektedir. Youtube kullanımının erkek ve kız kullanıcılar açısından bir farklılık göstermemektedir ($t=.34$, $p>.73$). Katılımcıların diğer sosyal ağları kullanımlarının da erkek ve kız öğrenciler açısından farklılık göstermemektedir.

3. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım sıklıkları cinsiyetlerine ve okudukları sınıfa göre değişmekte midir?’

Tablo 5. Öğrencilerin SPS Kullanma Sıklığına Ait Bulgular

Kullanım Sıklığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Her gün	247	40.9
Haftada birkaç defa	237	39.3
Ayda birkaç defa	94	15.6
Yılda birkaç defa	26	4.3
Toplam	604	100

Araştırmaya katılanların sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumlarında her gün kullanım 247 kişi ve % 40.9 ile ilk sırayı, haftada birkaç gün 237 kişi ve % 39.3 ile ikinci sırayı, ayda birkaç defa 94 kişi ve % 15.6 ile üçüncü sırayı, yılda birkaç defa ise 26 kişi ve % 4.3 oranıyla son sırayı almıştır.

Tablo 6. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Cinsiyetlerine Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
Erkek	308	3.22	.82	602	1.69	.09
Kız	296	3.10	.86			

Yapılan bağımsız iki grup t testinin sonuçlarına göre erkek ve kız öğrencilerin sosyal ağları kullanma sıklıkları arasında farklılık yoktur.($t=1.69$, $p>.05$)

Tablo 7. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Sınıflara Göre Verilerin Analizi

Okuduğu Sınıf	N	$\bar{X}$	S
5 Sınıf	144	2.90	.81
6 Sınıf	152	3.00	.75
7 Sınıf	140	3.38	.84
8 Sınıf	168	3.37	.86
Toplam	604	3.16	.84

Ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanım sıklığına bağlı verilerin okudukları sınıflara göre varyans analizleri sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin SPS Kullanım Sıklığının Sınıflara Göre Analiz Sonuçları (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	27.42	3	9.14	13.69	0.00
Grup İçi	400.69	600	0.67		
Toplam	428.11	603			

Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım sıklığına verilen cevaplara göre yapılan ANOVA testinde sınıflar arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($f=13.69$, $p<.05$) Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğu öğrenmek için yapılan Post-Hoc testinde varyansları eşit olmadığından Games-Howell 'a bakılmıştır. Buradan 5. ve 6. sınıflar ile 7. ve 8. sınıflar arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Oluşan bu iki grubun ortalamaları 5. sınıf $\bar{X}= 2.90$,6. sınıf $\bar{X}=3.00$ ve 7. sınıf $\bar{X}=3.38$, 8. sınıf $\bar{X}=3.37$ şeklindedir. Sonuçlara göre 7. ve 8. sınıfların SPS kullanım sıklığı 5. ve 6. sınıf öğrencilerine oranla daha fazladır. Buna bağlı olarak sınıf seviyesi arttıkça kullanım sıklığı da artmaktadır denilebilir.

Tablo 9. Öğrencilerin SPS Günlük Kullanım Sürelerine Ait Bulgular

Kullanım Süresi	Frekans (f)	Yüzde (%)
15 dk'dan az	73	12.1
Yarım saat	173	28.6
Bir saat	218	36.1
1-3 saat	102	16.9
3 saatten fazla	38	6.3
Toplam	604	100

Kullanıcıların sosyal ağları kullanırken geçirdikleri zamanlara ait veriler incelendiğinde en çok cevabın 218 kişi ve %36,1 ile bir saat , ikinci olarak 173 kişi ve % 28.6 ile yarım saat , üçüncü olarak 102 kişi ve % 16.9 ile 1-3 saat arası , dördüncü olarak 73 kişi ve % 12.1 ile 15 dakika kadar , beşinci ve son olarak da 38 kişi ve % 6.3 oranıyla 3 saatten fazla kullanım oranı geldiği görülmüştür. Tablodan da anlaşılacağı üzere aynı SPS kullanım sıklığında olduğu gibi, SPS kullanımının süre olarak da erkek öğrencilerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 10. SPS Günlük Kullanım Süresinin Cinsiyete Göre Değişimi t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
Erkek	308	2.88	1.07	602	2.75	.01
Kız	296	2.65	1.04			

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre SPS kullanımlarının t-testi sonuçlarına göre farklı olduğu görülmektedir. ($t=2.75$, $p<.05$) erkek öğrencilerin $\bar{X}=2.88$ ve Kız öğrencilerin $\bar{X}=2.65$ olan ortalamalarına göre erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha uzun süre SPS kullanmaktadırlar.

Tablo 11. Öğrencilerin SPS Günlük Kullanım Sürelerinin Sınıflara Göre Verilerin Analizi

Okuduğu Sınıf	N	$\bar{X}$	S
5 Sınıf	144	2.93	.94
6 Sınıf	152	2.44	1.03
7 Sınıf	140	2.90	1.01
8 Sınıf	168	2.81	.09
Toplam	604	2.77	1.07

Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım sürelerine göre elde edilen verilerin okudukları sınıflara göre varyans analizleri sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 12. Öğrencilerinin SPS Günlük Kullanım Sürelerinin Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	22.81	3	7.60	6.88	.00
Grup İçi	663.28	600	1.11		
Toplam	686.08	603			

Öğrencilerin okudukları sınıflara göre SPS kullanım sürelerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($t=6.88, p<.05$) Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu öğrenmek için yapılan Levene testinde grupların varyansları normal dağılmamıştır. Bu yüzden Games-Howell' a göre sonuçlara bakıldığında elde edilen sonuçlara göre 6. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara oranla SPS de daha az vakit geçirdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

4. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşleri nelerdir?’

Tablo 13. SPS Bilgi Paylaşımı Güvenlik ve Özel Bilgilerin Güvenliği Durumlarına Ait Bulgular

	Evet		Hayır		Kısmen	
	f	%	f	%	f	%
SPS’de Paylaşılan Bilgilerin Güvenliği	129	21.4	146	24.2	329	54.5
SPS’de Paylaşılan Özel Bilgilerin Güvenliği	208	34.4	212	35.1	184	30.5

Tabloya bakıldığında öğrencilerden sosyal paylaşım sitelerini 329 kişinin yani % 54.5 ‘inin kısmen güvenilir bulduğu, 129 kişinin yani % 21.4 ‘unun güvenilir bulduğu, 146 kişi yani % 24.2 ‘sının da güvenli bulmadığını söylediği gözlenmiştir. SPS kullanan öğrencilerin “ SPS ‘deki özel bilgilerin gizli tutulması konusunda endişe duyuyor musunuz? “ verdiği cevaplara göre 208 kişi yani % 34.4 ‘lük bir grup sosyal paylaşım sitelerinde özel bilgilerinin güvenliğinden endişe etmektedir. Ancak diğer taraftan 212 kişi yani % 35.1 özel bilgilerinin güvenliğinden endişe etmediklerini göstermektedir. Yine bu verilere göre 184 kişi yani % 30.5 ‘lik bir grup ise kısmen cevabını vermişlerdir. Bu sonuç öğrencilerin bilgilerinin başka kişilerle izinsiz kullanılması noktasında endişe duyduklarını göstermektedir.

Tablo 14. SPS’de Paylaşılan Bilgilerin Güvenliği İçin Alınan Önlemlere Ait Bulgular

SPS’de Paylaşılan Bilgilerin Güvenliği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kişisel bilgilerimi (Kimlik, iletişim, eğitim...vs.) SPS sitesine koymuyorum.	504	83.4
Tanımadığım kişilerden gelen iletileri açmıyorum.	424	70.2
Yakın tanıdığım kişiler haricinde listeme arkadaş eklemiyorum.	424	70.2
Hiçbir güvenlik önlemi almıyorum.	22	3.6
Diğer	47	7.8
Toplam	604	100

Tabloya göre araştırmaya katılan öğrencilerden 504 kişi yani % 83.4 si kişisel bilgilerini SPS’ye koymadıklarını belirtmişlerdir. 424 Kişi yani % 70.2 ‘ü SPS ‘ de tanımadığı kişiler tarafından gönderilen iletileri ve mesajları açmadıklarını belirtmişlerdir. 424 kişi yani %70.2 ‘i ise yakından tanıdıkları haricindekileri listesine eklemediğini belirtmişlerdir. 22 kişi yani % 3.6 ‘i ise SPS kullanırken hiçbir güvenlik önlemine dikkat etmediklerini belirtmişlerdir. 47 kişi yani %7.8 ‘i ise bunlara ilave etmek istedikleriniz bölümüne verdikleri cevaplara göre SPS kullanım şifreleri kırılması çok zor olacak şekilde ayarlayarak kişisel bilgilerinin ele geçirilmesini engellemeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.

5. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşlerinde cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre farklılık var mıdır?’

Tablo 15. SPS Bilgi Paylaşımı Güvenlik ve Özel Bilgilerin Güvenliği Durumlarına Ait Bulguların Cinsiyete Göre Analizi t-testi

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
SPS’de Paylaşılan Özel Bilgilerin Güvenliği	Erkek	308	2.09	.69	602	2.50	.01
	Kız	296	1.90	.65			
SPS’de Paylaşılan Özel Bilgilerin Güvenliği	Erkek	308	1.85	.86	578	3.27	.01
	Kız	296	2.06	.73			

t-testi sonuçlarına göre erkek öğrenciler ve kız öğrenciler arasında SPS de bilgi paylaşımını güvenli bulma durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Erkeklerin ortalaması $\bar{X}=2.09$ ve kızların ortalaması $\bar{X}=1.90$ verisine göre erkek öğrenciler kız öğrencilere oranla SPS’de bilgi paylaşımını daha güvenli bulmaktadır. Benzer şekilde sonuçlara bakıldığında ($t=3.27$, $p< .05$) olduğundan kız ve erkek öğrenciler arasında SPS de özel bilgilerin güvenliği hakkında duyulan endişede anlamlı bir farklılık vardır. Erkekler $\bar{X}= 1.85$ kızlar ise $\bar{X}=2.06$ ortalamaya göre kız öğrencilerin SPS de özel bilgilerin paylaşımı noktasında daha çok endişe duydukları görülmektedir.

Tablo 16. Öğrencilerin SPS de Bilgi Güvenliğinin Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	8.91	3	2.97	6.71	.00
Grup İçi	265.61	600	0.44		
Toplam	274.52	603			

Öğrencilerin okudukları sınıflara göre SPS kullanımında bilgi paylaşımını güvenli bulup bulmadıkları soruya verdikleri cevaplarda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($t=6.707, p<.05$) Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu öğrenmek için yapılan Levene testinde grupların varyansları normal dağılmamıştır. Bu yüzden Games-Howell' a göre sonuçlara bakıldığında elde edilen sonuçlara göre 5. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara oranla SPS de bilgi paylaşmanın güvenli olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 17. SPS de Özel Bilgilerin Gizliliğinin Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	1.96	3	.65		
Grup İçi	418.02	600	.69	.94	.42
Toplam	419.97	603			

SPS' de özel bilgilerin gizli tutulması konusunda endişe ediyor musunuz? ' sorusuna verilen cevaplara göre sınıflar bazında anlamlı bir farklılık yoktur ($t=0.94, p>.005$) .

6. Alt Amaca Ait bulgular

‘Ortaokul öğrencileri SPS’ yi kullanım amaçları nelerdir?’

Tablo 18. Sosyal Paylaşım Sitelerinin Kullanım Amaçlarına Ait Bulgular

MADDELER		Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Çoğunlukla		Her zaman	
		f	%	F	%	f	%	F	%	f	%
SPS’nin “Sosyal ilişkiler” Amacıyla Kullanımı	SPS’i eski arkadaşlarımı bulmak için kullanıyorum.	68	11.3	134	22.2	167	27.6	86	14.2	149	24.7
	SPS’i yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.	229	37.9	72	11.9	94	15.6	126	20.9	83	13.7
	SPS’i arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum.	57	9.4	54	8.9	86	14.2	134	22.2	273	45.2
	SPS’i arkadaşlarımla çeşitli bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanıyorum.	71	11.8	86	14.2	142	23.5	134	22.2	171	28.3
	SPS’i ilgimi çeken gruplara katılmak için kullanıyorum.	200	33.1	169	28.0	103	17.1	67	11.1	65	10.8
	SPS’i okulumla ilgili gruplara katılarak iletişimimi sürdürmek için kullanıyorum.	234	38.7	104	17.2	130	21.5	66	10.9	70	11.6
	SPS’i okul ve okul arkadaşlarımla ilgili haberleri takip etmek için kullanıyorum.	100	16.6	100	16.6	108	17.9	180	29.8	116	19.2
SPS’nin “Çalışmalara ilişkin” Kullanımı	SPS’i sınıf arkadaşlarımla ödev ve proje çalışmalarımı paylaşmak için kullanıyorum.	147	24.3	159	26.3	79	13.1	125	20.7	94	15.6
	SPS’i derslerime destek olması için kullanıyorum.	157	26.0	123	20.4	79	13.1	130	21.5	115	19.0
SPS’nin “Günlük Kullanıma İlişkin ” Kullanımı	SPS’i günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak için kullanıyorum.	71	11.8	106	17.5	122	20.2	108	17.9	197	32.6
	SPS’i gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullanıyorum.	77	12.7	106	17.5	102	16.9	136	22.5	183	30.3

Sosyal paylaşım sitelerinin kullanım amaçlarını ölçmek amacıyla uygulanan ölçeğin faktörlerinden biri olan ‘sosyal ilişkiler’ bölümüne verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin eski arkadaşlarını bulmak için SPS’yi kullandıkları ama yeni arkadaşlıklar oluşturmak amacıyla kullanmadıkları görülmüştür. Öğrencilerin % 28.3’ü arkadaşlarıyla bilgi ve kaynak paylaşımı için SPS’yi kullanmaktadır. Öğrencilerin %38.7’si SPS deki gruplara katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %29.8’i ise SPS ile okul arkadaşlarıyla alakalı haberleri takip etmek için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerinin ‘çalışmalara ilişkin’ kullanımına verdiği cevaplara göre bu siteleri arkadaşlarıyla ödevlerinin yapılmasında karşılıklı paylaşım yapmak için aracı olarak kullanmadıkları görülmüştür.

Öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini ‘günlük kullanımına’ ait verilere bakıldığında kullanıcıların %32.6’sının etrafında ki gerçekleşen olaylardan haberdar olmak için bu tarz sitelerden faydalandıkları görülmektedir. Benzer şekilde %30.3’ün de bu siteler aracılığıyla gündemde olan olaylara ait haberleri ve yenilikleri takip etmek amacıyla kullandıkları görülmektedir.

7. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencileri SPS’ yi kullanım amaçları cinsiyet ve okudukları sınıfa göre değişiklik göstermekte midir?’

Tablo 19. Öğrencilerinin SPS ‘yi ‘Sosyal İlişkiler’ Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	3.09	1.04	602	2.22	.03
Kız	296	2.91	.91			

Ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini sosyal ilişkiler amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini “sosyal ilişkiler” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($t=2.2$, $p <.05$). Araştırmaya katılan kız öğrencilerin görüşlerinin puan ortalamaları

$\bar{X}=2.91$, araştırmaya katılan erkek öğrencilerin görüşlerinin puan ortalamaları $\bar{X}=3.09$ 'dur. Bu bulgulara dayanarak sosyal paylaşım sitelerinin 'sosyal ilişkiler' amacıyla kullanılmasında kız ve erkek öğrenciler arasında farklılık göstermektedir. Bu oranlara göre erkek öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerinin 'sosyal ilişkiler' amacıyla kullanılmasında daha çok kullandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre sosyal ağları daha fazla sosyalleşmek için kullanması çeşitli nedenlere bağlanabilir. Ülkemizde bu yaş döneminde ki öğrencilerin ailelerin denetimi altında olması ve özellikle kız öğrencilerin bu yönde daha sıkı denetlenmesi öğrencilerin verdikleri yanıtları etkilemiştir denilebilir.

Ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini sosyal ilişkiler amacıyla kullanımın okudukları sınıflara göre varyans analizleri sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 20. Öğrencilerin SPS'yi 'Sosyal İlişkiler' Amacıyla Kullanımın Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	81.69	3	27.23	32.21	.00
Grup İçi	507.24	600	0.85		
Toplam	588.94	603			

Tabloda ki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini sosyal ilişkiler amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık vardır. ($f=32.21$ $p<.05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıf düzeyinde olduğunu açıklamak için yapılan Scheffe testinde farkın 6. sınıf öğrencilerinin aleyhinde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre 6. sınıf öğrencileri diğer sınıflara oranla SPS 'yi 'Sosyal İlişkiler' açısından daha az kullanmaktadır.

Tablo 21. Öğrencilerin SPS'yi 'Çalışma İlişkin Kullanımı'nın Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	2.75	1.38	602	1.22	.223
Kız	296	2.89	1.31			

Ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini çalışmalara ilişkin kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini 'Çalışma amacıyla kullanımı'na ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. ($t=1.22$, $p > .05$)

Tablo 22. Öğrencilerin SPS'yi 'Çalışmalara İlişkin Kullanımı'nın Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	11.28	3	3.76	2.09	.10
Grup İçi	1079.99	600	1.80		
Toplam	1091.26	603			

Tablodaki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini 'Çalışma amacıyla kullanımı'na ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($f = 2.09$, $p > .05$).

Tablo 23. Öğrencilerin SPS'yi 'Günlük Kullanım' Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	3.55	1.32	602	2.76	.01
Kız	296	3.26	1.27			

Ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini günlük kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini “Günlük Kullanım ” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($t=2.76$, $p < .05$). Bu farkın erkekler ($\bar{X}=3.55$) ile kızlardan ($\bar{X}=3.26$) günlük kullanım için daha yoğun kullandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 24. Öğrencilerinin SPS’yi ‘Günlük Kullanım’ Amacıyla Kullanımının Okudukları Sınıflara Göre Varyans Analizleri Sonuçları (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	59.39	3	19.79	12.29	.00
Grup İçi	965,79	600	1.61		
Toplam	1025,17	603			

Tablodaki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini “Günlük Kullanım” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($f=12.29, p < .05$). Varyanslarının homojen dağılmamasından dolayı Tukey testi sonuçlarına bakılmış ve 6. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflardan daha az günlük kullanım için SPS kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

8. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS ‘nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri nelerdir?’

Tablo 25. SPS’nin ‘Eğitimde İletişim’ İçin Kullanılmasına Ait Bulgular

MADDELER		Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Çoğunlukla		Her zaman	
SPS’nin “Eğitimde İletişim” Kullanımı	Amacıyla	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.		44	7.3	111	18.4	71	11.8	144	23.8	234	38.7
Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.		95	15.7	86	14.2	112	18.5	142	23.5	169	28.0
Sınıf içi tartışmaların yürütülmesi için kullanılabilir.		239	39.6	76	12.6	112	18.5	113	18.7	64	10.6
Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesi		108	17.9	106	17.5	137	22.7	126	20.9	127	21.0
Okul. sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılması için kullanılabilir.		84	13.9	95	15.7	165	27.3	94	15.6	166	27.5
Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesi için kullanılabilir.		61	10.1	148	24.5	121	20.0	101	16.7	173	28.6

SPS eğitsel kullanım amaçlarını ölçmek amacıyla uygulanan ölçeğin faktörlerinden biri olan ‘İletişim’ bölümüne verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin SPS ‘nin eğitsel amaçlı kullanırken arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle iletişim kurmalarında aracı olabileceğini

belirtmişlerdir. Sınıf içi tartışmaların sanal ortamda devam ettirilmesi hakkında olumsuz görüş belirten öğrenciler, derse ait materyaller ve kaynakların iletilmesinde kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler ders veya sınıfla alakalı duyuruların yapılmasında ve dersle alakalı görevlerin iletilmesinde kullanılabileceği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 26. SPS'nin 'Eğitimde İşbirliği' Amacıyla Kullanılmasına Ait Bulgular

MADDELER		Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Çoğunlukla		Her zaman	
SPS'nin İşbirliği" Kullanımı	"Eğitimde Amacıyla	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulması için kullanılabilir.		103	17.1	91	15.1	115	19.0	152	25.2	143	23.7
Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulması için kullanılabilir.		67	11.1	93	15.4	126	20.9	158	26.2	160	26.5
Grup çalışmalarının yürütülmesi için kullanılabilir.		78	12.9	105	17.4	142	23.5	149	24.7	130	21.5

SPS eğitsel kullanım amaçlarını ölçmek amacıyla uygulanan ölçeğin faktörlerinden biri olan 'Eğitimde İşbirliği' bölümüne verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin SPS 'nin eğitsel amaçlı kullanırken arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle eğitimde işbirliği amacıyla SPS'nin kullanılabileceği yönünde verilen cevaplar ağır basmaktadır. Öğrencilerin eğitimde işbirliği amacıyla SPS'nin kullanılmasının eğitime katkı sağladığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 27. SPS'nin 'Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı' Amacıyla Kullanılmasına Ait Bulgular

MADDELER		Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Çoğunlukla		Her zaman	
SPS'nin İşbirliği" Kullanımı	"Eğitimde Amacıyla	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim için kullanılabilir.		72	11.9	87	14.4	170	28.1	119	19.7	156	25.8
Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...) için kullanılabilir.		64	10.6	96	15.9	99	16.4	96	15.9	249	41.2

SPS eğitsel kullanım amaçlarını ölçmek amacıyla uygulanan ölçeğin faktörlerinden biri olan 'Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı' bölümüne verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin SPS'nin öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim için bir araç olabileceğine dair verilen cevapların olumlu yönünün ağırlıklı olduğu görülmektedir. Yine öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanabileceği yönünde de olumlu cevaplar dikkat çekmektedir.

9. Alt Amaca Ait Bulgular

‘Ortaokul öğrencilerinin SPS ‘nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri görüşleri cinsiyet ve sınıf değişkenine göre değişmekte midir?’

Tablo 28. Öğrencilerinin SPS ‘yi ‘Eğitimde İletişim’ Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	3.15	1.13	602	1.09	.28
Kız	296	3.24	1.07			

Ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi ‘Eğitimde iletişim’ amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi iletişim amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. ($t=1.093, p>.05$)

Ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi “Eğitimde İletişim” amacıyla kullanımın okudukları sınıflara göre varyans analizleri sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 29. Öğrencilerin SPS ‘yi ‘Eğitimde İletişim’ Amacıyla Kullanımın Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	25.707	3	8.57	7.25	.00
Grup İçi	709.574	600	1.18		
Toplam	735.281	603			

Tabloda ki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi “Eğitimde İletişim” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($f=7.25, p<.05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıf düzeyinde olduğunu açıklamak varyans dağılımları normal olmadığı için Game-Howell sonuçlarına bakılmıştır. Bu anlamlı farklılığın 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin bir grup 7. Ve 8.

sınıf öğrencilerinin bir grup halinde ortaya çıktığı ve 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin 7. Ve 8. sınıf öğrencilerine oranla SPS ‘yi ‘İletişim’ amacıyla kullanım oranlarının daha düşük olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Sınıf seviyesi arttıkça iletişim amacıyla kullanım da arttığı gözlenmektedir.

Tablo 30. Ortaokul Öğrencilerinin SPS ‘yi ‘Eğitimde İşbirliği’ Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	3.34	1.20	602	.860	.39
Kız	296	3.26	1.17			

Ortaokul öğrencilerinin SPS ’ yi “Eğitimde İşbirliği” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi “Eğitimde İşbirliği” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 31. Öğrencilerin SPS ‘yi ‘Eğitimde İşbirliği’ Amacıyla Kullanımın Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	29.57	3	9.86	7.21	.00
Grup İçi	819.90	600	1.37		
Toplam	849.47	603			

Tabloda ki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS ‘yi “Eğitimde İşbirliği” amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($f=7.213$ $p<.05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıf düzeyinde olduğunu açıklamak için varyans dağılımları normal olduğu için Tukey Testi sonuçlarına bakılmıştır. Bu anlamlı farklılığın 5. sınıf ile 7 ve 8. sınıflar arasında, 6. sınıf ile 7 ve 8. sınıflar arasında olduğu görülmektedir. Yani 7 ve 8. sınıflar bir grup, 5 ve 6. sınıflar

bir grup olarak hareket etmektedirler. SPS'nin 'Eğitimde İşbirliği' ne yönelik kullanımı 7 ve 8. sınıf lehinedir.

Tablo 32. Öğrencilerin SPS 'yi 'Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı' Amacıyla Kullanımının Cinsiyete Göre t-testi

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	308	3.48	1.32	602	.77	.939
Kız	296	3.47	1.16			

Ortaokul öğrencilerinin SPS 'yi 'Eğitimde kaynak ve materyal paylaşımı' amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin öğrencilerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları tabloda verilmiştir. Bu bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS 'yi 'Eğitimde kaynak ve materyal paylaşımı' amacıyla kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ($t=0.77, p>.05$).

Tablo 33. Öğrencilerin SPS 'yi 'Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı' Amacıyla Kullanımının Okudukları Sınıflara Göre Analizi (ANOVA)

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	f	p
Gruplar Arası	25.550	3	8.517	5.66	.00
Grup İçi	902.972	600	1.505		
Toplam	928.522	603			

Tabloda ki sonuçlara göre, ortaokul öğrencilerinin SPS 'yi 'Eğitimde Kaynak ve Materyal Paylaşımı' amacıyla kullanımına ilişkin görüşler ile öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($F=5.66, p<.05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıf düzeyinde olduğunu açıklamak için varyans dağılımları normal olduğu için Tukey Testi sonuçlarına bakılmıştır. Bu anlamlı farklılığın 5. sınıf ile 7 ve 8. sınıflar arasında olduğu görülmektedir. 5. sınıf öğrencilerinin ortalamalarının ($\bar{X}=3.13$) 7. sınıf ($\bar{X}=3.63$) ve 8. sınıf ($\bar{X}=3.65$) olmasının 5. sınıf öğrencilerinin SPS 'nin kaynak ve materyal paylaşımında kullanılmasına daha az katıldıklarını göstermektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma kapsamında uygulanan ölçek sorularına öğrencilerin verdiği cevaplara göre elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir. Bu bağlamda çalışmadaki sonuçlar alt amaçlara göre sıralanmış ve literatür çalışmalarıyla da desteklenmiştir.

1. Alt Amaç: ‘Ortaokul öğrencilerinin sosyal ağları kullanım durumları nelerdir?’

Sonuçlara göre ortaokul öğrencilerinin en çok Facebook daha sonra Youtube adlı sosyal ağları kullandıkları görülmüştür. Facebook’ta yer alan oyun, video, müzik paylaşımı etkinliklerinin ve daha önce yüz yüze görüştükleri arkadaşlarını bulabilme imkânının öğrencilerin ilgisini çektiği düşünülmektedir. Ayrıca bunun nedeni Facebook’un içeriğindeki uygulama eklentilerinin öğrencilere kullanım kolaylığı sağlaması olabilir. We are Social, 2014 Raporu’na göre dünya çapında genel kullanıcı oranlarında da sosyal ağlarda birinci sırayı Facebook almaktadır. Atal (2010), öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada sosyal ağ kullanımında Facebook’un %86,3 ile S. Kert (2010) ve B. Kert (2010) ise %99,4 ile ilk sırada yer aldığını bulmuşlardır. Önder (2010)’da Türkiye’de en çok kullanılan sosyal ağlar sıralamasında Facebook ve Twitter ilk iki sırada tespit edilmiştir. Literatür de yer alan çalışmalar araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

2. Alt Amaç: ‘Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre SPS kullanımları değişmekte midir?’

Cinsiyete göre farklılaşma durumunda ise erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre sosyal ağları daha fazla kullandıkları gözlemlenmiştir. Buna karşın, araştırmanın sonuçlarına

detaylı olarak bakıldığında, erkek öğrencilerde Facebook kullanım oranı kızlardan fazla iken Instagram kullanım oranı kız öğrencilerde daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Sınıf seviyesi arttıkça sosyal ağların kullanım oranlarının da arttığı gözlemlenmiştir. 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin diğer sınıflarda okuyan öğrencilere oranla sosyal ağları daha fazla kullandıkları görülmektedir.

3. Alt Amaç: ‘Ortaokul öğrencilerinin SPS kullanım sıklıkları cinsiyetlerine ve okudukları sınıfa göre değişmekte midir?’

Öğrencilerin her gün veya haftada bir kaç defa sosyal ağları kullandıkları görülmüştür. Sosyal ağların kullanım sıklığı cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Yalnız sınıfa bağlı olarak kullanım sıklığı sınıf büyüdükçe artmaktadır. Öğrenciler sosyal ağlara girdikten sonra genel olarak bir saat veya daha az zaman geçirmektedirler. Sosyal ağlarda geçirilen süreler cinsiyet bakımından farklılık göstermektedir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla zamanlarını sosyal paylaşım sitelerinde geçirdikleri görülmüştür.

Literatür çalışmalarına bakıldığında, Otrar (2014), ortaokul ve lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmaya göre katılımcıların % 56.7 ‘si her gün veya haftada birkaç defa kullanıyorum cevabı vermişlerdir. Akça, Sayımer ve Ergül (2015) ortaokul öğrencilerinin sosyal ağ kullanım durumları ile ilgili yaptıkları araştırmada öğrencilerin %80’inin sosyal ağları her gün veya haftada birkaç defa kullandıklarını belirtmişlerdir. Mazman (2009) sosyal ağlara günde birkaç defa girildiğini ve yaklaşık yarım saat kaldığını ortaya koymuştur. Bu çalışmada ise öğrencilerin %80.2 si sosyal ağları her gün veya haftada birkaç kez kullandıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla ortaokul öğrencileri tarafından yoğun şekilde kullanılan sosyal ağların, öğrencilerin eğitim hayatlarında da kullanılabileceği söylenebilir. Özellikle zaman geçirdikleri sosyal ağlarda okul veya eğitim ortamlarının oluşturulması fayda sağlayacaktır.

4. Alt Amaç: ‘Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşleri nelerdir?’

Öğrenciler sosyal paylaşım sitelerinde bilgi paylaşımının güvenliği hakkında öğrencilerin %54.5’i sosyal paylaşım sitelerinde bilgi paylaşımının kısmen güvenli olduğunu belirtmişlerdir. Günel, Turhal ve İmal (2010)’ da sorularını yönelttikleri ilköğretim öğrencilerinin verdiği cevaplara göre öğrencilerin %60’ı sosyal ağları güvenli bulduklarını

belirtmişlerdir. Çıkan bu sonuç çalışma sonucuyla örtüşmektedir. Öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerinde bilgilerin güvenliği için kişisel bilgilerini sosyal paylaşım sitelerine koymadıklarını, tanımadıkları kişilerden gelen mesajları açmadıklarını, yakın tanıdığım kişiler haricinde listelerine arkadaş eklemediklerini ve bunun haricinde hesaplarının çalınmaması için kendilerine özel kırılması daha zor olan şifreler ürettiklerini belirtmişlerdir. Sosyal paylaşım sitelerinde hiçbir güvenlik önlemini almayan öğrenci % 3.6'dır. Dolayısıyla öğrencilerin sosyal ağlarda güvenlikleri için kendilerine göre önlemler aldıkları görülmektedir.

5. Alt Amaç: 'Ortaokul öğrencilerinin SPS de bilgi paylaşımının güvenli olup olmadığına dair görüşlerinde cinsiyetlerine ve okudukları sınıflara göre farklılık var mıdır?'

Sosyal paylaşım sitelerinin güvenli olup olmadığına dair öğrenci görüşleri kız ve erkek öğrenciler bakımından farklılık göstermektedir. Erkek öğrenciler sosyal paylaşım sitelerini kızlara göre daha güvenli bulmaktadırlar. Bilgi güvenliği sınıflara bağlı olarak farklılık göstermektedir. Beşinci sınıf öğrencileri diğer sınıf gruplarına göre bilgi güvenliği noktasında sosyal paylaşım sitelerini güvenli bulduklarına belirtmişlerdir. Bu sonuç küçük yaşlardaki öğrencilerin güvenlik hakkında çok fazla bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir. Sosyal paylaşım sitelerinde özel bilgilerin gizli tutulması hakkında öğrencilerin %65.6'sı endişe duymamaktadırlar. Bu veriler kız ve erkek öğrenciler arasında farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre bilgilerin gizliliği hakkında daha çok endişe duyduklarını göstermektedir.

Günel, Turhal ve İmal (2010)' da sorularını yönelttikleri ilköğretim öğrencilerinin verdiği cevaplara göre sonuçlar kız ve erkek öğrencilere göre farklılık göstermektedir. Kız öğrenciler erkeklere oranla kişisel bilgilerini sosyal paylaşım sitelerine koymamaya özen göstermektedir. Ayrıca tanımadıkları kişilerden gelen mesajlara da erkek öğrencilere oranla daha temkinli yaklaşmaktadırlar. Şener (2009)'da kullanıcıların % 75.4'ü profilinin yalnızca arkadaşları tarafından görülmesine izin vermektedir. Bu çalışmada öğrencilerin %96.4'ünün güvenlik önlemi aldıkları gözlemlenmiştir. Son yıllarda yapılan uyarılar bu konu hakkında ki bilincin arttığını göstermektedir. Sosyal ağların güvenli olduğunu düşünmeleri öğrencilerin kullanım amaçlarını ve kullanım sıklıklarını da olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir.

6. Alt Amaca Ait Sonuçlar: ‘Ortaokul öğrencileri SPS’ yi kullanım amaçları nelerdir?’

Çalışmada ortaokul öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini eski arkadaşlarını bulmak ve arkadaşlarıyla iletişim kurmak için kullandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler arkadaşlarıyla bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak içinde sosyal ağları kullanmaktadır. Özellikle öğrencilerin arkadaşları ile ilgili haberleri takip etmek amacıyla sosyal ağları kullandıkları görülmektedir. Sosyal paylaşım sitelerinin günlük kullanımına ait sonuçlarına göre öğrencilerin genel olarak günlük yaşantı ile ilgili gelişmelerden haberdar olmak için ve gündemdeki yenilikleri takip etmek için sosyal paylaşım sitelerini kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Literatürdeki çalışmalara bakıldığında, Şener (2009)’un yaptığı araştırmaya göre öğrencilerin %66.2 ‘sinin arkadaşlarıyla iletişim kurmak, %37.7 sinin eski arkadaşlarıyla iletişim kurmak, % 20.6’sının da paylaşımlarda bulunmak amacıyla sosyal ağları kullandıkları görülmüştür. Ayrıca Akça, Sayımer ve Ergül (2015) ‘ e göre öğrenciler sosyal ağları, tanıdıkları insanlarla sohbet etmek (%62), takip ettikleri sayfaların paylaşımını görmek (%15), içerik paylaşmak (%6), arkadaşlarını takip etmek (%6) ve yeni insanlarla tanışmak (%4) için kullanılmaktadırlar. Bu araştırmada ise öğrencilerin % 69.9’unun arkadaşları ile iletişim kurmak için kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç sosyal ağların iletişim amacıyla kullanılabilirliğini göstermektedir.

7. Alt Amaç: ‘Ortaokul öğrencileri SPS’ yi kullanım amaçları cinsiyet ve okudukları sınıfa göre değişiklik göstermekte midir?’

Sosyal paylaşım sitelerini kullanım amaçlarında cinsiyetler arasında fark vardır. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre sosyal paylaşım sitelerini sosyal ilişkiler, günlük kullanım ve çalışma amacıyla daha fazla kullanılmaktadırlar. Ayrıca sınıf seviyesi arttıkça kullanım da artmaktadır.

Eren (2014)’e göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha çok sosyalleşme amacıyla kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bilen vd. (2014) ‘e göre öğrencilerin %29 oranla günlük yaşamla ilgili gelişmelerden ve %27 oranla gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ki veriler ise %32,6 ve 30.3 ile desteklenmektedir. Sonuç erkek ve kız öğrenciler bakımından farklılık göstermektedir. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre günlük kullanım için sosyal paylaşım sitelerini daha

fazla tercih etmektedir. Sınıflar arasında günlük kullanım açısından herhangi bir fark yoktur. Öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini kullanım sıklıklarına göre günlük kullanım için kullanmaları arasında fark vardır. Sosyal paylaşım sitelerini her gün veya haftada bir kaç defa kullanan öğrenciler ayda birkaç defa veya yılda bir kaç defa kullanan öğrencilere göre günlük kullanım için daha fazla kullanılmaktadırlar. Kullanım sürelerini göre bakıldığında ise 15 dakikadan az kullananlarda günlük kullanım için kullanım oranı daha düşük çıkmıştır. Bu sonuca göre kullanım sıklığı ve kullanım süresi arttıkça sosyal paylaşım sitelerinin günlük kullanım için kullanılması da artmaktadır. Her geçen gün özellikle internetin her yerde kullanılabilir hale gelmesi ve taşınabilir mobil cihazların insanların sürekli yanında bulunması sosyal ağların sıkça kullanılmasını beraberinde getirmektedir. Benzer şekilde sosyal paylaşım sitelerinde bilgi paylaşmaya güvenli bulanların ve özel bilgilerin gizli tutulması konusunda endişe duymayanların sosyal paylaşım sitelerini günlük kullanım amacıyla daha fazla tercih ettiğini göstermektedir.

8. Alt Amaca Ait Sonuçlar: ‘Ortaokul öğrencilerinin SPS ‘nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri nelerdir?’

Öğrencilerin %66.7’si sosyal paylaşım sitelerinin sınıf arkadaşları ve öğretmenleri arasında iletişim kurulmasına katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Fakat sınıf içinde başlatılan tartışmaların yürütülmesi için kullanılamayacağını düşünmektedirler. Ayrıca ortaokul öğrencileri derslerine ait materyallerin ve kaynakların iletilmesinde, dersle ilgili duyuruların yapılmasında, ödev veya dersle alakalı görev dağılımı yapılmasında sosyal paylaşım sitelerinin kullanılabilir olacağını belirtmişlerdir. Ortaokul öğrencileri öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim amacıyla sosyal paylaşım sitelerinin kullanılabileceğini, öğretim esnasında video, animasyon, ses gibi zengin çoklu ortam desteğinin sağlanmasında sosyal paylaşım sitelerinin kullanılabilir olduğunu belirtmişlerdir.

Literatürde ki çalışmalara bakıldığında, Pehlivanoğlu ve Duru (2015) ‘e göre ortaokul öğrencilerinin sosyal ağları ders çalışma, tekrar yapma ve ders hakkında bilgi paylaşımı amacıyla kullandıkları görülmektedir. Son yıllarda internet tabanlı uygulamaların çoğalması ve insanlar arasındaki iletişimin (dosya paylaşımı, resim paylaşımı, yazı paylaşımı gibi) bu uygulamalarla çeşitlenmesi, sosyal paylaşım sitelerinin de eğitim ortamlarında bu amaçlar doğrultusunda kullanılabileceğini kanıtlamaktadır. Araştırmadan çıkan sonuçların da bu verileri desteklemesi öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini eğitimde iletişim için

kullanmasının olumlu olacağını göstermektedir. Acar ve Yenmiş (2014) 'e göre sosyal ağların eğitimde kullanılmasının öğrencilerin sınıf arkadaşları ve öğretmenler ile iletişimine olumlu katkı sağlayacağını, okul ve okul arkadaşları ile alakalı gelişmeleri takip etmede kullanılabileceğini, sınıf içi tartışmaların devam ettirilmesinde kullanımına katılmadıkları, dersle alakalı materyallerin iletilmesi, duyuruların yapılması ve görev dağılımının yapılmasında kullanılabileceği yönünde olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Bu sonuç araştırma da elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Keleş ve Demirel (2011) 'in çalışmasında sosyal paylaşım siteleri eğitimde çok yönlü iletişim amacıyla kullanılmasına yönelik öğrenciler olumlu görüş belirtmişlerdir. SPS 'de öğrenci öğretmen iletişimde öğretmenin profiline erişim yetkisi olan öğrencilerin, erişim yetkisi olmayan öğrencilere oranla eğitimde iletişim amacıyla kullanılabileceği yönünde daha olumlu görüşe sahip olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Baran (2010), öğrenciler Facebook üzerinden öğretmenleriyle iletişim halinde olmalarının eğitim süreci açısından olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Ajjan ve Harsthone (2008), öğrenci-öğrenci etkileşimine en çok katkı sağlayan web2.0 uygulamasının SPS olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin %70'inin bu yönde olumlu düşündüklerini göstermektedir. Selwyn (2007), sosyal ağların özellikle öğrencilerin akademik çalışmalarında, öğretmenleriyle ve ders işlenişiyile alakalı ilişkilerde içine düştükleri rol karmaşasının üstesinden gelmelerine yardımcı olduğunu ileri sürmüştür. Acar ve Yenmiş (2014) 'e göre öğrencilerin sosyal ağların eğitimde işbirliği amacıyla kullanıma ait %56 düzeyinde olumlu cevap verdikleri görülmektedir. Keleş ve Demirel (2011) araştırmalarında öğrenciler ile ders ile alakalı grup oluşturulmuş ve ders buradan da devam ettirilmiştir. Öğrencilerin uygulama sonrasında verdikleri cevaplara göre sosyal paylaşım sitelerinin dersle alakalı grup oluşturma ve bilgi paylaşımında kullanılması yönünde olumlu görüş belirtmişlerdir. S.Yuen (2008) ve P.Yuen (2008), çalışmalarında sosyal ağların, öğrencilerin derse ilişkin kaynak paylaşma, çalışma grupları oluşturma ve sınıf arkadaşları ile iletişim kurma amaçlı kullanımlarının olduğunu belirtmişlerdir. Mazer, Murphy ve Simonds (2007) öğrencilerin ödevler ve etkinliklerin paylaşılması amacıyla sosyal ağların kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla literatür sonuçları burada elde edilen çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

9. Alt Amca Ait Sonuçlar: 'Ortaokul öğrencilerinin SPS 'nin eğitimde kullanılması hakkında görüşleri görüşleri cinsiyet ve sınıf değişkenine göre değişmekte midir?'

Sosyal paylaşım sitelerinin eğitimde iletişim amacıyla kullanılmasında cinsiyetler arasında bir fark yoktur. Fakat öğrencilerin okudukları sınıflara göre SPS 'nin eğitimde iletişim amacıyla kullanılması sonuçları arasında farklılıklar vardır. Buna göre beşinci ve altıncı sınıf öğrencileri ile yedinci ve sekizinci sınıf öğrencileri birer grup gibi hareket etmektedir. Beşinci ve altıncı sınıf öğrencileri yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerine göre sosyal paylaşım sitelerini eğitimde iletişim amacıyla daha düşük oranda kullanmaktadır. Bu sonuç öğrencilerin sınav sistemine paralellik göstermektedir. Beşinci ve altıncı sınıflarda öğrencilerin orta öğretim için herhangi bir sınava tabi tutulmamaları, yedinci öğrencilerin eğitim de iletişim amacıyla kullanım oranlarını düşürmektedir. Fakat yedinci ve sekizinci sınıftaki öğrenciler, özellikle sekizinci sınıftaki öğrenciler ortaöğretim sınavlarına hazırlandıklarından dolayı sosyal paylaşım sitelerini eğitimde iletişim amacıyla kullanma durumlarını diğer sınıflara göre daha yüksektir. Çünkü bu öğrenciler sürekli arkadaşlarıyla ve öğretmenleri ile iletişim halinde olmayı tercih etmektedir. Benzer şekilde sosyal paylaşım sitelerini kullanım sıklığı kullanım süresi fazla olan öğrencilerin diğer grup öğrencilere göre SPS ' yi eğitimde iletişim amacıyla kullanım oranlarının daha yüksektir. Sınıf bazında bakıldığında eğitimde iletişim benzer şekilde eğitimde işbirliği için kullanımında da sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini işbirliği amacıyla kullanılabileceği görüşü artmaktadır. Sosyal paylaşım sitelerini kullanma sıklığı ve süresi arttıkça eğitimde işbirliği için kullanılabilir diyenlerin sayısı artmaktadır. Kaynak ve materyal paylaşımı konusunda ise kız ve erkekler arasında farklılık görülmemiştir. Sınıf seviyeleri arttıkça öğrencilerin kaynak ve materyal paylaşımı için sosyal paylaşım sitelerini kullanılabilir görmeleri de artmaktadır.

Son yıllarda internet tabanlı öğretim sitelerinin artması, basılı kaynakların aynı zamanda web ortamında da yayıncıları tarafından paylaşılması, sınavlara hazırlık amacıyla öğrencilerin kullandıkları kaynak kitapları ve görsel yayınların fazlalaşması, öğrencilerin yoğun olarak kullandıkları sosyal paylaşım sitelerini bu kaynaklara ve materyallere ulaşım için aracı olarak kullanılmasını artırmaktadır. Mobil teknolojilerle sürekli elinin altında olan sosyal paylaşım siteleri arkadaş gruplarıyla ve öğretmenleriyle kaynakların ve materyallerin paylaşılması amacıyla da kullanılabilmektedir. Çalışma da ortaokul öğrencilerinin sosyal ağları eğitim amacıyla kullanımı hakkındaki görüşleri alınarak sosyal ağların eğitimde kullanılabilirliği tespit edilmeye çalışılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin genel olarak sosyal ağların eğitim de kullanılmasının eğitime katkı sağlayacağını belirttikleri görülmüştür.

ÖNERİLER

- Araştırmadan elde edilen verilere göre, öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini kullanmayı sevdiklerinden dolayı öğretmenlerin derslerini bu ortamlarla çeşitlendirmesi eğitimin kalitesini arttırabilir. Bunun içinde kendi dersleriyle alakalı sosyal paylaşım sitelerinde gruplar oluşturup öğrenmeyi zamandan mekândan bağımsız hale dönüştürebilirler. Bu sayede sınıf içinde öğrencilerle geçirecek daha kaliteli zamanlara yer açmış olurlar.
- Araştırmada öğrencilerin, öğretmenlerinin sosyal paylaşım sitelerini eğitim amaçlı kullanmasının derse ve okula ilgiyi arttıracaktır fikri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla sosyal paylaşım sitelerinin okul web sitelerinde de kullanılması öğrencilerin okula olan bağlarının artmasına yardımcı olabilir.
- Öğrencilerin sosyal ağlar üzerinden takip edilmesi olası sorunların gerçekleşmeden ortadan kaldırılmasını sağlayabilir.
- Sosyal ağların kullanımında karşılaşılabilecek güvenlik sorunları hakkında öğrencileri bilgilendirmek öğrencilerin sosyal paylaşım sitelerini daha güvenli ve benimseyerek kullanmasına yardımcı olabilir.
- Sosyal ağlar ile okulda oluşturulacak sosyal kulüplere ait etkinlikler ve haberler kısa sürede birçok kişiye ulaştırılabilir.
- Okul ve aile arasında, okul haberleri, öğrenci haberleri, öğretmen haberleri, ders haberleri gibi konularda oluşturulacak sosyal gruplar okul-aile işbirliğini arttıracaktır.
- Okullarda sosyal paylaşım sitelerinin kaliteli kullanımı hakkında öğrencileri bilgilendirecek seminerler verilebilir. Bu sayede öğrencilerin okula ait olma hissiyatlarında olumlu değişiklikler elde edilebilir ve disiplin sorunu ortadan kaldırılabilir.
- Dersle alakalı sınavlardan bir yâda bir kaç uygulamalı olarak sosyal paylaşım siteleri üzerinden yapılabilir.
- Verilen ödevlerle alakalı öğrencilere sosyal paylaşım sitelerinde küçük gruplar oluşturulup etkin ve sürekli katılım sağlanabilir.

- Okullar oluşturacakları gruplarda yapacakları yarışmalar ve etkinlikler ile hem okul başarılarını hem bireysel başarıyı arttırabilirler.

KAYNAKLAR

- Acar, S. & Yenmiş, A. (2014). Eğitimde sosyal ağların kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*,55-66
- Açıkgöz, K. (2004). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Kanyılmaz
- Açıkgöz, K. (1992). *İşbirlikli öğrenme: Kuram, araştırma, uygulama*. Malatya: Uğurel
- Ajjan, H. & Hartshorne, R. (2008). investigating faculty decisions to adopt web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *The Internet and Higher Education*, 11 (2), 71-80.
- Akça,E.B.,Sayımer,İ. & Ergül,S. (2015). Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve siber zorbalık deneyimleri: Ankara örneği. *Global Media Journal TR Edition*, 5 (10)
- Akkoyunlu, B.& Soylu, Y.M. (2011). Sosyal iletişim ağları ve dilin yanlış kullanımı üzerine nitel bir çalışma. *Elementary Education Online*, 10(2), 441-453
- Aksüt M., Ateş S., Balaban S. &Çelikkanat A. (2012). *İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerine ilişkin tutumları (Facebook örneği)*. Akademik Bilişim'12 - XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri. 1 - 3 Şubat 2012 Uşak Üniversitesi
- Altun , A. (2005).”*Eğitimde internet uygulamaları*”, Ankara: Anı
- Altun, A. (2008). *Yapılandırmacı öğretim sürecinde viki kullanımı*. 8. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı (IETC-2008). 6-9 Mayıs 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Mutlu,A.P. (2015).Bulut tabanlı uygulamaların kişisel öğrenme ortamı olarak kullanımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*,4,3-15
- Aslan, Ö. (2006). Öğrenmenin yeni yolu: E-Öğrenme. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,16(2):121-131
- Aspden, E.J. & Thorpe, L.P. (2009). Where do you learn?: tweeting to inform learning space development, *Educause Quarterly*, 32(1)19
- Atal, D. (2010). İnfomal Öğrenme Bağlamında Öğrencilerin Teknolojik Kullanım Durumları, Beklentileri ve Web 2.0 Uygulamaları Konusundaki Görüşleri. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Atıcı, B. & Yıldırım, S. (2010). *Web 2.0 uygulamalarının e-öğrenmeye etkisi*. Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansında sunulmuş Bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Aydın, B.,Ağır, M.,Akbağ, M.,Tuzcuoğlu, S. & Yağcı, L (2005). *Gelişim ve öğrenme*.Ankara.Nobel
- Aytaç, T. (2000). “Geleceğin öğrenme biçimi: E-öğrenme”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, <http://www.yayim.meb.gov.tr/yayimlar/sayi35/aytac.html> adresinden 10.01.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Balaman F.& Karataş A. (2012) . Lise öğrencilerinin internet ortamında sosyal paylaşım sitelerini kullanım amaçları ve sosyal paylaşım unsurları. *Journal of Life Sciences*, 1 (1), Batman Üniversitesi
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory: an agentic perspective. *Asian Journal of Social Psychology*, 2, 21-41.
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal Of Educational Technology*, 41(6), 146-149.

- Beck, L.S. (2004). Internet ethnography: Online and offline. *International Journal of Qualitative Methods*, 3 (2), 1-14.
- Bilen,K.,Ercan O.& Gülmez K. T., (2014). Sosyal ağların kullanım amacı ve benimsenme süreci; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*,3(1) ISSN: 2146-9199
- Boyd, S. (2003). " Are you ready for social software? ." 04.05.2015 tarihinde http://www.stoweboyd.com/message/2006/10/are_you_ready_f.html adresinden erişilmiştir.
- Boyd, D. M.& Ellison, N. B. (2007). Social network sites: definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Brown, J. S. (2000). Growing up digital: How the web changes work, education, and the ways people learn. change: *The Magazine Of Higher Learning*, 32(2), 11–20.
- Brown, A. 'Educational uses of facebook'. Paper presented at 2008 Conference on Information Technology in Salt Lake City, Utah, 2008.
- Bulun,M. ,Gülнар, B & Güran, S.(2004). Eğitimde Mobil Teknolojiler. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. ISSN:1303-6521
- Büyükkaragöz,S.S. (1999).*Genel öğretim metodları. Öğretimde planlama uygulama*.İstanbul.Beta
- Çetin, E. (2008). sosyal iletişim ağları ve gençlik :Facebook örneği.05.04.2014 tarihinde [tp://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/bilim/bilim15.pdf](http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/bilim/bilim15.pdf) adresinden erişilmiştir.
- Demirci, A., (2008). Özel ortaöğretim kurumlarında coğrafya öğretmenlerinin bilgisayar ve internet teknolojilerinden yararlanması. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 17; 27-44.
- Deperlioğlu, Ö.,Köse,U. (2010). Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı. Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansında sunulmuş bildiri,Muğla Üniversitesi,Muğla

- Duffy, P., (2009). Engaging the Youtube google-eyed generation: strategies for using web 2.0 in teaching and learning. *Electronic Journal of e-Learning*, 2(6), 119-129.
- Elavsky, C. M., Mislán, C., & Elavsky, S. (2011). When talking less is more: Exploring outcomes of twitter usage in the large lecture hall. *Learning, Media And Technology*, 36 (3), 215-233
- Erden, M. & Akman, Y. (1998). *Gelişim-öğrenme-öğretme, eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş
- Eren, E. (2014) . Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 29(4),230-243
- Ergün, M. & Karip, E. (2004). *Sınıfta motivasyon. Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem
- Erzurum, F. & Tiryakioğlu, F. (2011). *Bir eğitim aracı olarak ağların kullanımı*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications. Antalya.
- Ferret, L. J., (2006). “Wikis and e-learning”, P. Berman, E-learning concepts and techniques .*Bloomsburg,PA: Bloomsburg Üniversitesi* ,73-74
- Ghaoui, C. & Taylor M. J. (2000), “Support for flexible e-learning on the www: A special issue”.*Journal of Network and Computer Applications*, 23 , 337-338.
- Gimenez López,J.L.G., Royo,T.M, Laborda,J.G. & Litzler ,F.M (2014). Mobile phones for Spain’s university entrance examination language test. *Educational Technology & Society*, 17 (2), 17–30.
- Grodecka, K., Wild, F., & Kieslinger, B. (2008). How to use social software in higher education. 21.10.2015 tarihinde <http://www.icamp.eu/wp-content/uploads/2009/01/icamp-handbook-web.pdf> adresinden erişilmiştir.

- Grosbeck, G. ve Holotescu, C. (2008). Can we use Twitter for educational activities?. The 4th International Scientific Conference: eLearning and software for Education. 5 Mayıs , 2015 tarihinde <http://www.morsmal.org/documents/members/admin/Can-we-use-Twitter-foreducational-activities.pdf> adresinden alınmıştır.
- Gülbahar Y., F. Kalelioğlu, O. Madran (2010) .*Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı*. XV. Türkiye'de İnternet Konferansında sunulmuş bildiri, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul
- Günel Ü. A. , Turhal Ç. & İmal N. (2012). *İlköğretim öğrencileri arasında internet kullanımının incelenmesine yönelik anket çalışması*. Bilgisayar Mühendisliği A.B.D Fen Bilimleri Enstitüsü , Bilecik Üniversitesi, Bilecik
- Harun, H.M. (2002), “Integrating e-learning into the workplace”, Internet and Higher Education, 4, s. 301-310.
- Haverback, H. R. ‘Facebook: Uncharted territory in a reading education classroom’. *Reading Today*, 2009, 34.
- Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 603-634.
- İşman,A. & Albayrak,E. (2014). Sosyal ağlardan facebook’un eğitime yönelik etkililiği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,(4)1,129-138.
- Johnson, K. A. (2011). The effect of twitter posts on students’ perceptions of instructor credibility. *Learning, Media And Technology*, 36(1), 21 - 38.
- Junco, R., Heiberger, G., & Loken, E. (2011). The effect of twitter on college student engagement and grades. *Journal Of Computer Assisted Learning*, 27(2), 119-132.
- Kalafat, Ö.& Göktaş, Y. (2011) . *Sosyal ağların yükseköğretimde kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi, Facebook örneği*. ‘5th International Computer & Instructional Technologies Symposium ‘dan alınan bildiri ,Fırat Üniversitesi ,Elazığ.
- Kaptan, S. (1973). *Bilimsel araştırma teknikleri, tez hazırlama yolları*. Ankara: Ayyıldız

- Karademir, T. & Alper, A. (2011). *Öğrenme ortamı olarak sosyal ağlarda bulunması gereken standartlar*. 5th International Computer&Instructional Technologies Symposium, Fırat University, Elazığ.
- Karaman, S., Yıldırım, S.,& Kaban, A.(2008). *Öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: Web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları*. İnet-tr'08 - XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri ,Orta Doğu Teknik Üniversitesi , Ankara
- Karasar,N.(1984). *Bilimsel araştırma metodu*. Ankara: Hacettepe Taş
- Çakır,M.A.,(2007).Sosyal bilişsel öğrenme kuramı.Kaya,A. (Ed.). *Eğitim psikolojisi içinde* (s. 423-452). Ankara: Pegema
- Keleş, E.& Demirel,P.(2011). *Bir sosyal ağ olarak facebook'un formal eğitimde kullanımı*. 5 th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011, Fırat University, Elazığ
- Kert, B. S., Kert ,A. (2010). The usage potential of social network sites for educational purposes. *International Online Journal of Educational Sciences*,(2) 486-507
- Korkmaz, İ.& Yeşilyaprak, B. (2003). *Sosyal öğrenme kuramı. gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Ankara: Pegema
- Knösel M, Jung K. & Bleckmann A.Youtube, dentistry, and dental education. University of Göttingen. 17 Nisan 2015 tarihinde <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22184594> adresinden erişilmiştir.
- Kroski, E. (2008). All a twitter: want to try microblogging?. *School Library Journal*, 54 (7), 31-35.
- Lenhart, A. & M. Madden (2007). Social networking web sites and teens: An overview. *Pew Internet and American Life Project Report*.

- Lockyer, L. & Patterson, J. (2008). Integrating social networking technologies in education: A case study of a formal learning environment. *8th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies*. University of Wollongong, Dubai.
- Mazer, J.P., Murphy, R., Simonds, C.J. (2007). I'll see you on "facebook": the effects of computer-mediated teacher self-disclosure on student motivation, affective learning, and classroom climate. *Communication Education*, 56 :1-17
- Mazman, S. G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McCool, L.B. (2011). *Pedagogical use of twitter in the university classroom*. Yüksek Lisans Tezi, Iowa State University, Ames, Iowa.
- McLoughlin, C. & Lee, M.J.V. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical Choices With Technology Affordances in The Web2.0 Era.
- Munoz, C. L. & Towner, T. L. (2009). *Opening facebook: How to use facebook in the college classroom*. Paper presented at 2009 Society for Information Technology and Teacher Education conference in Charleston, South Carolina.
- Neill, J. & Fleming, M. (2003). *Social learning & social cognitive perspectives on Personality lecture notes*. 10 Mart 2015 tarihinde <http://www.wilderdom.com/personality/L9-3SocialLearningCognitive.html> adresinden erişilmiştir.
- Otrar, M. (2014). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının kullanım alışkanlıkları bağlamında incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3 (3)
- Önder, Ö. (2010). *Mimarlarla yönelik bir sosyal paylaşım sitesinin tasarımı ve geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özkan, B. & McKenzie, B. (2008). *Social networking tools for teacher education*. Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference. Long Island University, Canada.

- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. & Baysal, N. (2011). *Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği*. 6th International Advanced Technologies Symposium (IATS'11). 16.05.2014 tarihinde <http://web.firat.edu.tr/iats/cd/subjects/instructional/ite-9.pdf> adresinden alınmıştır.
- Pehlivanoğlu, K.M., Duru, N. (2015). Veri madenciliği teknikleri kullanılarak ortaokul öğrencilerinin sosyal ağ kullanım analizi: kocaeli ili örneği. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 3 ;508-517
- Reinhardt, W. Ebner, M. Beham, G. & Costa, C. (2009). *How people are using twitter during conferences*. in v. hornung-prähauser and m. luckmann (eds.) *creativity and innovation competencies on the web*. Proceedings of the 5th EduMedia Conference, St Virgil Conference Centre, Salzburg, Austria. p. 145-156.
- Saunders, S. (2008). The role of social networking sites in teacher education programs: a qualitative exploration. *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference*. 2223-2228.
- Schmucki, L. & Meel, S., K.(2010). Social networking in education: practices, policies, and realitie. 10.03.2015 tarihinde [http://www.mmseducation .com/register2010/](http://www.mmseducation.com/register2010/) adresinden alınmıştır.
- Sel, H. (2012). Erişim, güvenlik ve gizlilik boyutunda ortaokul öğrencilerinin Facebook kullanımı. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilişim Anabilim Dalı*. 19.05.2014 tarihinde <http://ab.org.tr/ab13/bildiri/105.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Selwyn, N. (2007). Web 2.0 applications as alternative environments for informal learning - a critical review. *Alternative Learning Environments in practice: Using Ict To Change _mpact And Outcomes*. Institute of Education, University of London, UK.
- Short, N. (2002), "The use of information and communication technology in veterinary education", *Research in Veterinary Science*, 72, s. 1-6.

- Stieger, S., & Burger, C. (2010). Let's go formative: continuous student ratings with web 2.0 application twitter. *Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking*, 13(2), 163-167.
- Şener, G. (2009). *Türkiye'de facebook kullanımı araştırması*. İstanbul Bilim Üniversitesi. İnet-Tr'09 - XIV. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri 12-13 Aralık 2009 Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Wellman, B. , Haase, A. Q., Witte, J. & Hampton, K. (2001). Does the internet increase, decrease, or supplement social capital? Social networks, participation, and community commitment. *American Behavioral Scientist*, 45 (3), 436-455.
- Thacker, C., (2007). "Podcasts in education", Macinstruct. 28.08.2015 tarihinde , <http://www.macinstruct.com/node/43> adresinden erişilmiştir.
- Wikipedia. 13.10.2015 tarihinde https://en.wikipedia.org/wiki/Social_networking_service adresinden erişilmiştir.
- Tınaz, P. (2000). *Organizasyonlarda etkili öğrenme*. İstanbul. Mess Avcıol
- Ural, A., Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve spss ile veri analizi*. Ankara. Detay Anatolia akademik
- Yavanoğlu U., Sağiroğlu Ş. & Çolak İ. (2012). Sosyal ağlarda bilgi güvenliği tehditleri ve alınması gereken önlemler. *Politeknik Dergisi* 15(1):15-27
- Yıldırım, N. & Özmen , B. (2011). Video Paylaşım sitelerinin eğitsel amaçlı kullanımı. *E-Journal Of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 1C0493, 7, (1), 288-295 15 Mart 2015 tarihinde http://www.newwsa.com/download/gecici_makale_dosyalari/NWSA-5806-2650-3.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, I (2010). Sosyal medya bağlamında iletişim kuramcıları: Neil Postman. 17.05.2015 tarihinde <http://www.sosyalmedyapazarlama.com/2010/08/16/sosyal-medyabaglaminda-iletisim-kuramcilar-neil-postman/> adresinden erişilmiştir.

Yuen, S. & Yuen, P. (2008). Social networks in education. *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education*. Chesapeake, 1408-1412.

Zafarmand, N. (2010). *Halkla iliskiler alanında yeni mecra ve uygulamaların yeri ve önemi: sosyal medya ve pr2.0*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	SANAR, Serdar
Uyruğu	T.C
Doğum Yeri ve Tarihi	Havza/Samsun 1982
Medeni Hali	Evli
Telefon	(0505) 393 61 91
E-Posta	serdarsanar@gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul	Mezuniyet Yılı
Lise	Havza Anadolu Lisesi	2000
Üniversite	Gazi Üniversitesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği	2004
Yüksek Lisans	Eğitim Teknolojisi	--

İş Deneyim, Yıl	Çalıştığı Kurum	Görev
2004-2006	Geyve Karaca Ören İlköğretim Okulu	Öğretmen
2006-2007	Samandıra Mustafa Karasahin İlköğretim Okulu	Öğretmen
2007-...	Afyonkarahisar Ayşegül Arsoy Yatılı Bölge Ortaokulu	Öğretmen

EKLER

EK A: Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli öğrenci arkadaşım, bu ölçek sosyal paylaşım sitelerini kullanma durumunuzu incelemek amacıyla yapılan bilimsel bir araştırma kapsamında yapılmaktadır. Sorulara vereceğiniz cevaplar araştırma sonuçlarını belirleyeceğinden her soruya içtenlikle cevap vermeniz araştırmanın güvenilirliği için büyük bir önem taşımaktadır. Ölçekte adınızı yazmanız istenmemektedir.

Sosyal paylaşım siteleri kişilerin iletişimini internet üzerinden destekleyen ve onların kendi ilgileri, ihtiyaçları ve hedefleri doğrultusunda işbirliği, bilgi paylaşımı ve etkileşimini sağlayan web tabanlı yazılımlardır. İle kastedilen Facebook, Twitter, Instagram, Youtube vb. sitelerdir. Burada sosyal paylaşım siteleri SPS kısaltması ile kullanılacaktır.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Serdar SANAR

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri

Eğitim Teknolojisi Yüksek Lisans Öğrencisi

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ

1. Cinsiyetiniz: () Erkek () Kız

2. Kaçınıc sınıfta okuyorsunuz? () 5 () 6 () 7 () 8

3. Aşağıdaki SPS 'lerden hangilerini kullanıyorsunuz? (Birden Fazla seçenek işaretlenebilir.)

A) Facebook B) Twitter C) İnstagram D) Youtube E) Diğerleri...

4. SPS'i hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?

() Her gün

() Haftada birkaç defa,

() Ayda birkaç defa

() Yılda birkaç defa,

5. SPS'e girdiğinizde ne kadar süre kalıyorsunuz?

() 15 dk'dan az

() Yaklaşık yarım saat

() Yaklaşık 1 saat

() 1 -3 saat

() 3 saatten fazla

6. SPS de bilgi paylaşımını güvenli buluyor musunuz?

a) Evet, b) Hayır c) Kısmen

7. SPS deki özel bilgilerin gizli tutulması konusunda endişe duyuyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

8. SPS kişisel bilgi güvenliğini sağlamak için ne tür önlemler alıyorsunuz? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

- a) Kişisel bilgilerimi (Kimlik, iletişim, eğitim... vs.) SPS sitesine koymuyorum.
- b) Tanımadığım kişilerden gelen iletileri açmıyorum.
- c) Yakın tanıdığım kişiler haricinde listeme arkadaş eklemiyorum.
- d) Hiçbir güvenlik önlemi almıyorum.
- e) Diğer (lütfen yazınız):.....

EK B :Sosyal Paylaşım Sitesi Kullanım Amacı Ölçeği**SPS Kullanım Amacı Ölçeği**

	(5) Her zaman	(4) Çoğunlukla	(3) Bazen	(2) Nadiren	(1)Hiçbir zaman
1. SPS’i eski arkadaşlarımı bulmak için kullanıyorum.					
2. SPS’i yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.					
3. SPS’i arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum.					
4. SPS’i arkadaşlarımla çeşitli bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanıyorum.					
5. SPS’i ilgimi çeken gruplara katılmak için kullanıyorum.					
6. SPS’i okulumla ilgili gruplara katılarak iletişimimi sürdürmek için kullanıyorum.					
7. SPS’i sınıf arkadaşlarımla ödev ve proje çalışmalarımı paylaşmak için kullanıyorum.					
8. SPS’i okul ve okul arkadaşlarımla ilgili haberleri takip etmek için kullanıyorum.					
9. SPS’i derslerime destek olması için kullanıyorum.					
10. SPS’i günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak için kullanıyorum.					
11. SPS’i gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullanıyorum.					

EK C: SPS' in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri Ölçeği

SPS' in Ortaokul Eğitiminde Kullanılması Hakkında Öğrenci Görüşleri

	(5) Kesinlikle Katılıyor	(4) Katılıyor	(3) Kararsız	(2) Katılmıyor	(1) Kesinlikle Katılmıyor
1. Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.					
2. Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.					
3. Sınıf içi tartışmaların yürütülmesi için kullanılabilir.					
4. Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesi					
5. Okul, sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılması için kullanılabilir.					
6. Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesi için kullanılabilir.					
7. Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulması için kullanılabilir.					
8. Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulması için kullanılabilir.					
9. Grup çalışmalarının yürütülmesi için kullanılabilir.					
10. Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim için kullanılabilir.					
11. Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...) için kullanılabilir.					

EK D: SPS Kullanım Amacı Ölçeğinin Faktör Analizine Göre Faktör Yapısı

Faktör	Madde	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Sosyal İlişkiler	M1	.638		
	M2	.639		
	M3	.724		
	M4	.789		
	M5	.707		
	M6	.592		
	M8	.742		
Çalışmalara İlişkin Kullanım	M7		.890	
	M9		.885	
Günlük Kullanım	M10			.901
	M11			.888

Faktör 1 : 42,677389**Faktör 2: 15,287927****Faktör 3: 11,267257****Toplam : 69,232574**

Ek E: SPS Eğitsel Amaçlı Kullanımı Ölçeğinin Faktör Analizine Göre Faktör Yapısı

Faktör	Madde	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
İletişim	M1	,786		
	M2	,806		
	M3	,828		
	M4	,772		
	M5	,754		
	M6	,727		
İşbirliği	M7		,893	
	M8		,817	
	M9		,894	
Kaynak ve	M10			,838
Materyal	M11			,849
Paylaşımı				
Faktör 1 : 54,904246				
Faktör 2: 13,860113				
Faktör 3: 9,370231				
Toplam : 78,134591				

EK F : Sosyal Paylaşım Sitesi Kullanım Amacı Ölçeği İzin Belgesi

Sayın Serdar Sanar,

"Sosyal Ağların Benimsenme Süreci Ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı" başlıklı yüksek lisans tezim kapsamında geliştirdiğim ölçekleri, kendi çalışmalarınız dâhilinde kullanabilirsiniz.

Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Yrd. Doç. Dr. Sacide Güzin Mazman

Uşak Üniversitesi,

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Bölümü

EK G :İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ölçek Uygulaması İçin İzin Belgesi

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 49809702/605.01/2296403

05/06/2014

Konu: Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Gazi Üniversitesi'nin 02.06.2014 tarihli ve 2786 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Eğitim Teknolojisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Serdar SANAR'ın "Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Durumları ve Bu Sitelerin Eğitimde kullanabilirliği Hakkında Görüşleri" konulu çalışması kapsamında Afyonkarahisar Merkezindeki okullarda anket çalışmaları yapmaları, anket çalışmaları tamamlandıktan sonra sonuçlarının birer örneğinin İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmesi şartıyla, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (Ar-Ge) birimi teklifi doğrultusunda, müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca uygun görülmesi halinde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Metin YALÇIN
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
05/06/2014
Adem USLU
Vali a
Vali Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (5 Sayfa)

Bu evrakın 5070 Sayılı Kanun Gereğince
E-İMZA ile imzalandığı tasdik olunur.
05.06.2014

Mustafa ÖZDEMİR
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden cecb-b428-3792-8edf-ae45 kodu ile yapılabilir.

Karaman İş Merkezi / İl Milli Eğitim Müdürlüğü/AFYONKARAHİSAR
Ayrıntılı Bilgi İçin: Mustafa ÖZDEMİR/Bilgisayar İşletmeni

Elektronik Ağ : <http://afyon.meb.gov.tr/>
e-posta: stratejigelistirme03@mebgov.tr

Tel: 0272 213 76 04 /129
Faks: 0272 213 76 05

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 49809702/605.01/2316321
Konu: Araştırma İzinleri

06/06/2014

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)
ANKARA

İlgi : Valilik Makamının 05/06/2014 tarihli ve 2296403 sayılı olur yazısı.

Müdürlüğümüze bağlı kurum ve kuruluşlarda yapılması planlanan araştırmalar için, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (AR-GE) Birimi "Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü" tarafından 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı bakanlık onayı ile yayınlanan Genelge doğrultusunda ilgili izin talebini incelemiş olup "Valilik Oluru" ve "Onaylanmış Veri Toplama Aracı" ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Metin YALÇIN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1-Valilik Oluru
- 2- Onaylanmış Veri Toplama Aracı (4 sayfa)

Bu evrakin 5070 Sayılı Kanun Gereğince
E-İMZA ile imzalandığı tasdik olunur.
06.06.2014

Mustafa ÖZDEMİR
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden cc83-3c39-301d-b7cb-1d77 kodu ile yapılabilir.

Karaman İş Merkezi / İl Millî Eğitim Müdürlüğü/AFYONKARAHİSAR

Ayrıntılı Bilgi İçin: Mustafa ÖZDEMİR/Bilgisayar İşletmeni

Elektronik Ağ : <http://afyon.meb.gov.tr/>

e-posta: stratejigelistirme03@mebgov.tr

Tel: 0272 213 76 04 /129

Faks: 0272 213 76 05